

MINISTERSTVO
ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

2010

Stav ke dni 31. 12. 2010

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2010

Stav ke dni 31. 12. 2010

Zpracoval

Odbor státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí
Ministerstvo zemědělství

Odbor ochrany vod
Ministerstvo životního prostředí

Odpovědní redaktoři

Ing. Daniel Pokorný
Mgr. Eva Rolečková
Mgr. Jana Janková

Produkce a tisk

MS Polygrafie s.r.o.

Neprodejné

ISBN 978-80-7084-992-7

Byly použity obrázky z dětské soutěže pro žáky prvního stupně základních škol na téma „Voda pro města“, pořádané v rámci oslav Světového dne vody 2011, které uvádějí jednotlivé kapitoly.

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha I
internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

Praha 2011

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky

Stav ke dni 31. 12. 2010

**Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí**

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

„Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2010“ je již čtrnáctou souhrnnou zprávou, v níž Vám každoročně předkládáme přehled o systému vodního hospodářství a péči o kvalitu vod v působnosti Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí. Najdete v ní informace o stavu vod v České republice, o vodohospodářské činnosti a trendech, které nakládání s vodou určují a ovlivňují. „Modrá zpráva“, jak ji zkráceně nazýváme, přináší již tradičně bilanci práce obou resortů i navazujících institucí v oblastech, které s vodou souvisí.

Ministerstvo zemědělství, které působí jako ústřední vodoprávní úřad, vykonává své kompetence ve vodním hospodářství prostřednictvím správců vodních toků, tedy pěti státních podniků Povodí, Lesů ČR, s. p., a v roce 2010 naposledy také Zemědělské vodohospodářské správy. Na podzim uvedeného roku jsem vydal rozhodnutí o transformaci ZVHS a převedení jejich pravomocí na pět ostatních správců vodních toků tak, aby do následujícího roku vstupovala již jako „zbytková“ organizační složka státu, která spravuje pouze hlavní odvodňovací zařízení. Rok 2010 byl proto rokem přípravy přesunu správy drobných toků v celkové délce (dle měřítka 1:10 000) více než 46 tisíc km. Důvodem tohoto přelomového kroku byla do té doby často diskutovaná snaha odstranit problémy s údržbou potoků a bystřin a lépe ochránit obyvatele zejména menších obcí a sídel před náhlými povodněmi.

Rok 2010 byl rokem s nadprůměrnými srážkami, byl to dokonce nejvlhčí rok za posledních 37 let. V rozmezí května až října přišly celkem čtyři vlny povodňových situací, za nichž byl zaznamenán třetí stupeň povodňové aktivity. Jsem rád, že již po jarních povodních se podařilo neprodleně zahájit program na odstraňování jejich následků, přičemž se plynule pokračovalo v programech na odstraňování následků povodní z let předcházejících. Značné úsilí přitom vodohospodáři věnovali také práci na programech budování a zkvalitňování protipovodňových opatření. Za potěšitelné považuji, že se nám stále více daří vyvažovat přípravu tzv. technických a tzv. přírodních protipovodňových opatření. Soulad mezi Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí v této věci považuji za nezbytný, neboť oba druhy opatření fungují, jestliže se doplňují a na sebe navazují. Vůle ke spolupráci je proto dobrým předpokladem pro budoucnost.

V loňském roce se také podařilo dokončit tři roky trvající práce na velké novele vodního zákona, kterou schválil Parlament České republiky a 1. srpnem 2010 nabyla účinnosti. Jejím hlavním cílem bylo doplnit implementaci legislativy Evropského společenství a odstranit některé nedostatky, které se při praktické aplikaci zákona v průběhu minulých let objevily. Nezanedbatelným cílem bylo také snížit pro uživatele vod administrativní zátěž.

Jak tato „Modrá zpráva“ ukazuje, byl rok 2010 pro vodohospodáře rokem řady velkých úkolů i odpovědné práce. Věřím, že vám tento dokument přinese o jejich činnosti dostatek kvalitních i zajímavých informací.

Ing. Ivan Fuksa
ministr zemědělství

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou publikace s názvem „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2010“, známá mezi veřejností spíše jako „Modrá zpráva“. Tato zpráva přináší komplexní přehled o stavu ochrany vod a vodního hospodářství v České republice.

Voda jako základní složka životního prostředí a zároveň základní potřeba lidské společnosti je kompetenčně rozdělena mezi Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství. Základem úspěchů dosažených v této oblasti je úzká a konstruktivní spolupráce obou resortů, což dokládá i tato společně připravená zpráva. Bez dobré spolupráce našich resortů by nebylo možné zajistit plánování v oblasti vod, zabezpečit kvalitní monitoring vod, účinnou ochranu před povodněmi, prosazovat státní zemědělskou politiku s minimálním negativním dopadem na jednotlivé složky životního prostředí či realizovat společná geo-environmentální opatření.

Jedním z nejvýznamnějších finančních nástrojů pro ochranu a zlepšování životního prostředí je Operační program Životní prostředí, který v letech 2007–2013 nabízí z evropských fondů více než 5 miliard EUR. Tento program, připravený Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci s Evropskou komisí, přináší do České republiky prostředky na podporu konkrétních projektů v řadě oblastí, z nichž nejvýznamnější a také z pohledu objemu financí největší je Prioritní osa I – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, v jejímž rámci jsou podporovány projekty směřující ke zlepšení stavu povrchových a podzemních vod, jakosti a dodávek pitné vody a ke snižování rizika povodní.

V roce 2010 byly zaznamenány celkem čtyři významné povodňové situace s dosažením 3. stupně povodňové aktivity. Hlavní povodňovou událostí roku se stala třetí extrémní epizoda, která nastala na začátku srpna a postihla především Liberecký kraj. Téma povodní je stále velmi aktuální a v posledních letech se pozornost veřejnosti zaměřuje zejména na ochranu před povodněmi a odstraňování povodňových škod. Modrá zpráva poskytuje zevrubné informace o projektech i finančních zdrojích v této oblasti. A právě i protipovodňová opatření jsou podporována z Prioritní osy I Operačního programu Životní prostředí, přičemž na omezování rizika povodní je pro období v letech 2007–2013 alokováno přes 100 mil. EUR. K významné skupině protipovodňových opatření patří tzv. přírodě blízká protipovodňová opatření, pro která lze využít i finanční podporu z Prioritní osy 6 OPŽP „Zlepšování stavu přírody a krajiny a optimalizace vodního režimu krajiny“. Pro tuto oblast podpory je pro období 2007–2013 určeno cca 224 mil. EUR.

Věřím, že „Modrá zpráva“ za rok 2010 vám poskytne nejen cenné informace o vodě v České republice, ale že také přispěje k rozšíření povědomí o tom, že voda je přírodním bohatstvím, kterého si musíme vážit, že její ochrana a každodenní využívání nejsou samozřejmostí, ale představují řadu činností, které vyžadují vynaložit nemalé úsilí k jejich zajištění.

Mgr. Tomáš Chalupa
ministr životního prostředí

Obsah

I.	Hydrologická bilance	7
I.1	Teplotní a srážkové poměry	7
I.2	Odtokové poměry	8
I.3	Režim podzemních vod	9
2.	Povodňové situace v roce 2010	11
2.1	Průběh povodní	11
2.2	Odstraňování povodňových škod	13
3.	Jakost povrchových a podzemních vod	15
3.1	Jakost povrchových vod	15
3.2	Jakost podzemních vod	22
4.	Nakládání s vodami	25
4.1	Odběry povrchových vod	25
4.2	Odběry podzemních vod	27
4.3	Vypouštění odpadních vod	27
5.	Zdroje znečištění	31
5.1	Bodové zdroje znečištění	31
5.2	Plošné znečištění	33
5.3	Havarijní znečištění	33
6.	Správa vodních toků	35
6.1	Odborná správa vodních toků	35
6.2	Státní podniky Povodí	38
6.3	Zemědělská vodohospodářská správa	44
6.4	Lesy ČR, s. p.	47
6.5	Vodní cesty	51
7.	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu	53
7.1	Zásobování pitnou vodou	53
7.2	Odvádění a čištění komunálních odpadních vod	55
7.3	Vývoj ceny pro vodné a stočné	56
8.	Rybářství a rybníkářství	59
8.1	Rybářství a rybníkářství v roce 2010	59
8.2	Změny stavu rybníčního fondu	61
9.	Státní finanční podpora vodního hospodářství	63
9.1	Ministerstvo zemědělství	63
9.2	Ministerstvo životního prostředí	71
9.2.1	Finanční podpora poskytovaná v rámci národních programů MŽP	71
9.2.2	Finanční podpora poskytovaná v rámci programů spolufinancovaných z fondů EU	71
9.3	Státní fond životního prostředí	73
9.4	Finanční podpory ze zahraniční spolupráce a Evropské unie	74

10.	Legislativní opatření	77
10.1	Vodní zákon a prováděcí předpisy	77
10.2	Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy	77
10.3	Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství a ochrany vod	78
11.	Prioritní úkoly, programy a stěžejní dokumenty ve vodním hospodářství	81
11.1	Plánování v oblasti vod	81
11.2	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací	82
11.3	Programy a opatření ke snižování znečištění povrchových vod	83
11.4	Informační systém VODA ČR	84
11.5	Reportingová činnost ČR pro EU	85
12.	Mezinárodní spolupráce v ochraně vod	87
12.1	Spolupráce v rámci EHK OSN	87
12.2	Mezinárodní spolupráce v ochraně vod v ucelených povodích Labe, Dunaje a Odry	87
12.3	Mezinárodní spolupráce České republiky na hraničních vodách	88
13.	Výzkum a vývoj ve vodním hospodářství	91
13.1	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství	91
13.2	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí	93
Vysvětlivky zkratk v textu		96
Důležité kontakty ve vodním hospodářství		97

Filip Vig – 10 let
4. třída, ZŠ Aloisina výšina, Liberec, Liberecký kraj

Hydrologická bilance

1.1 Teplotní a srážkové poměry

Rok 2010 byl teplotně průměrný. S průměrnou teplotou 7,2 °C nedosáhl hodnoty dlouhodobého teplotního normálu o -0,3 °C. Teplotní odchylka znamenala první zápornou roční hodnotu po předchozích 13 letech s kladnými odchylkami. Tento rok byl zároveň třetím rokem se zápornou odchylkou od roku 1990 (1991 -0,1 °C a 1996 -1,0 °C).

První polovina roku (zima i jaro) byla teplotně průměrná. Významnější odchylku od dlouhodobého průměru (-2,2 °C) měl pouze studený leden s průměrnou teplotou -5 °C. Ve druhé polovině roku se vyskytly jen dva teplotně průměrné měsíce (srpen a září), tři byly nadprůměrné (červen, červenec, listopad) a dva podprůměrné (říjen, prosinec). Teplotně nadnormálním ročním obdobím bylo léto s odchylkou +3,3 °C. Teplé počasí nastalo v červnu, který měl průměrnou teplotu 16,6 °C (1,1 °C nad normálem) – zejména pak v červenci s průměrnou teplotou 20 °C (3,1 °C nad normálem). Vegetační období (s průměrem 14,1 °C) nevybočilo významněji mimo teplotní normál. Období podzimu lze označit jako celek za teplotně průměrné, i když jeho poslední dva měsíce zaznamenaly (vzhledem k obvyklému ročnímu chodu) opačný trend a studený říjen s průměrem jen 6,1 °C (1,9 °C pod normálem) předcházely teplému listopadu s průměrem 5 °C (2,3 °C nad normálem). Poslední měsíc roku byl velmi studený, při průměrné teplotě -4,9 °C dosáhl odchylky (-3,9 °C). Stejně výrazná prosincová odchylka (největší za posledních 37 let) byla dosud pro ČR zaznamenána jen v chladném roce 1996. Absolutně nejchladnějším měsícem roku 2010 byl leden s průměrnou teplotou -5,0 °C, průměrnou teplotu pod bodem mrazu měl také únor (-1,8 °C) a prosinec (-4,9 °C). Nejteplejším měsícem byl červenec (20,0 °C), následoval srpen (17,0 °C) a červen (16,6 °C).

Z hlediska srážkových úhrnů byl rok 2010 na území České republiky srážkově silně nadnormální a zároveň i za posledních 37 let nejvlhčí. Průměrný úhrn srážek na celém našem území dosáhl 867 mm, což představuje 129 % srážkového normálu (N). Při srovnání s rokem 2009 to bylo o 123 mm více.

Průměrné množství srážek v Čechách bylo v roce 2010 o 5 % nižší než na území Moravy a Slezska. Z pohledu rozdělení celkového srážkového úhrnu do jednotlivých hlavních povodí spadlo relativně nejvíce srážek v povodí Moravy (cca 132 % N) a Odry (cca 128 % N) a méně v povodí Labe (cca 125 % N), což odpovídalo i odtokovým poměrům v tomto roce.

V průběhu roku 2010 se střídaly spíše normální měsíce s vlhkými. Srážkově průměrné byly pouze tři, a to březen s 33 mm (83 % N), duben se 48 mm (103 % N) a červen se 75 mm (89 % N). Nejchudší na srážky byl únor s 26 mm (68 % N) a zejména velmi suchý říjen, kdy spadlo v průměru pouze 13 mm srážek, což odpovídalo jen 31 % normálu. Ostatní měsíce byly na srážky poměrně bohaté, což platilo o vlhkém lednu s 59 mm (140 % N), červenci se 118 mm (149 % N), listopadu s 65 mm (132 % N) a prosinci rovněž s 65 mm (135 % N). Relativně nejvíce srážek spadlo v roce 2010 v květnu (133 mm a 179 % N), v srpnu (149 mm a 191 % N) a v září (84 mm a 162 % N). Celkově byla srážková aktivita na území republiky v první polovině roku 2010 (s výjimkou května) celkem průměrná, avšak ve druhé polovině roku převládaly (s výjimkou října) srážky nadprůměrné. Po většinu roku byly srážky na území Čech i Moravy vcelku vyrovnané. Významně větší rozdíl byl zaznamenán jen v květnu, kdy v Čechách napršelo o 70 mm (tj. cca o 60%) méně než na Moravě, a pak v srpnu, kdy naopak podstatně více pršelo v Čechách (cca o 30%) než na Moravě.

Na mapě plošného rozdělení ročních srážkových úhrnů je zřetelně patrná relativně vlhčí východní polovina republiky a oblast severních Čech, což jsou i oblasti, které v uplynulém roce nejčastěji postihovaly povodňové situace. Nejvíce srážkově exponované se 150 až 200 % N bylo v roce 2010 povodí Labe, horní Dyje, střední Moravy, dolních toků Opavy, Odry a Olše a také oblasti srážkového stínu Krušných hor. Relativně nejsuššími regiony (z hlediska normálu s průměrnými až slabě nadprůměrnými srážkami 90 až 120 % N) byly severovýchodní a jihozápadní Čechy. Vydutnější srážky způsobující lokální rozvodnění toků či menší povodně byly v roce 2010 poměrně častým jevem. Srážky působící regionální povodňové situace se vyskytovaly hlavně na přelomu února a března, koncem března, v průběhu května až na začátku června, v srpnu, počátkem září a podruhé i na jeho konci.

Tabulka 1.1.1

Obnovitelné vodní zdroje v letech 2001–2010 v mil. m³

Položka	Roční hodnoty									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Srážky	63 960	71 298	40 695	53 629	57 730	55 837	59 544	48 818	58 676	68 692
Evapotranspirace	48 537	48 533	29 319	41 473	42 872	37 617	46 194	37 394	44 090	46 824
Roční přítok ¹⁾	761	1 341	524	640	781	1 070	637	462	714	781
Roční odtok ²⁾	16 184	24 106	11 900	12 796	15 639	19 290	13 987	11 886	15 300	22 649
Zdroje povrchových vod ³⁾	6 600	6 506	3 758	4 270	5 489	5 317	4 673	4 503	5 112	8 788
Využitelné zdroje podzemních vod ⁴⁾	1 440	1 625	1 195	1 224	1 305	1 345	1 244	1 209	1 266	1 594

Pramen: ČHMÚ

Pozn.: ¹⁾ Roční přítok na území ČR z okolních států.

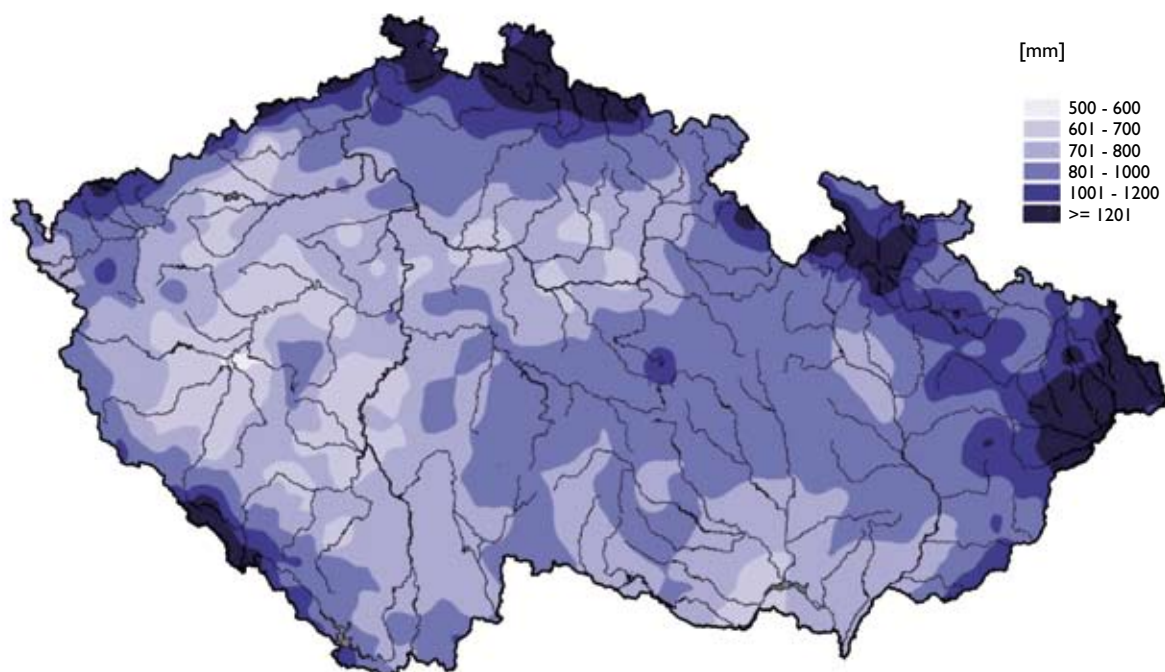
²⁾ Roční odtok z území ČR.

³⁾ Určuje se jako průtok v hlavních povodích s 95% zabezpečeností.

⁴⁾ Jedná se o kvalifikovaný odhad, upřesnění je publikováno ČHMÚ až v II. pololetí 2011.

Obrázek 1.1.1

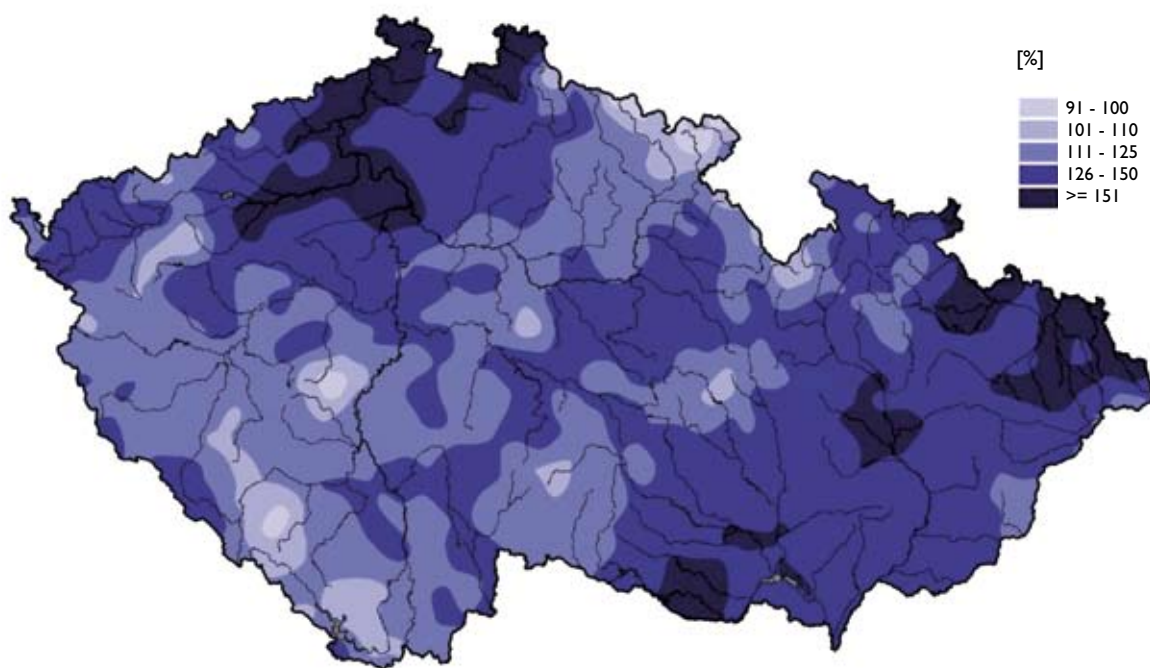
Úhrn srážek na území ČR v roce 2010 v mm

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.1.2

Úhrn srážek na území ČR v % normálu 1961–1990

Pramen: ČHMÚ

1.2 Odtokové poměry

Rok 2010 byl z hlediska odtokových poměrů nadprůměrný. Přispěly k tomu významně čtyři povodňové situace v období od května do října. Průměrné roční průtoky se pohybovaly v povodí Labe a Vltavy převážně mezi 110 až 160 % Q_a , výjimkou bylo pou-

ze povodí Sázavy s průměrnými ročními průtoky o hodnotě cca 180 % Q_a . V povodí Odry, Moravy a Dyje byly průměrné průtoky vyšší, pohybovaly se v rozmezí od 170 do 220 % Q_a s výjimkou horní části povodí Moravy, kde dosahovaly cca 130 % Q_a .

První čtvrtletí roku 2010 bylo průměrné až mírně nadprůměrné. Během února stoupaly vodnosti na tocích na severovýchodě území ČR, zejména v povodí Odry (172 % Q_m) a Bečvy (153 % Q_m). V březnu došlo vlivem odtávání sněhu ke zvýšení průtoků hlavně v povodí Lužnice (171 % Q_m) a Sázavy (157 % Q_m).

Na začátku druhého čtvrtletí docházelo k mírným poklesům průtoků. Výrazně se však projevila první významná povodňová situace, která v průběhu května zasáhla zejména povodí Odry, Olše, Bečvy a Moravy. Průměrné průtoky ve zmíněných povodích dosáhly několikanásobků svých normálů s maximem v povodí Olše (826 % Q_m). Červen byl také odtokově výraznější, kromě severovýchodu území ČR dosáhly průměrné průtoky na většině území minimálně dvojnásobku Q_m . V povodí Jihlavy, Svratky, Dyje a na dolní Moravě dosahovaly měsíční průměry 320 až 440 % Q_m . Naopak stále průměrné nebo slabě podprůměrné byly průtoky v povodí Jizery, Berounky a Ohře.

Během července postupně poklesly průměrné průtoky na dlouhodobé červencové normály. V některých povodích (Jihlava, Svratky a Dyje) se ale stále udržovaly mírně nad průměrem, v maximech už ale pouze do 150 % Q_m . Oproti tomu srpen byl povodňově výraznější, celkové průměry vzrostly na 150 až 450 % Q_m . Pouze v povodích Odry, Olše, Bečvy a Moravy nepřekročily průměrné průtoky 120 % Q_m . Podobně tomu bylo i v měsíci září, kdy průměrné průtoky v téměř všech povodích překračovaly 140 % Q_m . V povodí Jizery, Odry, Olše, Jihlavy a Bečvy stoupaly dokonce na 320 až 430 % Q_m .

Poslední čtvrtletí bylo celkově mírně nadprůměrné, až na výjimky měsíční průtoky neklesly pod 110 % Q_m . Relativně nejméně vodným byl (s výjimkou povodí Jizery a Ohře) říjen – listopad a prosinec byly odtokově podobné (nejčastěji s průměrnými průtoky mezi 130 až 210 % Q_m).

1.3 Režim podzemních vod

Rok 2010 lze z hlediska doplnění většiny horninových struktur podzemní vodou v celé republice označit za poměrně významný. Jak z dlouhodobého hlediska, tak i ve srovnání s předchozími roky šlo v mělkých obězích podzemní vody o nadprůměrný rok, v hlubších pak o průměrný. Vlivem teplotně a srážkově příznivých podmínek docházelo k dobré dotaci nejen mělkých, ale i hlubších oběhů a také k malým výkyvům hladin a vydatností v závěru roku.

Na počátku roku 2010 převažoval deficit zejména u hlubších oběhů podzemní vody, zatímco mělké byly v průměru srovnatelné s dlouhodobými charakteristikami. V lednu pokračoval u mělkých oběhů mírný vzestup z předchozího roku, vydatnosti zůstaly setrvalé. Mělké hladiny stoupaly více v jižních částech republiky (Berounka, Vltava, Dyje), méně na severozápadě (dolní Labe). Tomu rovněž odpovídal v povodí Vltavy lednový podíl vrtů s úrovní hladiny nad dlouhodobými měsíčními normály 82 %, na severu Čech činil pouze 22 %. Nadnormální byla s ohledem na DMKP (ta byla vypočítána z období 1971–2000, hodnota pod 50 % značí stav nadnormální, nad 50 % podnormální) povodí v jižní polovině Čech a na celé Moravě (Odra – 29 %, Berounka – 45 %). Severní oblasti Čech (povodí Labe) zůstaly podnormální (v rozmezí hodnot DMKP 57 % až 69 %). Vysoký byl celkový meziroční nárůst u mělkých oběhů (89 %).

Celkový podíl pramenů s nadnormálními vydatnostmi byl na počátku roku nízký (v průměru 27 %). Jejich četnost rostla od západu k východu (17–33 %). Rovněž tak i zařazení s ohledem na DMKP se v jednotlivých povodích zlepšovalo k východu (dolní Labe – 75 %, Odra – 55 %). Pokračovaly významné kladné me-

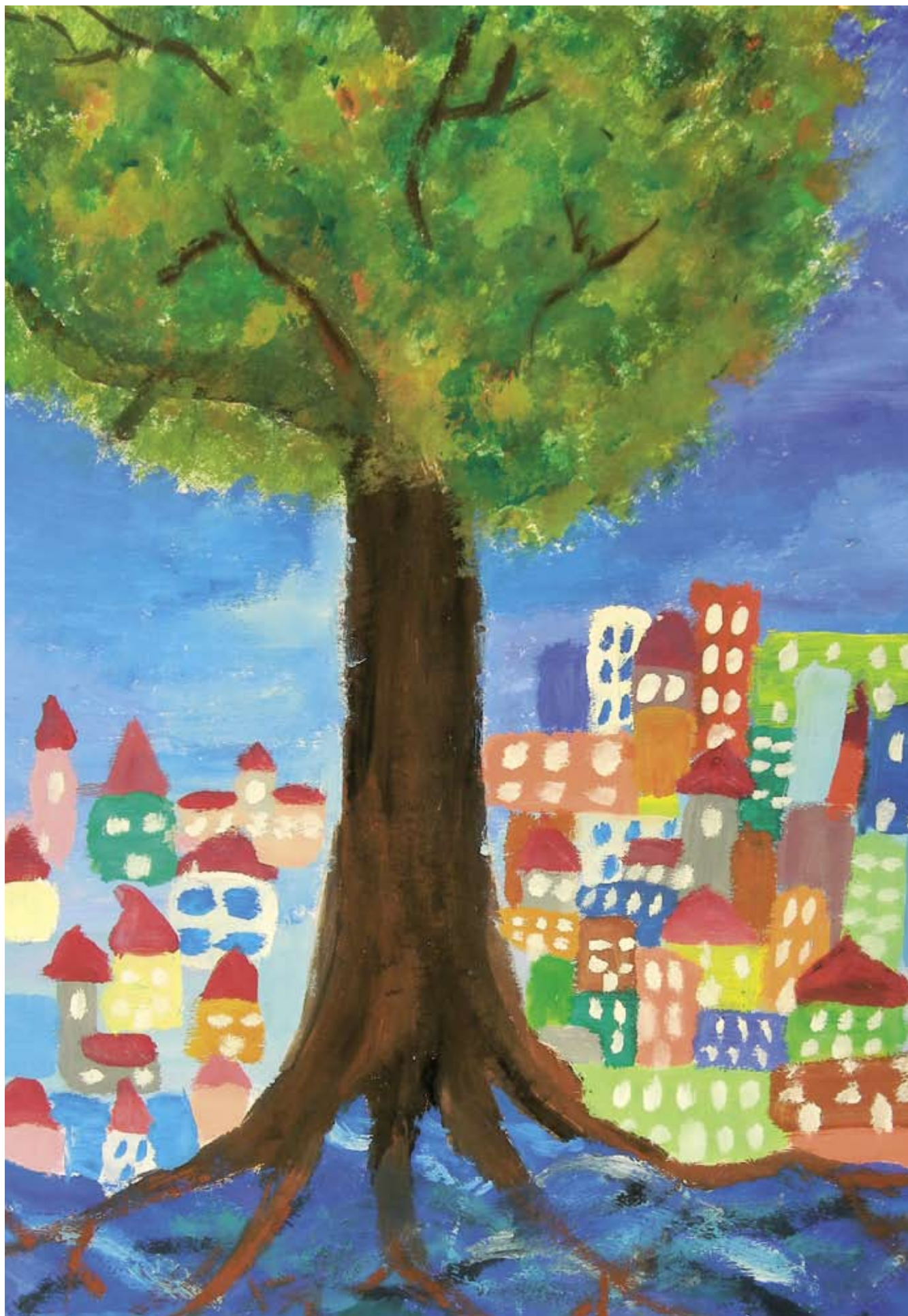

Olešnice - úprava bystřiny, Ondřejovice

ziroční změny na Berounce, Vltavě a Dyji, v povodí Odry dosahovala loňských hodnot vydatností jen třetina pramenů. Koncem února se ocitly zejména hlubší oběhy podzemní vody na svých ročních minimech. Na většině území klesly vydatnosti a hladiny do podnormálních hodnot (u pramenů 58–86 % DMKP, u mělkých vrtů 52–78 % DMKP). Nadnormální zůstaly pouze mělké hladiny v jižních regionech (Vltava – 47 % DMKP, Dyje – 35 % DMKP). Obrat nastal až při oblevě koncem března. Mělké hladiny vzrostly ve všech oblastech na nadnormální hodnoty a svých jarních maxim dosáhly v rozmezí hodnot DMKP od 18 % (Dyje) do 42 % (dolní Labe). Vydatnosti pokračovaly v růstu až do dubnových maxim (Odra – 31 % DMKP, dolní Labe – 65 % DMKP). Nejvýraznější kladné změny proběhly u pramenů v povodí Berounky se 100% měsíčním a 75% ročním nárůstem (byl tak vyrovnán deficit z předchozích pěti let).

S nástupem vegetačního období byl zpomalen příznivý trend v podzemních vodách. Vlivem srážkově bohatého května na severovýchodě (Odra a horní Morava) a června v jižních regionech (Vltava a Dyje) opět dosáhlo nebo překročilo 88 % vrtů a 66 % pramenů normální hodnoty DMKP, v severovýchodních oblastech až nad hodnoty jarních maxim. V povodí Moravy a Odry se jednalo o roční maxima. Meziročně vzrostlo 96 % hladin a 80 % vydatností. Následný vývoj podzemních vod se regionálně lišil. Česká povodí reagovala na teplý červenec rychlým zaklesáváním hladin i vydatností, východní oblasti naopak zůstávaly vlivem frontálních srážek na vysokých hodnotách. V Čechách byl tento deficit opět doplněn následným srážkově vydatným srpnem. Nárůst 96 % hladin a 66 % vydatností vrátil podzemní vody na květnovou, případně červnovou úroveň na většině území republiky.

Podzimní měsíce byly v průměru ve znamení setrvalého stavu a v severozápadních Čechách ve stavu pozvolného růstu. V povodí dolního Labe a Berounky byla v prosinci na podzemních vodách dosažena jejich roční maxima. Rovněž ostatní hodnocená povodí si udržela až do konce roku 2010 vysoké hodnoty jak na křivce překročení, tak v měřených veličinách. Mělké oběhy měly v prosinci zařazení podle DMKP od 8 % (Dyje) do 20 % (dolní Labe, Odra), prameny od 27 % (horní Labe) do 43 % (dolní Labe). Většina vrtů a tři čtvrtiny pramenů byly nadnormální a všechny vrtý a 84 % pramenů překonaly meziročně své hodnoty.

Veronika Surkovová – 10 let
5. třída, ZŠ Jablonec nad Nisou – Mšeno, Liberecký kraj

Povodňové situace v roce 2010

2.1 Průběh povodní

V roce 2010 byly zaznamenány celkem čtyři významné povodňové situace s dosažením 3. stupně povodňové aktivity. Hlavní povodňovou událostí roku se stala třetí extrémní epizoda, která nastala na začátku srpna a postihla především Liberecký kraj.

První extrémní povodňová epizoda začala z 13. 5. na 14. 5. v oblasti Novohradských hor, kde spadly významné srážky (o úhrnu až 110 mm/24 h). Hladina Malše na horním toku dosáhla až 3. SPA. Zároveň spadávaly na východě území srážky, které zhoršovaly budoucí vývoj v povodí Odry a Bečvy. Od 17. 5. byly extrémní srážky zaznamenány zejména na severním návětří Beskyd. V oblasti Lysé hory činily úhrny až 180 mm/24 h. Nejprve byly dosaženy 3. SPA na Jičince, Lučině a Stonávce, poté došlo k překročení 3. SPA na Ostravici, Olši, Bečvě a Odře. Lubina v Petřvaldu dosáhla 17. 5. v dopoledních hodinách úrovně Q_{50} . Odra kulminovala ve Svinově na úrovni Q_{20} . Příspěvky Ostravice a jejich beskydských přítoků byly nádržemi transformovány – na dolním toku Ostravice byly průtoky jen na úrovni Q_{20} . Za pozornost stojí především extrémnost kulminačních průtoků Olše ve Věřňovicích, kde byla 17. 5. dokonce dosažena úroveň Q_{100} . Řeka Morava kulminovala ve stanicích Kroměříž a Spytihněv na úrovni Q_{20} . Ve Strážnici dosáhl průtok dokonce až Q_{50} .

Druhá povodňová situace následovala po desetidenní přestávce počátkem června. Došlo k ní následkem srážkové situace z 1. 6. až 3. 6. Spadlé srážky byly sice méně intenzivní (50 až 60 mm/24 h), padaly však do vysoce nasycených povodí. Především se vyskytovaly v Hrubém i Nízkém Jeseníku a flyšové oblasti Karpat, postihly též nížinné oblasti přítoků Moravy. Těžší této události však proti květnové povodni leželo poněkud více k jihu. Kromě Beskyd byly ve větší míře postiženy Jeseníky a také oblast Bílých Karpat. Reakcí bylo dosažení úrovně Q_2 v Moravě v Olomouci. V povodí Svratky byl dosahován průtok Q_5 , v některých menších přítocích se však vyskytly extrémnější hodnoty (Q_{20} až Q_{50} – Litava). Vysokou úroveň Q_{10} až Q_{20} dosáhla Dřevnice a Olšava. Celkový odtok Moravou ve Strážnici následně dosáhl znovu hodnoty Q_{50} (obdobně jako tomu bylo v první epizodě).

Třetí extrémní povodňová situace nastala na začátku srpna a zasáhla zejména Jizerské hory a Frýdlantsko. Srážky významně zesílené návětřím Jizerských hor byly zaznamenány 6. 8. odpoledne, přitom největší intenzity nabyly v sobotu 7. 8. Jednalo se o kombinaci trvalých srážek s intenzivními bouřkami. Centrum nejvýraznější srážkové činnosti se nacházelo na severozápadním úpatí Jizerských hor. Srážky zasáhly prakticky celé povodí Černé Nisy a horní část povodí Blatného potoka a Kamenice. V povodí Černé Nisy přesahovaly hodinové úhrny 50 mm. Neintenzivnější srážky měly své jádro v oblasti Hejnic. Celkově byly úhrny o velikosti až 250 mm/48 hodin. Srážky se přitom rovněž vyskytovaly téměř na celém území Čech, pouze na Moravě byly z povodňového hlediska nevýznamné. Toky v oblasti Frýdlantska kulminovaly většinou při Q_{20} až Q_{100} – ojediněle byly i tyto hranice překročeny. Lužická Nisa dosáhla extrémních průtoků Q_{100} v úseku před státní hranicí a také níže pod soutokem s Mandavou v Žitavě, kde kulminační stavy překročily dokonce hodnoty z roku 1897. Stejně extrémních hodnot dosahovala i Smědá. V povodí Jizery byly zatíženy ty části povodí, které jsou nejvíce otevřené od severozápadu (Jizerka a Mumlava) při dosažení hodnot Q_5 až Q_{10} . Směrem k východu extrémnost odezev slábla (Stěna v Meziměstí).

Přelítí VD Mlýnice - povodeň srpen 2010, Liberecko

Čtvrtá povodňová epizoda byla zaznamenána na konci září. Nejvyšší srážky (26. až 29. 9.) se vyskytovaly v oblasti od západních Krkonoš po severní část Krušných hor. Na Šluknovsku spadlo 170 až 200 mm za čtyři dny, v Jizerských horách a v Českém středohoří cca 120 až 150 mm za totéž období. Význačné srážky spadly i v rozsáhlé oblasti Ralské a Jičínské pahorkatiny, Středolabské a Jizerské tabule. Jejich úhrny dosáhly v oblasti povodí Mrliny a dolní Jizery cca 100 až 110 mm za tři dny. Předběžné podmínky pro odtokovou reakci vytvořilo předcházející výrazné srpnové nasycení dotčených povodí. Reakce toků byla většinou na úrovni Q_1 až Q_5 , u dolní Ploučnice a Kamenice pak na úrovni Q_{10} až Q_{20} . Specifická situace nastala v povodí dolní Jizery, Mrliny a Cidliny. Nejvýraznější reakci měla Mrlina (dotovaná z rozsáhlé rybníční sítě), která dosáhla dokonce úrovně Q_{50} .

Jediný případ extrémní lokální povodně byl způsoben intenzivní bouřkou 9. června, kdy ve večerních hodinách spadly intenzivní srážky (cca 100 mm/1-2 h) v povodí Hřenské Kamenice. V reakci na to došlo k prudkým vzestupům až na úroveň Q_{100} .

Všechny výše uvedené povodňové situace byly podrobně zdokumentovány, příslušné zprávy jsou k dispozici na ČHMÚ.

Bečva - povodeň květen 2010, Troubky

Bezpečnostní přeliv za kulminace povodně - květen 2010, VD Morávka

2.2 Odstraňování povodňových škod

Program 229 110 „Odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“ obsahoval v roce 2010 následující podprogramy:

- 229 114 „Odstranění následků povodní roku 2006“ – realizace podprogramu ukončena k 31. 12. 2010,
- 229 115 „Odstranění následků povodní roku 2007“ – realizace podprogramu ukončena k 31. 12. 2010,
- 229 116 „Odstranění následků povodní roku 2009“ – pokračuje plnění,
- 229 117 „Odstranění následků povodní roku 2010“ – tento podprogram vznikl v reakci na povodňové situace v daném roce. Podprogram 229 117 byl zahájen dne 27. 7. 2010. Předpokládané datum ukončení jeho realizace je k 30. 6. 2013. Žadateli o podporu na odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku jsou s. p. Povodí a LČR, s. p.

Cílem programu 229 110 je odstranění povodňových škod na státním vodohospodářském majetku tak, aby byla zajištěna bezškodná funkce vodních koryt a vodohospodářských děl.

Program 129 140 „Podpora odstraňování povodňových škod na infrastruktuře vodovodů a kanalizací“ obsahoval v roce 2010 následující podprogramy:

- 129 143 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2009“ – pokračuje plnění podprogramu,

- 129 143 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2010“ – tento podprogram vznikl v reakci na povodňové situace v daném roce. Předpokládané datum ukončení jeho realizace je k 31. 12. 2012. Žadateli o podporu na odstranění následků povodní infrastruktury vodovodů a kanalizací jsou obce, svazky obcí a vodohospodářské akciové společnosti a s majoritní kapitálovou účastí měst a obcí.

Finanční plnění výše uvedených podprogramů v rámci programů 229 110 a 129 140 je součástí kapitoly 9.1 této zprávy.

V rámci programu 115270 MŽP Likvidace škod po živelních pohromách byl vytvořen podprogram 115271 MŽP povodně 2010. Tímto podprogramem se naplňuje Strategie obnovy území a majetku schválená Usnesením vlády ČR č. 556/2010 ze dne 4. srpna 2010 a č. 692 ze dne 29. září 2010.

Opatření, která mohou být z tohoto podprogramu realizována, jsou:

1. Rekonstrukce, opravy ČOV a kanalizací,
2. Dekontaminace půdy,
3. Dekontaminace nebo jiné poškození povrchových a podzemních vod, vč. studní,
4. Odstranění poškození migrační prostupnosti a obnova ekologické stability krajiny,
5. Obnova přirozené funkce vodních toků.

Vzhledem k administrativní náročnosti přípravy projektů začne čerpání z tohoto podprogramu až od roku 2011.

Ploučnice – povodeň srpen 2010

Jakost povrchových a podzemních vod

3.1 Jakost povrchových vod

Současná jakost povrchových vod ve srovnání s dvouletím 1991–1992

Mapa jakosti vod ve vybraných tocích České republiky byla zpracována jak k časové úrovni dvouletí 1991–1992, tak 2009–2010 podle ČSN 75 7221 Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod.

Každoročně je ve Zprávě o stavu vodního hospodářství České republiky uváděno porovnání aktuálního stavu se stavem jakosti vody dvouletí 1991–1992. S ohledem na rozsah v té době sledovaných ukazatelů bylo možné zpracovat jen porovnání podle základní klasifikace. Z obrázku 3.1.1 je patrné, že i přes výrazné zlepšení jakosti vod se ještě vyskytují úseky vodních toků zařazené do V. třídy jakosti vody.

Pro zpracování výše uvedené mapy jakosti vody v tocích ČR za období 2009–2010 poskytli správci povodí údaje z 324 profilů sítě sledování jakosti vod v tocích. Zařazení jednotlivých sledovaných profilů do tříd čistoty podle ČSN 75 7221 je následující:

I. třída neznečištěná voda – stav povrchové vody, který nebyl významně ovlivněn lidskou činností, a při kterém ukazatele jakosti vody nepřesahují hodnoty odpovídající běžnému přírodnímu pozadí v toku,

II. třída mírně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které umožňují existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,

III. třída znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které nemusí vytvořit podmínky pro existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,

IV. třída silně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze nevyváženého ekosystému,

V. třída velmi silně znečištěná voda – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze silně nevyváženého ekosystému.

Labe, Vltava a Hořinský kanál

Radioaktivita

Ve vybraných profilech státní monitorovací sítě jsou v povrchových vodách dlouhodobě sledovány radiologické ukazatele. Tyto profily jsou situovány v místech stávajících jaderných zařízení a v úsecích toků ovlivněných výpustmi důlních vod a průsaky z odvalů hlusiny z těžby nebo úpravy uranových rud. V roce 2010 byl počet dostupných laboratorních výsledků výrazně omezen – z tohoto důvodu nelze zhodnotit kvalitu povrchových vod v plném rozsahu dříve sledované státní monitorovací sítě.

V povrchových vodách řeky Vltavy na profilu pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Temelín v roce 2010 nepřekročila objemová aktivita tritia hodnotu 30 Bq/l, tato hodnota vyhovuje imisnímu standardu pro tritium v povrchových vodách uvedenému v nařízení vlády č. 229/2007 Sb. Zjištěné aktivity byly rovněž nižší oproti hodnotám z minulých let. Celková objemová aktivita alfa i beta byla zjištěna v hodnotách odpovídajících kvalitě neznečištěné vody. Ostatní aktivací a štěpné produkty vznikající při provozu jaderných elektráren nebyly detekovány. Pro zhodnocení objemové aktivity tritia v okolí jaderné elektrárny Dukovany nebyly poskytnuty výsledky laboratorních analýz.

V okolí příbramských ložisek uranových rud, v povrchových vodách řeky Kocábky v profilu Višňová a v Drásovském potoku v profilu Drásov byly v minulých letech zjištěny zvýšené hodnoty radiologických ukazatelů (dle ČSN 75 7221 šlo o třídu jakosti V). Výsledky laboratorních analýz za rok 2010 však poskytnuty nebyly. Rovněž tak i údaje o povrchových vodách v okolí těžby a úpravy uranových rud z dolu Rožínka.

Z oblasti ložiska Stráž pod Ralskem byly výsledky dostupné jen z omezeného počtu profilů. Dostupné údaje vypovídají o dalším snižování zátěže. Všechny dříve sledované profily nebylo možné vyhodnotit (nejsou k dispozici profily v řece Ploučnici situované blíže k ložisku, např. Mimoň, Osečná, Břevniště).

Kvalita vody ve vodárenských a ostatních nádržích

Rok 2010 byl z hlediska srážkového úhrnu nadprůměrný a z hlediska ročního objemu přítoku byl vysoce nadprůměrný. Kvalita vody v nádržích byla ovlivněna typickými zvýšenými průtoky a časným nástupem vyšších teplot vody. V řadě vodních nádrží docházelo především k eutrofizaci vody (tj. procesu způsobenému zvýšeným obsahem minerálních živin, především sloučenin fosforu a také dusíku ve vodách).

Problémy v kvalitě vody se během roku vyskytly ve vodárenských nádržích a v nádržích s vodárenským využitím: Křižanova, Vrchlice, Hamry, Seč, Lučina, Římov (zvýšení obsahu huminů), Karhov, Pilská, Láz, Obecnice, Chřibská, Vír, Fryšták, Mostišť, Boskovice, Bojkovice, Ludkovice, a v nevodárenských nádržích: Les Království, Pařížov, Rozkoš, České údolí, Orlík (dolní část, mírně), Brno, Novomlýnské nádrže, Luhačovice, Vranov, Křetinka, Moravská Třebová, Jevišovice, Oleksovice, Žermanice, Baška a Olešná. Celkově lze konstatovat, že zhoršená kvalita vody (např. v nádrži Vrchlice) byla v roce 2010 do-

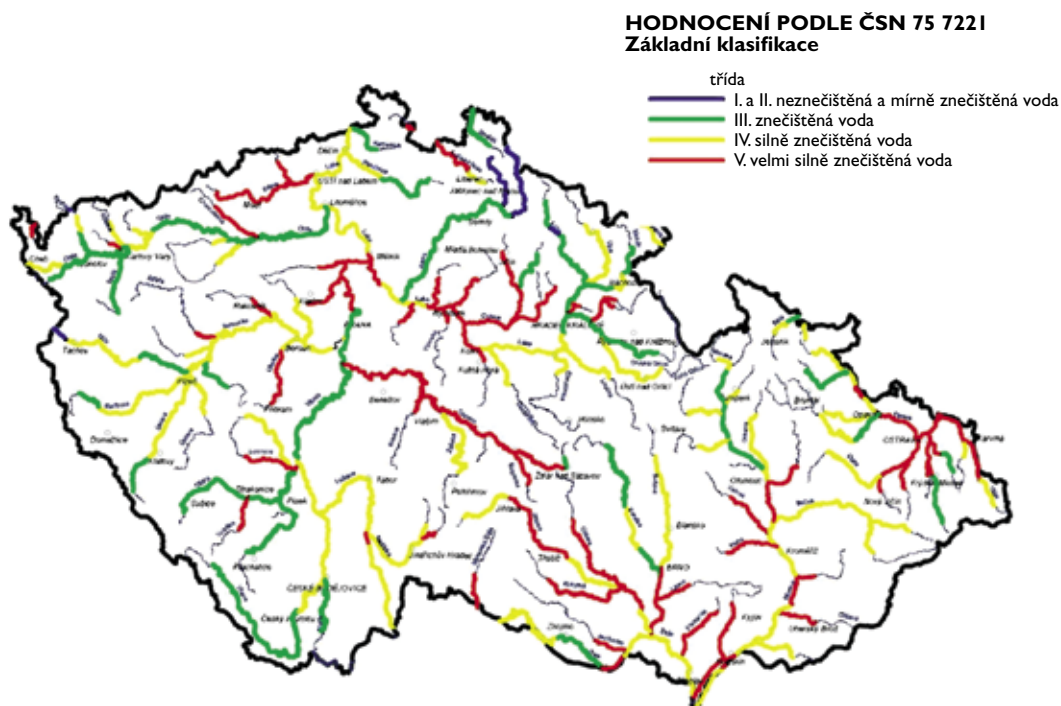
3.

statečně provozně zvládnuta a nedošlo k omezení dodávky vody pro obyvatelstvo. Již několik let uskutečňované letecké vápnění, kterým je eliminován nepříznivý vliv rašelinných vod, (zejména v období tání sněhu) s nízkou alkalitou a nízkým pH, mělo pozitivní vliv na jakost vody v nádrži Souš. Jako méně vhodná nebo nevhodná k rekreaci byla v letních měsících voda v nevodárenských nádržích, např. Seč, Rozkoš, Les Království, Pařížov, České údolí, Orlík (dolní část), Brněnská přehrada, Žermanice, Baška, Olešná.

Drobné vodní toky a malé vodní nádrže sledované Zemědělskou vodohospodářskou správou v roce 2010
Zemědělská vodohospodářská správa zabezpečuje ve spolupráci s dalšími organizacemi provoz celostátního monitorovacího systému zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod. V roce 2010 sledovala celkem 855 profilů na vodních tocích a malých vodních nádržích.

Obrázek 3.1.1

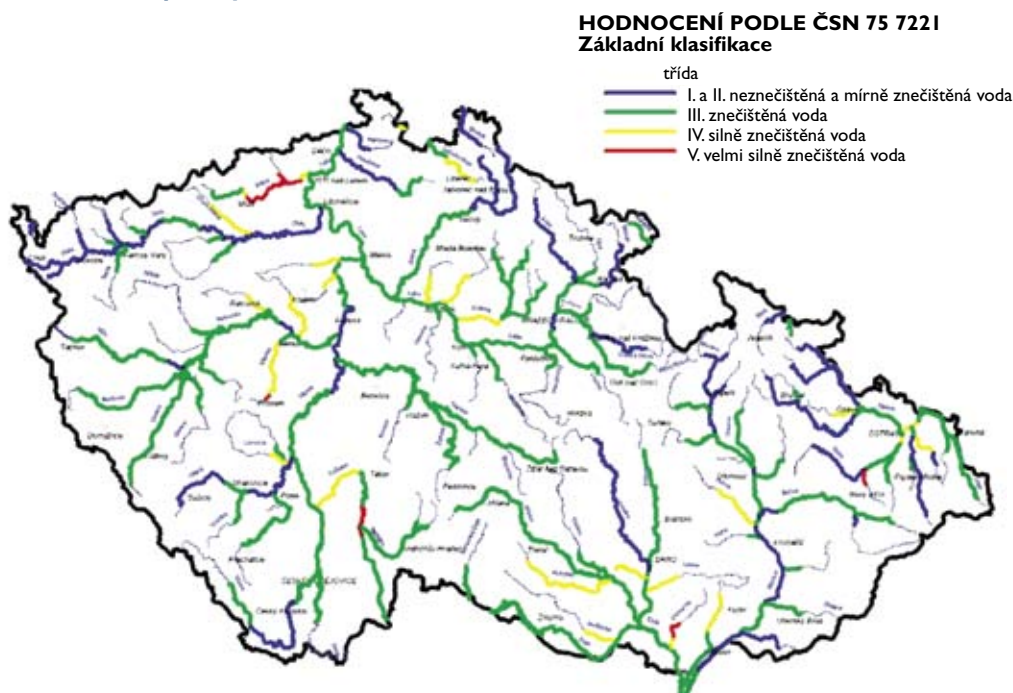
Jakost vody v tocích České republiky 1991–1992

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 3.1.2

Jakost vody v tocích České republiky 2009–2010

Pramen: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí

Dětrchovský potok - poldr č. 5

Ve vzorcích vod byly sledovány jednak základní fyzikální a chemické ukazatele, umožňující včasnou identifikaci drobných znečištění pocházejících z komunálních a zemědělských zdrojů, jednak i cizorodé látky ukazující na možnost kontaminace prostředí těžkými kovy a některými specifickými organickými látkami. Na vybraných profilech byl prováděn též hydrobiologický monitoring. ZVHS spolupracovala v oblasti provozu a koncepce monitoringu s MŽP, všemi s. p. Povodí, ČHMÚ, VÚV T.G.M., v.v.i., Výzkumným ústavem rostlinné výroby, Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půd, Přírodovědeckou fakultou MU v Brně, Státní rostlinolékařskou správou a Akademií věd ČR.

V rámci implementace tzv. Rámcové směrnice o vodách připravovala ZVHS každoročně spolu se s. p. Povodí síť provozního monitoringu. Dále se ZVHS jako pověřený odborný subjekt významnou měrou podílela na plnění požadavků plynoucích ze směrnice Rady 91/676/EHS (Nitrátová směrnice) s ohledem na sledování znečištění pocházejících ze zemědělských zdrojů.

Statisticky vyhodnocené výsledky monitoringu jsou zveřejňovány na internetových stránkách ZVHS (www.zvhs.cz). Přístup k datům a dalším informacím je pro veřejnost zajišťován i prostřednictvím informačního systému ZVHS – IS Salamander (<https://is2ms.monsms.cz>). Pro účely prezentace dat monitoringu dusičnanů je provozován Nitrátový portál (<https://is2ms.monsms.cz/nitr>). IS ZVHS je součástí vodohospodářského portálu informačního systému veřejné správy (www.voda.mze.cz) a dále jsou výsledky monitoringu předávány do IS Arrow MŽP, do datového skladu monitoringu CL MZe, a na základě jednotlivých potřeb a požadavků všem zainteresovaným subjektům (kontrolní a inspekční orgány, vědecké instituce, státní správa, samospráva apod.).

Kvalita vody využívané ke koupání osob v koupací sezóně 2010

Nejčastější problémy s jakostí vody souvisejí s masovým výskytem sinic, který v některých lokalitách každoročně vede k vyhlášení zákazu koupání.

Kontrola jakosti rekreačních vod se v ČR provádí ve smyslu zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob, ve znění vyhlášky

č. 152/2008 Sb. Směrnice Rady 76/160/EHS z 8. 12. 1975 o jakosti vody ke koupání byla do výše uvedených legislativních právních předpisů plně implementována. V současné době je dokončována implementace nové směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/7/ES.

Rekreační vody, využívané ke koupání osob ve volné přírodě jsou v ČR rozděleny na koupaliště ve volné přírodě a dále povrchové vody využívané ke koupání osob (tzv. koupací oblasti).

Nejčastější problémy s jakostí vody souvisejí s masovým výskytem sinic, který v některých lokalitách vedl k vyhlášení zákazu koupání. V koupací sezóně 2010 bylo z tohoto důvodu vyhlášeno celkem 16 zákazů koupání (z toho tři na koupalištích ve volné přírodě a 13 v koupacích oblastech). Jako limitní hodnoty pro ukazatel „sinice“ bylo přijato doporučení WHO, tj. třístupňové hodnocení jakosti vody, kdy zákaz je vydáván v případě, že vizuálním hodnocením je posouzena přítomnost vodního květu.

Z důvodu nevyhovující mikrobiologické jakosti vody nebyl v koupací sezóně 2010 vydán žádný zákaz koupání.

Lososové a kaprové vody v roce 2010

Lososové a kaprové vody jsou legislativně vyhlášené povrchové vody vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů (podle nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, ve znění nařízení vlády č. 169/2006 Sb.).

Pro potřeby této zprávy byla hodnocena pouze dostupná data za období 2009–2010, která byla k dispozici (50 % uzávěrových profilů). Nařízení vlády č. 71/2003 Sb. (stejně jako směrnice 2006/44/EU) umožňuje v případě, že není k dispozici dostatečný počet dat, vyhodnotit plnění limitů podle maximální naměřené hodnoty za dané období. Ke zhodnocení plnění limitů ve zbývajících 50 % profilů bylo pro potřeby této zprávy proto použito jen starší období 2008–2009 (i zde byla k dispozici pouze maximální hodnota přípustných ukazatelů). S ohledem na způsob provedení hodnocení proto nelze jednoznačně dokladovat, zda došlo ke zlepšení či zhoršení situace oproti předcházejícímu období. Získán byl jen rámcový přehled o plnění přípustných limitů lososových a kaprových vod v ČR.

Z hodnocení dostupných dat z uzávěrových profilů vymezených vod bylo zjištěno, že za období 2009–2010 byly splněny přípustné limity v 76 % těchto vod (82 % lososových a 70 % kaprových). Tato hodnocená polovina však zahrnuje spíše jen profily v dolních úsecích vodních toků ČR. Pokud použijeme pro druhou polovinu (nehodnocených) profilů stav z období 2008–2009, lze konstatovat, že limity plní 69 % rybných vod (76 % lososových a 60 % kaprových).

Téměř u všech profilů, neplnících limity lososových vod (pouze u těch, které byly za období 2009–2010 hodnoceny), dochází k překročení limitů u amonných iontů. Problémy s nedostatečným množstvím rozpuštěného kyslíku se objevily u 6 profilů. Vyhodnotit plnění limitů pro volný amoniak, který je pro ryby toxický, nebylo možné provést s ohledem na nedostatek dat. K hodnocení byla proto použita jen hodnota koncentrace amonných iontů (bez zmírnění), což nařízení vlády č. 71/2003 Sb. (stejně jako směrnice 2006/44/EU) umožňuje.

Jakost plavenin a sedimentů

Jakost povrchových vod je posuzována také z pohledu kvality plavenin a sedimentů jako nedílných součástí vodního prostředí. Na pevné matrice se

přednostně váží mnohé polutanty, jejichž detekce ve vzorcích vody je často problematická a neposkytuje věrohodnou informaci o výskytu polutantu v tocích. V roce 2010 bylo sledování chemického stavu (jakosti) plavenin a říčních sedimentů realizováno v 47 profilech hlavních vodních toků České republiky a jejich významných přítoků v rámci programu monitoringu, který navázal na program situačního monitoringu prováděného v letech 2007–2009.

Sledovanými ukazateli byly v roce 2010 obsahy těžkých kovů, metaloidů a specifických organických látek, včetně většiny prioritních polutantů s relevancí pro pevné matrice. Spektrum dlouhodobě sledovaných látek bylo rozšířeno o další nebezpečné, příp. prioritní nebezpečné látky (příloha II směrnice 2008/105/ES) s relevancí pro sedimenty (chloralkany C10–I3, bromované difenylethery, DEHP, alkylfenoly, sloučeniny trubutylcínu) a na základě nových vědeckých poznatků také o některé potenciálně nebezpečné látky (s možnými endokrinními a toxickými účinky) jako jsou bisfenol A, musk sloučeniny, triclosan a celá řada aktuálně používaných pesticidů. Četnost sledování byla u plavenin 4x ročně, u sedimentů 2x ročně.

Zhodnocení chemického stavu plavenin a sedimentů bylo založeno (podobně jako v předcházejících letech) na zařazení měřených hodnot do kategorií dle Metodického pokynu odboru pro ekologické škody MŽP „Kritéria znečištění zemin a podzemních vod“ z roku 1996 ve smyslu Metodického pokynu MŽP pro analýzu rizik kontaminovaného území č. 9/2005. Překročení limitu kategorie B tohoto normativu se posuzuje jako zvýšené znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí, překročení limitu C představuje znečištění, které může znamenat významné riziko ohrožení zdraví člověka a dalších složek životního prostředí. U vybraných látek je zmíněno také případné překročení hodnot NEK, uvedených v nařízení vlády č. 23/2011 Sb.

Na základě použitého normativu lze konstatovat, že v pevných maticích obsahy sledovaných látek (stejně jako v minulých letech) odpovídaly ve většině případů úrovni přirozených hodnot nebo mírného znečištění. Potenciálního rizika dosáhla úroveň zátěže pouze lokálně u látek skupiny PAU, rtuti, arsenu, kadmia, olova a skupiny DDT.

V matici plaveniny byl z celkového počtu 184 vzorků překročen limit pro rizikové znečištění (limit C) u benzo(a)pyrenu (6,5 % měřených hodnot) a ojediněle u benzo(a)antracenu (1,6 %),

benzo(b)fluorantenu (1 %) a arsenu (0,5 %). Hodnoty indikující zvýšené znečištění (kategorie B) byly zjištěny rovněž v obsazích benzo(a)pyrenu (u 5 % měřených hodnot) a ojediněle v obsazích benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, arsenu a kadmia. V sedimentech byl zjištěn v nadlimitních obsazích benzo(a)pyren (ve 4 % měřených hodnot), benzo(a)antracen (ve 2 % měřených hodnot), benzo(b)fluorantenu (ve 2 % měřených hodnot), indeno(1,2,3-c,d)pyrenu (ve 2 % měřených hodnot) a ojediněle v obsazích olova, rtuti a kadmia a p,p' DDT. S výjimkou polyaromátů bylo zvýšené a rizikové znečištění (kategorie B a C) nalezeno výhradně v Bílině – Ústí n. L. a v Ohři nad Nechranickou nádrží.

Z pohledu dlouhodobějšího vývoje znečištění pevných matic nebyly zaznamenány v kontaminaci významnější změny. U kovů je stav stabilizovaný, pouze v obsazích rtuti v sedimentech Bíliny – Ústí n. L. byl (stejně jako v minulém roce) zjištěn signál zvýšeného znečištění a možného zhoršení imisní situace. U Bíliny bylo naopak zjištěno další snížení obsahů arsenu v plaveninách i sedimentech a i snížení počtu případů, kdy obsahy překročily kategorii rizikových hodnot. Podobně lze hodnotit i stav znečištění beryliem u Ohře (zejména nad Nechranickou nádrží obsahy v plaveninách dlouhodobě vykazovaly nadlimitní zátěž) – v roce 2010 byl zaznamenán významný pokles obsahů až o 50 %.

Nejčastěji překročily limit zvýšeného a rizikového znečištění (stejně jako v roce 2009) některé látky skupiny PAU – benzo(a)pyren, benzo(a)antracen a benzo(b)fluoranten a indeno(1,2,3-c,d)pyren. Jejich vyšší koncentrace byla opakovaně zjištěna v plaveninách horní Odry (Jakubčovice), Odry pod ostravsko-karvinskou aglomerací, ve Svitavě – Bílovicích, Moravě – Raškově, Lužické Nise – Hrádku n. N. a také v dalších profilech (např. horní tok Labe, Otavy, Dřevnice a střední Moravy). Lokalizace zvýšené kontaminace byla shodná s předcházejícím rokem – nejčastěji se vyšší znečištění látkami skupiny PAU vyskytuje v pásmu Bohumín – Raškov – Vestřev – Hrádek n. N. S ohledem na zjištěné hodnoty PAU lze poukázat jen na nevýrazné rozdíly mezi průmyslově zatíženými lokalitami (Ostravsko), městskými lokalitami a lokalitami s převážně malými zdroji vytápění (Bílovice, Raškov). Většina nálezů ostatních sledovaných látek skupiny PAU byla zařazena do kategorie mírného znečištění.

Pesticidní látky, jejichž výroba a používání byly v minulosti zakázány, se stále u řady vodních toků nalézají jako rezidua. Podobně tomu bylo i v roce 2010, kdy byly v sedimentech většiny sledovaných toků zjištěny zejména mírně zvýšené obsahy látek řady DDT – nejčastěji izomery p,p' DDT', o,p' DDT a jejich metabolity p,p' DDD a o,p' DDD a p,p' DDE, přičemž maxima, ojediněle i v kategorii rizikových hodnot (ex-

Národní přírodní památka Skalická Morávka po povodni 2010, Beskydy

trémní obsah p,p' DDT 4 170 ug.kg⁻¹), se opakovaně vyskytovala v Bílině – v Ústí n. L., dále v Lužické Nise – v Hrádku n. N. a ve Vltavě – v Zelčíně. Obsahy DDT v Bílině a v dolním Labi pod Děčínem dlouhodobě dosahují republikově nejvyšších hodnot. Uvedená extrémní hodnota zhruba 40x převýšila běžně monitorovanou úroveň znečištění Bíliny a patří k nejvyšším hodnotám změřeným za posledních 10 let. Kontaminace sedimentu souvisí pravděpodobně se smyvem ze znečištěných ploch, případně nezabezpečených skládek z průmyslových areálů při přívalových srážkách. Z dalších pesticidů skupiny starých zátěží byl zjištěn hexachlorbenzen (v mírně zvýšených hodnotách) – opět zejména v Bílině dolním Labi pod Děčínem. Znečištění hexachlorbenzenem je setrvalým problémem Bíliny pod Spolchemií; průměrná roční hodnota jeho obsahu v sedimentu 100x překročila hodnotu NEK. Vyšší hodnoty HCB byly rovněž změřeny v dolním Labi – Prostředním Žlebu v úrovni desetinásobku hodnoty NEK. V nižších hodnotách byl zaznamenán HCB také na střední Moravě a Odře. U Sázavy a Berounky přetrvává mírná kontaminace alachlorem.

Monitoring aktuálně používaných pesticidů prokázal prostřednictvím pevných matric největší vliv aplikace pesticidů v případě glyfosátu a jeho metabolitu AMPA (jde o látky podléhající přezkumu pro případnou identifikaci jako prioritní nebo prioritní nebezpečné látky); vysoké hodnoty byly zjištěny v převážné většině vzorků plavenin i sedimentů (s výjimkou úseků toků v podhorských oblastech). Nejvyšší obsahy (řádově v jednotkách mg.kg⁻¹) byly naměřeny v Ohři – Želíně, Bílině – Záluží i Ústí, v Ostravici – Ostravě, v profilech střední Moravy a středního Labe. Z dalších 25 prokazatelně se vyskytujících pesticidů byl v mírně zvýšených obsazích zjištěn terbutryn v Bílině, dolním Labi pod Děčínem; terbutylazin zejména v Ohři, ethofumesat v Bečvě a Ostravici, diuron v Ploučnici, paraquat ve Vltavě a její přítocích a v Cidlině. Ve většině vzorků plavenin byl nalezen také metolachlor. V mírně zvýšených hodnotách byl měřen v letních měsících v Berounce, Jizeře, Dřevnici, ve střední Moravě a středním Labi. Celkově byly používané pesticidy zjištěny častěji (též ve vyšších hodnotách) v plaveninách oproti sedimentům.

Chlorbenzeny jsou dlouhodobě typickým znečištěním středního Labe v úseku pod Pardubicemi. V kategorii mírného znečištění se vyskytovaly tradičně zejména ve Valech, Lysé a v Obříství. V sedimentech byly ve vyšších hodnotách nalezeny také v Bílině, Ohři, dolní Vltavě a v Březi.

Sumární obsahy látek skupiny PCB zhruba v 50% vzorků plavenin odpovídaly mírnému znečištění. Nejvyšší hodnoty byly zjištěny v plaveninách Lužické Nisy – Hrádku n. N., Odře – Svinově, ve středním a dolním Labi, Bílině – Ústí n. L. a v Ploučnici. V sedimentech obsahy PCB dosáhly řádově vyšších hodnot než v plaveninách, v největším množství se akumulovaly v Bílině, dolním Labi pod Děčínem, Ploučnici a v Lužické Nise.

Z nově monitorovaných prioritních látek přílohy II. směrnice 2008/105/ES byla zjištěna ve všech profilech přítomnost DEHP. V nejvyšších obsazích se DEHP vyskytoval ve střední Moravě – Kroměříži a Spytihněvi, v Bílině – Ústí n. L. a Záluží a v Labi – Valech. Žádná ze změřených hodnot DEHP nepřekročila hodnotu NEK. Také chloralkany C10-13, jejichž používání bylo v roce 2004 zakázáno, a které jsou zařazené mezi prioritní nebezpečné látky, byly zjištěny ve většině sledovaných profilů. Vyšších hodnot dosahovaly zejména v závěrovém profilu Vltavy, Olši – Věřňovicích, Bílině – Ústí n. L., v Odře – Bohumíně a v Ohři – Želíně a Terezíně. Hodnota NEK byla překročena pouze u Odry – Bohumín. PBDE (polybromované difenylethery) překvapivě ve většině případů nepřekročily mez stanovitelnosti. Měřitelné obsahy (nejčastěji kongenery 99, 153 a 154) byly zjištěny pouze v horním Labi, Mži – Stržibře a v Dyji – Pohansku. Hodnoty byly rela-

Smědá, Bílý potok

tivně nízké a nepřekročily hodnotu NEK. Tributylcín (kationt) byl nalezen pouze v plaveninách středního Labe, dolní Vltavy v Březi, Lužické Nisy, Svratky a Svitavy.

Mezi prioritní látky patří rovněž 4-nonylfenol a 4-terc oktylfenol ze skupiny alkylfenolů. Přítomnost 4-nonylfenolu v pevných matricích nebyla zjištěna, oktylfenol byl identifikován pouze v několika málo lokalitách – celkově lze vyskyt v pevných matricích hodnotit jako nezávažný. Bisfenol A – kandidátská látka (zmiňovaná v souvislosti s přítomností v potravinových obalech – v řadě zemí je považována za toxickou a zakázána) byla identifikována na většině sledovaných profilů. Nejvyšší obsahy byly nalezeny v sedimentech i plaveninách Bíliny – Ústí n. L. a Lužické Nisy – Hrádku n. N.

Z dalších potenciálně nebezpečných látek byly ve všech profilech zjištěny látky skupiny syntetických vonných sloučenin – galaxolid a tonalid; nejvyšší obsahy (řádově jednotky mg.kg⁻¹) se vyskytovaly opět v Bílině – Ústí n. L. a Lužické Nise – Hrádku n. N. V případě triclosanu (baktericidního přípravku, jehož zdrojem jsou hlavně komunální odpadní vody a je nalézán obvykle pod výpustmi ČOV) bylo identifikováno znečištění jak pod většími městskými aglomeracemi na Labi, Moravě, Odře, Ohři a Bílině, tak v závěrových profilech menších toků (Lužnice, Jizera, Orlice). Nejvyšší obsahy triclosanu byly zjištěny v plaveninách Lužické Nisy – Hrádku n. N., Bíliny – Ústí n. L. a v Olši – Věřňovicích. Endokrinní účinný metabolit triclosanu – methyltriclosan byl zjištěn pouze v Bílině.

Z hlediska negativních účinků na vodní ekosystém a zdraví člověka je i nadále zapotřebí zmínit setrvalý výskyt vysokých obsahů kovů, některých organochlorovaných pesticidů a PAU v těchto regionů s vysokou koncentrací průmyslových podniků a dlouhodobou antropogenní zátěží – Bílině, Ohři, Lužické Nise a Odře. Vedle klasických polutantů jsou v mnohých řekách prokazatelně přítomny také další běžně nesledované chemické látky s pravděpodobnými toxickými a endokrinními účinky, jejichž přítomnost a kumulace ve vodním prostředí může představovat do budoucna pro vodní ekosystém potenciální riziko.

Akumulační biomonitoring povrchových vod v roce 2010

V roce 2010 probíhalo, podobně jako v minulých letech, sledování kontaminace biomasy škodlivými látkami na 21 závěrových profilech hlavních řek České republiky jako součást situačního monitoringu povrchových vod. V rámci tohoto akumulačního biomonitoringu byly hodnoceny tyto biotické matrice: mlži *Dreissena polymorpha* (18 lokalit), biofilm (21 lokalit), ryby – jelec tloušť (12 lokalit), juvenilní stadia ryb – plůdek (21 lokalit) a benthické organizmy (*Hydropsyche* sp., *Erpobdella* sp., *Gammarus* sp. – 21 lokalit).

Hodnocené polutanty jsou látky, které se ve vodě velmi málo rozpouštějí (ve vzorcích vody jsou většinou pod mezí stanovitelnosti) a dobře se akumulují v tucích. Z těžkých kovů se sleduje olovo, kadmium, rtuť, chrom, zinek, měď, nikl a arzen. Ze specifických organických látek indikátorové kongenery PCB (PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-138, PCB-153, PCB-180), chlorované pesticidy (o,p a p,p izomery DDT a izomery $\alpha,\beta,\gamma,\delta$ -HCH), HCB, PBDE (kongenery 28, 47, 99, 100, 153 a 154) polyaromatické uhlovodíky PAU (suma sloučenin: fluoranten, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(a)pyren, benzo(ghi)perylen, indenol(1,2,3-cd)pyren) a biochemické parametry (markery) v rybách (jelec tloušť).

Pro hodnocení byly vybrány organizmy, které nejlépe akumulují jednotlivé polutanty (koncentrace je udávána v $\mu\text{g/kg}$ sušiny (pro organické látky), respektive v mg/kg sušiny (pro kovy) – stejně jako v minulých letech).

Chlorované pesticidy

U chlorovaných pesticidů byly hodnoceny koncentrace DDT a produkty jeho rozpadu (DDE, DDD) v rybách (jelec tloušť) a v juvenilních stadiích ryb. Ve všech sledovaných profilech vykazoval nejvyšší koncentraci izomer p,p DDE (produkt částečného rozkladu DDT), kde nalezené hodnoty stejně jako v minulých letech byly řádově vyšší ve srovnání s izomerem p,p DDD a oproti izomeru p,p DDT byly tyto hodnoty vyšší o dva řády.

Hodnoty DDT (suma kongenerů o,p' a p,p' DDT, DDE, DDD) se v rybí svalovině (jelec tloušť) pohybovaly od $49 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Sázava – Nespeky) do $307 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Berounka – Srbsko). Vysoké hodnoty byly také v Labi – Schmilce a Obříství, v Bílině – Ústí nad Labem a Svatce – Židlochovicích. Hodnoty HCH se pohybovaly od $4,6 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Labe – Obříství) do $60 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Bílina – Ústí nad Labem). Koncentrace DDT v juvenilních stadiích ryb se pohybovaly v rozmezí od $56 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Lužnice – Bechyně) do $665 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Svratka – Židlochovice). Druhá nejvyšší hodnota byla zjištěna v Dyji – Pohansku ($620 \mu\text{g.kg}^{-1}$). U hexachlorbenzenu byly nejvyšší hodnoty naměřeny v Bílině – Ústí nad Labem jak v rybí svalovině, tak v rybím plůdku.

V benthických organizmech (*Erpobdella* sp.) byly nejvyšší hodnoty DDT, HCB a HCH v Bílině – Ústí nad Labem. Hodnoty DDT se od ostatních profilů lišily řádově ($1\,462 \mu\text{g.kg}^{-1}$ DDT, $334 \mu\text{g.kg}^{-1}$ HCB a $3,7 \mu\text{g.kg}^{-1}$ HCH). Ve všech těchto případech se zřejmě jedná o staré zátěže z výroby nebo ze zemědělského hospodaření.

Polyaromatické uhlovodíky

Polyaromatické uhlovodíky byly v roce 2010 hodnoceny v biofilmu, kde jsou hodnoty řádově vyšší než v ostatních maticích. Koncentrace se pohybovaly v rozmezí $709 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Ohře – Terežín) do $6\,830 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Otava – Topělec). Vysoké hodnoty byly zjištěny také v mlžích. Druhá nejvyšší hodnota byla naměřena v Opavě – Děhylov ($5\,390 \mu\text{g.kg}^{-1}$). Výsledky z Odry – Bohumín

(kde byly v loňském roce značně vysoké hodnoty) nejsou k dispozici (odběrné zařízení bylo zničeno při vysokých stavech vody). Podobně nejsou hodnoty pro Lužickou Nisu, kde byly v roce 2009 rovněž vysoké koncentrace. Vysoké koncentrace byly také ve Svatce – Židlochovicích a v Labi – Debrném.

Polychlorované bifenylly a polybromované difenylétery

Nejvyšší koncentrace polychlorovaných bifenylů (suma 6 indikátorových kongenerů PCB) v benthických organizmech byla (stejně jako v roce 2009) zjištěna v profilu Labe – Schmilka ($167 \mu\text{g.kg}^{-1}$), vysoké hodnoty byly naměřeny také v závěrových profilech Lužické Nisy, Jizery a Odry. Nejnižší hodnota byla zjištěna v Labi – Debrném ($32 \mu\text{g.kg}^{-1}$). Nejvyšší koncentrace PBDE v benthických organizmech byla opět zjištěna v Bílině ($21 \mu\text{g.kg}^{-1}$). Poměrně vysoké hodnoty byly zjištěny v závěrových profilech Jizery, Lužické Nisy a Berounky. V mlžích *Dreissena polymorpha* se polybromované difenylétery pohybovaly v rozmezí $1 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Lužnice – Bechyně) až $27 \mu\text{g.kg}^{-1}$ (Bílina – Ústí nad Labem). Druhá nejvyšší koncentrace byla zjištěna v Labi – Debrném. Nejvyšší hodnoty PCB v mlžích byly v Labi – Valech, Obříství a Schmilce (178 , 154 a $135 \mu\text{g.kg}^{-1}$).

Těžké kovy

Nejvyšší koncentrace jsou pravidelně nalézány v biofilmu. Rozsah zjištěných koncentrací sledovaných těžkých kovů se pohyboval v rozsahu:

Hg:	od $0,2 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Morava – Lanžhot) do $6,7 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Bílina – Ústí nad Labem),
As:	od $7,6 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Sázava – Nespeky) do $32,5 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Bílina – Ústí nad Labem),
Cd:	od $0,5 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Sázava – Nespeky) do $7,0 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Berounka – Srbsko),
Cr:	od $29,6 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Labe – Obříství) do $60,5 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Otava – Topělec),
Cu:	od $25,7 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Sázava – Nespeky) do 131 mg.kg^{-1} (Bílina – Ústí nad Labem),
Ni:	od $22,5 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Labe – Obříství) do $58,9 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Bílina – Ústí nad Labem),
Pb:	od $22,5 \text{ mg.kg}^{-1}$ (Bečva – Troubky) do 178 mg.kg^{-1} (Berounka – Srbsko),
Zn:	od 107 mg.kg^{-1} (Sázava – Nespeky) do 483 mg.kg^{-1} (Berounka – Srbsko).

Celkově lze říci, že vysoké hodnoty těžkých kovů byly stejně jako v minulém roce zjištěny v Bílině – Ústí nad Labem (Hg, As, Cu, Ni). V Lužické Nise – Hrádku nad Nisou, kde byly v minulém roce vysoké hodnoty, nejsou data z důvodu povodňových stavů. Vysoké hodnoty byly zjištěny také v Berounce – Srbsku (Cd, Pb, Zn).

Biomarkery

Sledování biomarkerů v rybách poskytuje důležitou informaci o negativním vlivu kontaminace vodního ekosystému na organizmus ryb a významně doplňuje systém chemického monitoringu. Tyto ukazatele většinou nereagují na konkrétní polutant, ukazují na komplexní znečištění a pomáhají posoudit, nakolik je vodní ekosystém ovlivněn antropogenním znečištěním. Jedním z důležitých ukazatelů je koncentrace VTG v krevní plazmě, který vypovídá o znečištění xenoestrogenními látkami, ovlivňujícími reprodukční systém. VTG je lipofosfoprotein, který je syntetizován v játrech ryb samičího pohlaví. Pokud se ve vodním prostředí vyskytují látky s estrogenním účinkem (s ohledem na to, že syntéza VTG probíhá i v játrech samců), dochází až k degenerativním změnám pohlavního ústrojí, k poruchám hormonálního systému a reprodukčních schopností. Mezi látky s estrogením účinkem patří některá farmaka, degradační produkty tenzidů, složky kosmetických přípravků, steroidní látky, pesticidy, rtuť atd.).

Soutok Rožnovské a Vsetínské Bečvy, Valašské Meziříčí

V roce 2010 byly maximální hodnoty VTG překvapivě zjištěny v profilu Otava – Topělec (5 650 ng.ml⁻¹). V minulých letech zde byly hodnoty poměrně nízké, v roce 2006 nejnižší. Minimální koncentrace byla v profilu Ohře – Terezín (503 ng.ml⁻¹).

Vliv konkrétního místa, kde byly ryby uloveny, na zjištěné hodnoty biomarkerů (ale i na hodnoty sledovaných polutantů) nelze jednoznačně určit. Ryby se mohou pohybovat na vzdálenost i několika desítek kilometrů po i proti proudu. Jisté však je, že hodnoty VTG v samcích jelce tlouště jsou varovným signálem toho, že vodní ekosystém není v pořádku.

Hodnocení z hlediska jednotlivých oblastí povodí

Oblast povodí horního a středního Labe je oblast s významnými průmyslovými a městskými aglomeracemi jako je Spolana Neratovice, Liberec, Jablonec nad Nisou, Mladá Boleslav. Podobně jako v minulém roce byly zjištěny v Labi v profilech Obříství, Lysá nad Labem a Valy poměrně vysoké hodnoty polychlorova-

ných bifenylů (PCB). V Lužické Nise – Hrádku nad Nisou byly vysoké koncentrace chlorovaných uhlovodíků (HCH, DDT) a PCB. Poměrně vysoké koncentrace polybromovaných difenyleterů (PBDE) byly naměřeny v závěrovém profilu Jizery; v Labi – Debrném se vyskytovaly vysoké hodnoty arsenu.

Oblast povodí Ohře a dolního Labe je významně ovlivněna chemickým průmyslem a starými zátěžemi z chemické výroby (Spolchemie Ústí nad Labem). V Bílině byly zjištěny vysoké hodnoty těžkých kovů a značně vysoké koncentrace PBDE, DDT, HCH a HCB. V hraničním profilu Labe byly zjištěny vysoké hodnoty PCB a poměrně vysoké koncentrace DDT, HCH a HCB.

Oblast povodí dolní Vltavy je charakterizována závěrovým profilem Vltavy pod Prahou, kde byly zjištěny vysoké hodnoty PCB.

Oblast povodí horní Vltavy byla hodnocena v závěrových profilech Otavy a Lužnice. V Otavě – Topělci byly zjištěny vysoké hodnoty PAU, DDT, chromu a nejvyšší hodnoty VTG.

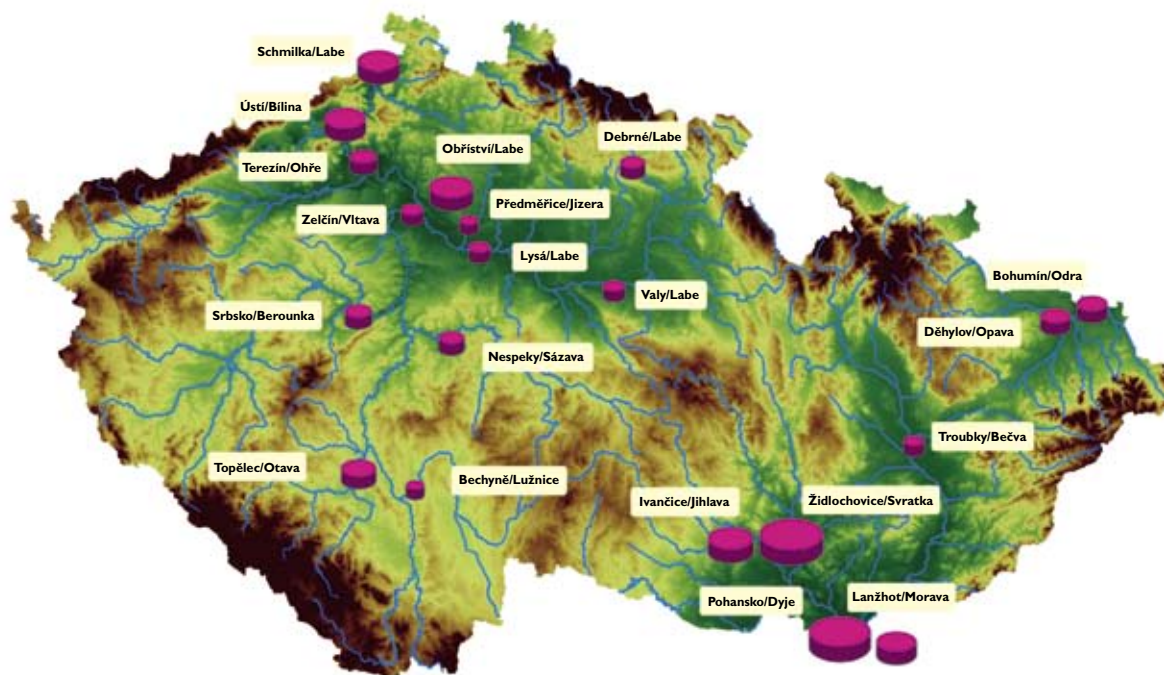
Pro oblast povodí Berounky je charakteristický závěrový profil Berounka – Srbsko, kde se vyskytují vysoké hodnoty olova, kadmia a zinku. Vysoké koncentrace DDT byly zjištěny ve svalovině jelce tlouště.

Oblast povodí Dyje je zatížena starými zátěžemi ze zemědělské výroby – ukazují to vysoké hodnoty DDT (suma o a p izomerů) v závěrovém profilu Dyje. Brněnská aglomerace pak výrazně ovlivňuje řeku Svratku – v té byly naměřeny vysoké hodnoty PCB, ale i DDT a stejně jako v minulém roce druhá nejvyšší hodnota VTG u ryb.

Oblast povodí Moravy je charakterizována hraničním profilem Morava – Lanžhot. Ve srovnání s ostatními sledovanými profilemi byly hodnoty sledovaných ukazatelů v jednotlivých matricích poměrně nízké.

Oblast povodí Odry je zatížena především průmyslovou ostravskou aglomerací. Sledování znečištění se provádí v hraničním profilu Odry. Opakovaně se zde vyskytují vysoké koncentrace rtuti a PAU.

Obrázek 3.1.3
DDT v juvenilních stadiích ryb v roce 2010

Pramen: ČHMÚ

Souhrnné zhodnocení akumulačního biomonitoringu povrchových vod

Z výsledků bioakumulačního monitoringu v roce 2010 je zřejmé, že se ve vodním ekosystému vyskytují (a často ve vysokých koncentracích) polutanty, které se v prostých vzorcích vody nezjistí. Sledování v několika maticích potvrzuje komplexní znečištění vodního prostředí a ukazuje, že hodnoty pouze jedné matrice často nemusí poskytovat pravdivou informaci o stavu kontaminace životního prostředí.

Pro porovnání s limitními hodnotami pro biotu podle nového nařízení vlády č. 23/2011 Sb. je nutné porovnat koncentrace vztahované na mokrou váhu. Ty jsou překračovány pouze u rtuti, a to především v rybách (koncentrace rtuti ve svalovině se pohybují od 96 $\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$ mokré váhy (Ohře – Terezín) do 477 $\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$ (Labe – Děčín), přičemž NEK je 20 μg Hg na 1 kg mokré váhy. V ostatních organizmech byla NEK pro rtuť překročena maximálně pětikrát (plůdek). U mlžů nebyly hodnoty 20 μg překročeny v žádném profilu.

Monitoring probíhá od roku 2000, doposud nebyl zjištěn žádný výraznější pokles hodnot sledovaných látek a byla rovněž potvrzena negativní reakce ryb na kontaminaci vodního prostředí.

3.2 Jakost podzemních vod

V roce 2010 bylo ve státní monitorovací síti jakosti podzemních vod pozorováno celkem 653 objektů, tj. 174 pramenů (sledování pramenů dokumentuje přirozené odvodňování podzemních vod zejména v oblasti krystalinika a místní odvodnění křídových struktur), 214 mělkých vrtů (objekty jsou soustředěny převážně v aluviích řek Labe, Orlice, Jizery, Ohře, Dyje, Moravy, Bečvy, Odry a Opavy) a 265 hlubokých vrtů (objekty jsou soustředěny především v oblastech České křídové pánve, Českokobudějovické a Třeboňské pánve a monitorují jakost podzemních vod s hlubinným oběhem). Měřeno bylo celkem 213 ukazatelů s četností dvakrát za rok v obdobích jaro a podzim.

Hodnocení výsledků jakosti podzemních vod za rok 2010 se vzhledem k požadavkům tzv. Rámcové směrnice o vodách orientovalo zejména na nebezpečné látky. ČHMÚ provedlo srovnání naměřených hodnot ukazatelů jakosti podzemních vod s:

- hodnotami mezi stanovitelnosti,
- hodnotami kritérií A, B a C podle metodického pokynu MŽP ČR z 15. 9. 1996 – Kritéria znečištění zemin a podzemní vody,
- limity pro pitnou vodu dle vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu a rozsah a četnost její kontroly.

Hodnocení bylo provedeno zejména u těch ukazatelů, u kterých se v roce 2010 vyskytovaly zvýšené koncentrace. Oproti hodnocení jakosti podzemních vod z předchozích let byla data za rok

2010 u ukazatelů ze skupiny pesticidních látek porovnávána pouze s limitem pro pitnou vodu (0,1 $\mu\text{g/l}$), který je totožný s limitem pro podzemní vody dle směrnice 2006/118/ES (v době vzniku metodického pokynu MŽP ČR z 15. 9. 1996 nebylo technicky možné stanovit celou řadu pesticidů, používání normativů B a C pro posuzování naměřených hodnot koncentrací monitorovaných pesticidů by proto mohlo být zavádějící). Podrobné výsledky zhodnocení jsou uvedeny v samostatné zprávě ČHMÚ, ke které je přiloženo osm mapových situací – v nich je zobrazen výskyt vybraných skupin ukazatelů jakosti podzemních vod.

Ze zhodnocení překročení normativů A, B a C (souhrnné výsledky viz tabulka 3.2.1) vyplývá, že v roce 2010 bylo zaznamenáno nejčastější překročení nejzávažnějšího normativu C u ukazatelů chloridy (4,3 % všech vzorků, 8,7 % vzorků mělkých vrtů, 2,1 % vzorků u ostatních objektů), amonné ionty (3,0 % všech vzorků, 3,9 % vzorků mělkých vrtů, 2,6 % vzorků u ostatních objektů) a hliník (1,8 % všech vzorků, 1,4 % vzorků mělkých vrtů, 2,0 % vzorků u ostatních objektů). Méně časté bylo překročení normativu C u fluoridů (0,5 % všech vzorků), dusitanů (0,4 % všech vzorků), ze skupiny kovů u berylia (0,3 % všech vzorků) a ze skupiny těkavých organických látek chlorethen (0,3 % všech vzorků). U dalších ukazatelů z hodnocených skupin (základní ukazatele, kovy, těkavé organické látky a polycyklické aromatické uhlovodíky) bylo zaznamenáno překročení normativu C velmi sporadicky (méně než 0,3 % všech vzorků). Hodnoty naměřené nad limitem B a pod limitem C byly zjištěny u ukazatelů chloridy (4,8 % všech vzorků, 10,9 % vzorků mělkých vrtů), bor (3,4 % všech vzorků, 4,0 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů), amonné ionty (3,2 % všech vzorků, 5,8 % vzorků mělkých vrtů), fluoridy (1,6 % všech vzorků, 2,1 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů), hliník (1,2 %

Tabulka 3.2.1

Přehled počtu objektů s překročením hodnot kritérií B, C min. v 1 ukazateli za rok 2010 (srovnání s rokem 2009)

Objekty	Počet objektů	Počet objektů s překročením B nebo C	% objektů s překročením B nebo C
Mělké vrty	214	79	36,9 (49,5 v r. 2009)
Hluboké vrty a prameny	439	75	17,1 (23,3 v r. 2009)
Veškeré objekty	653	154	23,6 (31,9 v r. 2009)

Pramen: ČHMÚ

všech vzorků, 1,4 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů), dusitany (1,2 % všech vzorků, 3,1 % vzorků mělkých vrtů) a berylium (1,0 % všech vzorků, 1,2 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů). Procentuální počet překročení limitu B pro další ukazatele bylo pod 0,3 % vzorků odebraných u všech objektů.

Hodnoty ukazatelů překračujících normativ B a C se vyskytují nejčastěji v podzemních vodách mělkých vrtů (aluvium řek), které jsou antropogenní činností nejvíce ovlivněny. Závěrečné shrnutí počtů objektů, u nichž došlo alespoň u jednoho z ukazatelů u alespoň jednoho ze vzorků k překročení normativu B nebo C je uvedeno v tabulce 3.2.1. Porovnání s hodnotami za rok 2009 je však ovlivněno výše popsaným omezením hodnocení pesticidů pro rok 2010 pouze podle limitu pro pitnou vodu.

V následujícím textu je stručné porovnání jakostních ukazatelů podzemních vod s ohledem na požadavky na jakost pitné vody (vyhláška č. 252/2004 Sb.).

Indikace organických látek je prokazována mj. podle ukazatele absorpance při 256 nm – zde se vyskytovalo 31,8 % nadlimitních vzorků. Rozpuštěný organický uhlík měl 10,2 % nadlimitních vzorků a chemická spotřeba kyslíku manganistanem 9,9 % nadlimitních vzorků. Tato stanovení – zejména pak absorpaci ovlivňuje rovněž koncentrace dalších (s ohledem na toxicitu méně významných) ukazatelů, jako např. huminových látek (3,5 % nadlimitních vzorků). U dusičnanů bylo 12,4 % nadlimitních vzorků, u amonných iontů 12,3 % nadlimitních vzorků, u chloridů 9,1 % nadlimitních vzorků, u síranů 9,1 % nadlimitních vzorků a u fluoridů 2,8 % nadlimitních vzorků ze všech objektů. Zvýšené koncentrace se však většinou vyskytovaly u pramenů a hlubokých vrtů. Ze skupiny kovů lze zmínit zejména nikl (5,5 % nadlimitních vzorků), arsen (5,5 % nadlimitních vzorků), hliník (3,8 % nadlimitních vzorků) a bor (1,0 % nadlimitních vzorků).

U skupiny těkavých organických látek se nadlimitní koncentrace vyskytovaly jen zřídka – např. 1,1-dichlorethen (0,5 % nadlimitních vzorků), chlorethen a tetrachlorethan (0,4 % nadlimit-

ních vzorků). Z polycyklických aromatických uhlovodíků má individuální limit pro pitnou vodu pouze benzo(a)pyren (0,9 % nadlimitních vzorků).

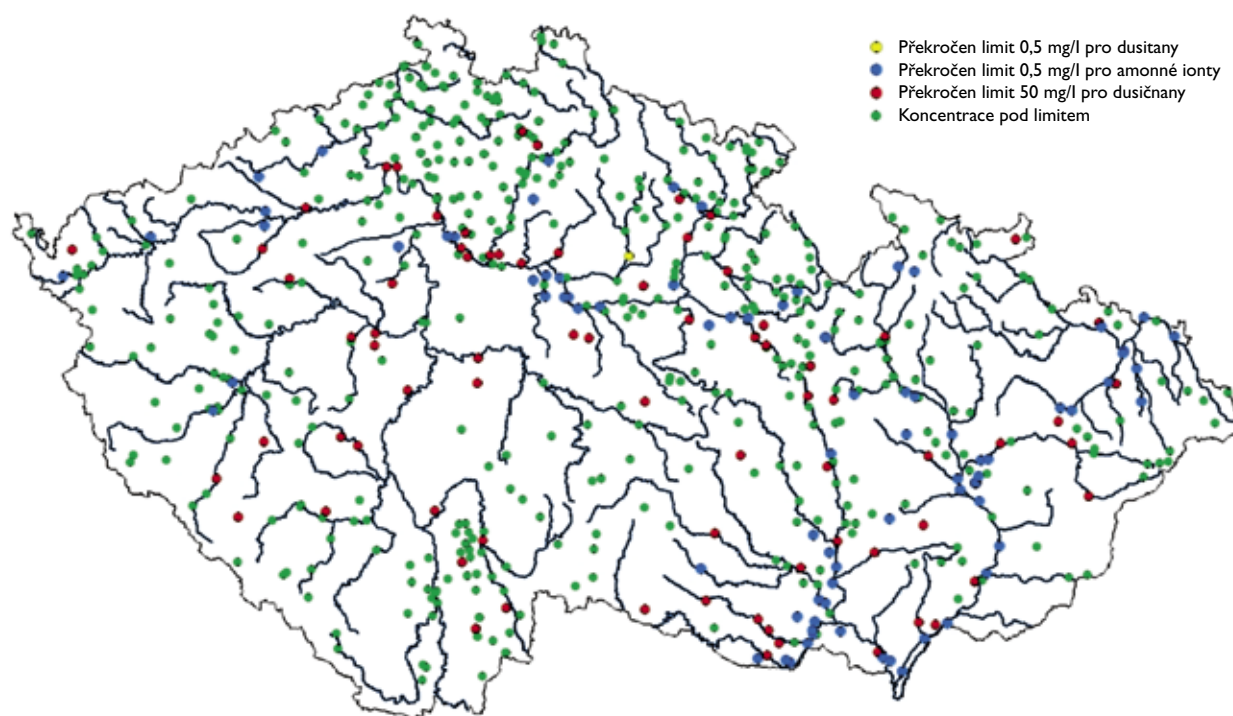
Z početné skupiny pesticidních látek nejvíce překračovaly limity pro pitnou vodu metabolity herbicidů alachloru, metolachloru a acetochloru (alachlor ESA (13,0 % nadlimitních vzorků), metolachlor ESA (7,0 % nadlimitních vzorků), acetochlor ESA (5,2 % nadlimitních vzorků), acetochlor OA (2,0 % nadlimitních vzorků), metolachlor OA (1,6 % nadlimitních vzorků) a alachlor OA (0,8 % nadlimitních vzorků)). Dále se vyskytovaly triazinové pesticidy, zejména herbicid atrazin a jeho metabolity, jako jsou hydroxyatrazin (2,6 % nadlimitních vzorků), desethylatrazin (1,7 % nadlimitních vzorků), atrazin (1,7 % nadlimitních vzorků) a desethyldeisopropylatrazin (0,7 % nadlimitních vzorků). Z dalších pesticidů lze zmínit hexazinon (1,7 % nadlimitních vzorků) a bentazon (1,1 % nadlimitních vzorků). Ostatní pesticidy se vyskytovaly méně (do 0,5 % nadlimitních vzorků). Vzorky podzemních vod s nadlimitními koncentracemi pesticidů byly převážně odebrány u mělkých vrtů.

S ohledem na radiochemické vlastnosti podzemních vod byla sledována celková objemová aktivita alfa (23,2 % nadlimitních vzorků).

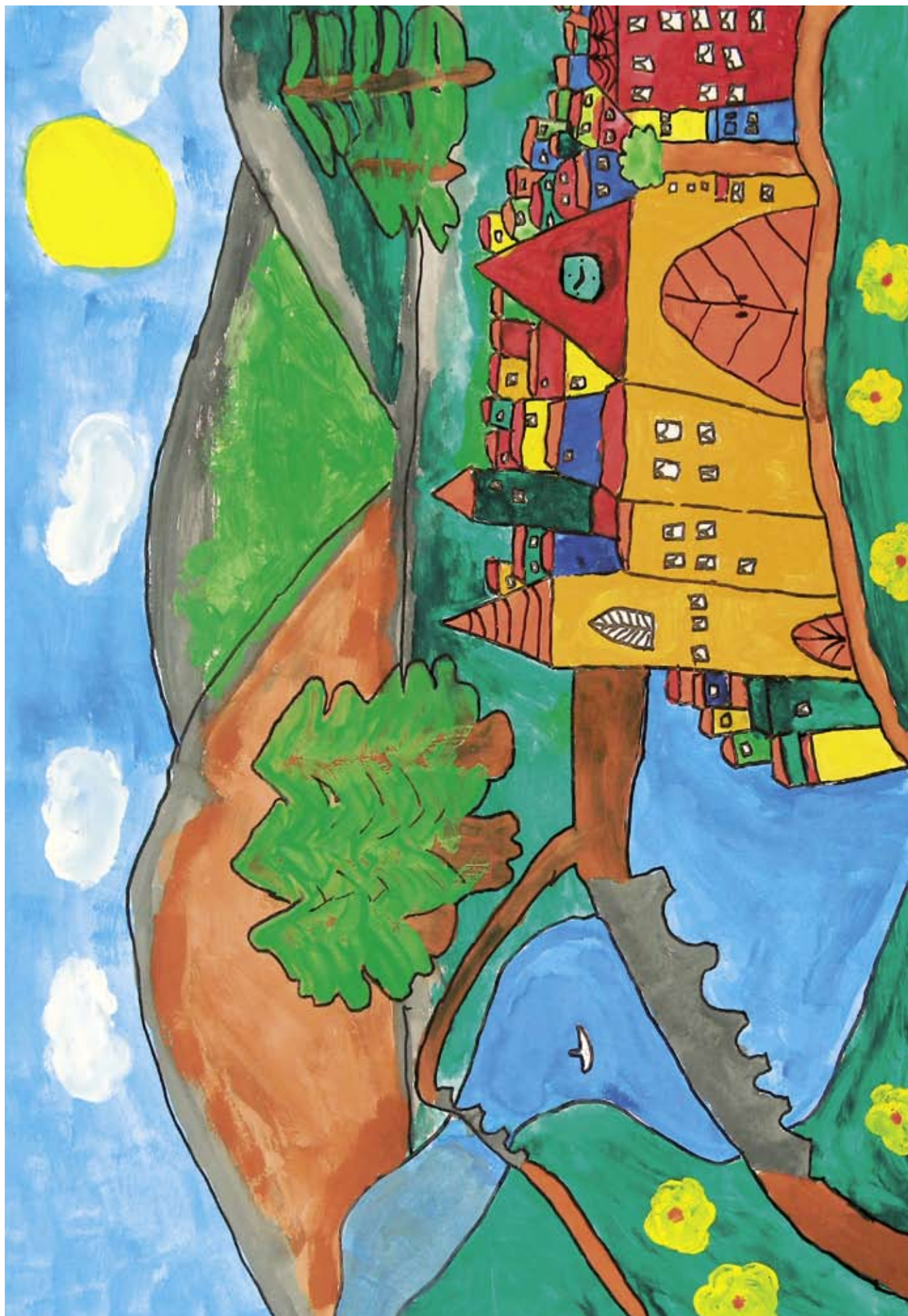
Souhrnně lze zhodnotit, že z anorganických ukazatelů mají četnější výskyt nadlimitních koncentrací dusičnany a amonné ionty. Amonné ionty jsou těsněji vázány na konkrétní oblasti, dokonce konkrétní povodí, dusičnany jsou naproti tomu rozmístěny rovnoměrněji po ploše – tím poukazují i na oblasti se zvýšenou zemědělskou aktivitou. Výskyt nadlimitních koncentrací organických látek ze skupin polycyklických aromatických uhlovodíků a těkavých organických látek lze označit za řídký až ojedinělý. Organické látky ze skupiny pesticidů se vyskytují mnohem častěji. Metabolity alachloru, metolachloru a acetochloru se vyskytují prakticky ve všech i méně hustě osídlených krajích, což poukazuje na používání v zemědělství a také na schopnost se v životním prostředí akumulovat.

Obrázek 3.2.1

Nadlimitní koncentrace dusíkatých látek v podzemních vodách v roce 2010 (překročení limitních hodnot vyhlášky č. 252/2004 Sb.)

Pramen: ČHMÚ

Karin Goldmannová – 8 let
2. třída, ZŠ Čerčany, Středočeský kraj

Nakládání s vodami

4.1 Odběry povrchových vod

Ve zprávách o stavu vodního hospodářství České republiky bylo v minulých letech konstatováno, že meziroční pokles odběrů povrchových vod se spíše zastavil. Pouze v roce 2009 bylo možné oproti roku 2008 zaznamenat určitý přechodný pokles odebraného množství povrchových vod. Rok 2010 vykazuje opět spíše stagnující celkové odebrané množství o velikosti 1 573,4 mil. m³ oproti odběru v roce 2009 o velikosti 1 571,5 mil. m³.

Sledování údajů o odběrech podzemní a povrchové vody a o vypouštění vodách je upraveno vyhláškou č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a údajích pro vodní bilanci. Na základě § 10 této vyhlášky se změnil rozsah ohlašovaných údajů tak, že jsou nyní evidovány odběry vod (rovněž tak vypouštění vod odpadních a důlních) přesahující 6 000 m³ za rok, resp. 500 m³ za měsíc. Podkladem pro zjišťování údajů jsou hlášení jednotlivých správců povodí, předávaná vždy do 31. března daného roku ČSÚ.

Údaje byly za rok 2010 členěny již jen podle kategorizace NACE dle Eurostatu (neúplná zkratka z francouzského označení „Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne“). V dřívějších letech byla používána OKEČ (odvětvová klasifikace ekonomických činností ČSÚ, Praha 1998). V tabulce 4.1.1 jsou uvedeny podrobnější informace o zařazování jednotlivých odběrů povrchových a podzemních vod a vypouštění odpadních vod do skupin uživatelů.

Podobně jako v předchozích letech nebyly vzhledem ke sjednocení údajů jednotlivých s. p. Povodí zahrnuty do odběrů povrchových vod převody vody a vody odebrané pro rybníční soustavy.

K nejvýraznějšímu procentnímu zvýšení odběrů (o 2,5%) došlo u energetiky. V roce 2010 činil celkový odběr v tomto odvětví 939,5 mil. m³, v roce 2009 pak 916,6 mil. m³.

V roce 2010 lze na rozdíl od situace v roce 2009 zaznamenat spíše snížení odebraného množství zemědělstvím (včetně závlah), a to z 29,0 mil. m³ v roce 2009 na 25,3 mil. m³ v roce 2010. Otázkou však nadále zůstává, zda vykazované množství odpovídá reálné situaci v jednotlivých dílčích povodích (např. Blšanka v povodí Ohře). Uvedená skutečnost souvisí s ustanovením § 101 zákona č. 254/2001 Sb. (vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin – pouze část odebrané vody je zpoplatněna, pro potřeby vyhlášky č. 431/2001 Sb. však musí být vykazována veškerá odebraná voda).

Vltava - VD Orlik

U odběrů povrchové vody pro vodovody pro veřejnou potřebu lze konstatovat, že došlo v roce 2010 k dalšímu snížení o 2,2 % oproti roku 2009 (pokles z 357,0 mil. m³ na 349,0 mil. m³). U průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) došlo v roce 2010 proti roku 2009 (opětovně jako v roce 2009) k poklesu z 260,2 mil. m³ na 250,8 mil. m³, tj. o 3,6%.

U evidovaných odběrů povrchových vod v územním průřezu byl v roce 2010 zaznamenán nevýznamný nárůst v rámci správy povodí (§ 54 vodního zákona) u Povodí Odry, s. p., na 103,6 % a u Povodí Labe, s. p., na 101,9 %. U ostatních s. p. Povodí byl zaznamenán oproti roku 2009 pokles, a to na 97,6 % u Povodí Vltavy, s. p., na 95,8 % u Povodí Ohře, s. p., a na 97,0 % u Povodí Moravy, s. p. Nárůst byl zaznamenán v roce 2010 u odběrů pro vodovody pro veřejnou potřebu u Povodí Labe, s. p., na 103,0 %. U ostatních s. p. Povodí došlo k poklesu – Povodí

Tabulka 4.1.1

Členění uživatelů do jednotlivých skupin dle klasifikace NACE

Vodovody pro veřejnou potřebu	NACE 36
Zemědělství (včetně závlah)	NACE 01 – 03
Energetika (výroba a rozvod elektřiny a tepla)	NACE 35
Průmysl (včetně dobývání nerostných surovin – bez energetiky)	NACE 05 – 34
Ostatní (včetně stavebnictví)	NACE 37 – 96
Celkem (bez rybníků a převodů)	NACE 01 – 96
Kanalizace pro veřejnou potřebu (bez převodů)	NACE 37

Pramen: ČSÚ

Tabulka 4.1.2

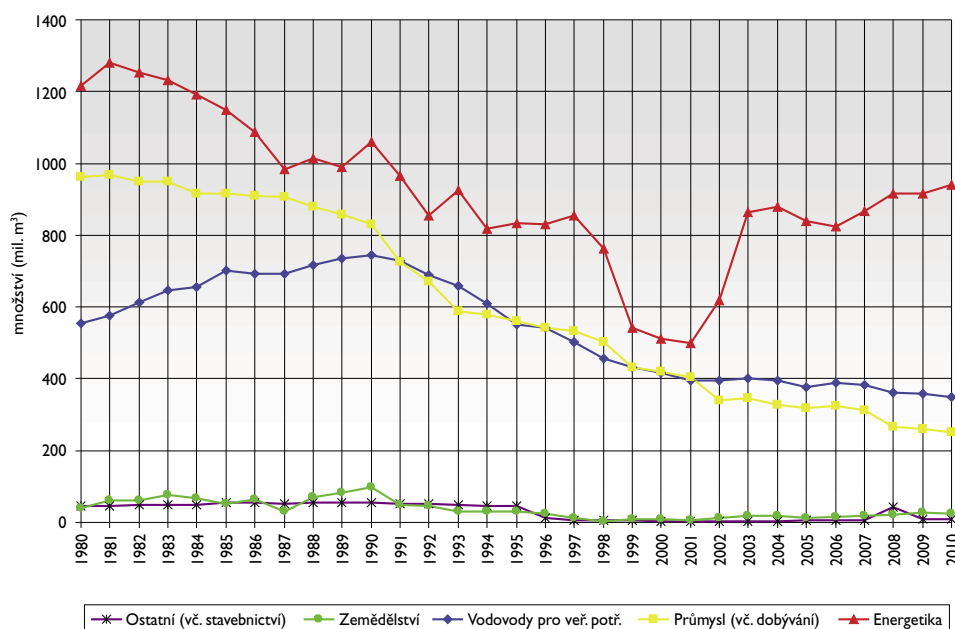
Odběry povrchové vody v roce 2010 odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s. p. Povodí	Vodovody pro veř. potřebu		Zemědělství vč. závlah		Energetika		Průmysl vč. dobývání		Ostatní vč. stavebnictví		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s. p.	40,8	30	7,4	50	687,5	12	92,0	78	1,8	50	829,5	220
Povodí Vltavy, s. p.	146,0	45	0,8	13	54,5	18	40,0	71	5,9	39	247,2	186
Povodí Ohře, s. p.	53,7	21	6,1	33	48,5	7	42,3	56	0,1	7	150,7	124
Povodí Odry, s. p.	71,6	27	0,0	0	15,3	14	64,6	44	0,5	35	152,0	120
Povodí Moravy, s. p.	36,9	34	11,0	35	133,7	13	11,9	70	0,5	25	194,0	177
Celkem	349,0	157	25,3	131	939,5	64	250,8	319	8,8	156	1 573,4	827

Pramen: MZe, s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Graf 4.1.1

Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980–2010

Pramen: MZe, s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Vltavy, s. p. na 97,7 %, Povodí Ohře, s. p. na 96,9 %, Povodí Odry, s. p., na 98,2 % a zejména pak u Povodí Moravy, s. p., lze zaznamenat výrazný pokles odpovídající 92,9 % odebraného množství v roce 2009. U odběrů pro zemědělství byl u všech s. p. Povodí vykázán pokles oproti roku 2009. Odběry pro energetiku se zvýšily nejvýrazněji v povodí Odry (o 173,9 %). Pokud jde o odběr vody pro průmysl (včetně dobývání nerostných surovin) je možné ve všech s. p. Povodí zaznamenat spíše pokles či stagnaci.

Celkové zpoplatněné odběry se v roce 2010 oproti roku 2009 zvýšily z 1 506,0 mil. m³ na 1 515,4 mil. m³. Podíl zpoplatněných odběrů v roce 2010 činil na celkových evidovaných odběrech 96,3 %. Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích je uvedena v tabulce 4.1.2. Celkový vývoj odběrů povrchových vod od roku 1985 znázorňuje graf 4.1.1. Po roce 1990 nastal v důsledku nápravy hodnotových vztahů za poskytované vodohospodářské služby a dále též změnou struktury průmyslové a zemědělské výroby významný pokles využívání vodních zdrojů ve všech oblastech užívání vody. Například u odběrů povrchové vody pro vodovody pro

veřejnou potřebu lze konstatovat, že došlo oproti roku 1990 ke snížení ze 744,9 mil. m³ na 349,0 mil. m³. V roce 2010 je tak odebíráno pouze 46,9 % množství roku 1990. Nejvýraznější pokles nastal ve sféře průmyslu, a to z 830,1 mil. m³ v roce 1990 na 250,8 mil. m³ v roce 2010, tj. na pouhých 30,2 %. Obdobně výrazné snížení je možné zaznamenat u zemědělství, odběr poklesl z 92,2 mil. m³ na 25,3 mil. m³, tj. na pouhých 27,4 % z tehdejšího odebíraného množství. Uvedená skutečnost však neznamená, že by došlo k nižšímu antropogennímu ovlivnění vodních zdrojů. Například u energetiky naopak vzrostla tzv. nenávratná spotřeba (rozdíl mezi odběrem a vypouštěním) ze 118,7 mil. m³ v roce 1990 na 135,2 mil. m³ v roce 2010.

Každoroční hodnocení ovlivnění vodních zdrojů je pravidelně prováděno v rámci vodní bilance sestavované podle vyhlášky č. 431/2001 Sb. Principem bilančního hodnocení průběhu hospodaření s vodou je souhrnné zhodnocení požadavků na zachování minimálního bilančního průtoku s průtoky v kontrolních profilech. Tyto průtoky v sobě zahrnují všechny aktivity hospodaření s vodou.

4.2 Odběry podzemních vod

Celkové množství odebraných podzemních vod ve srovnání s rokem 2009 zůstalo v podstatě na stejné úrovni (nárůst o 0,3 %). Tato skutečnost svědčí o tom, že zvyšování tempa poklesu v této kategorii odběrů dosáhlo svého maxima v minulých obdobích – nyní dochází spíše ke stagnaci.

K určitému zlomu ve vývojových trendech, kdy existoval trvalý pokles, došlo již v roce 2006. U odběrů podzemní vody pro vodovody pro veřejnou potřebu lze konstatovat, že v roce 2010 došlo vzhledem k roku 2009 (obdobná situace byla i v roce 2009) ke stagnaci (nevýrazný pokles z 315,0 mil. m³ na 313,7 mil. m³, tj. o 0,4 %). Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2009 je uvedena v tabulce 4.2.1. V roce 2010 bylo evidováno 4 220 odběrů podzemní vody, kterým odpovídalo množství 377,6 mil. m³ (jedná se pouze o odběry nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc). U průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) došlo v roce 2010 oproti roku 2009 k nárůstu z 30,4 mil. m³ na 31,5 mil. m³, tj. o 3,6 %. V zemědělství došlo k nevýraznému nárůstu proti roku 2009, a to z 11,3 mil. m³ na 11,5 mil. m³, tj. o 2 %. U energetiky je mož-

né zaznamenat výraznější (s ohledem na absolutní hodnotu však nikoliv) nárůst z 2,2 mil. m³ na 2,7 mil. m³, tj. o 23 %.

V územním průřezu představovaly nejvyšší podíl z celkových odběrů podzemních vod odběry v rámci Povodí Moravy, s. p. (33,5 %). Nejnižší podíl odběrů podzemních vod byl zaznamenán u Povodí Odry, s. p. (5,5 %).

Podle územní struktury došlo ke snížení celkových evidovaných odběrů podzemních vod u Povodí Vltavy, s. p., na 98,9 % úrovně roku 2009 a u Povodí Moravy, s. p., na 98,8 %. Mírný nárůst nastal u Povodí Labe, s. p. (o 1,8 %), Povodí Ohře, s. p. (o 0,8 %) a Povodí Odry, s. p. (o 3,0 %).

4.3 Vypouštění odpadních vod

V roce 2010 bylo do vodních toků vypuštěno 2 142,1 mil. m³ odpadních a důlních vod. Oproti roku 2009 došlo v roce 2010 k nárůstu o 7,4 %. Podobně jako v předchozích letech nebyly vzhledem ke sjednocení údajů jednotlivých s. p. Povodí zahrnuty do povrchových odběrů vody vypouštěné z rybníčních soustav.

Tabulka 4.2.1

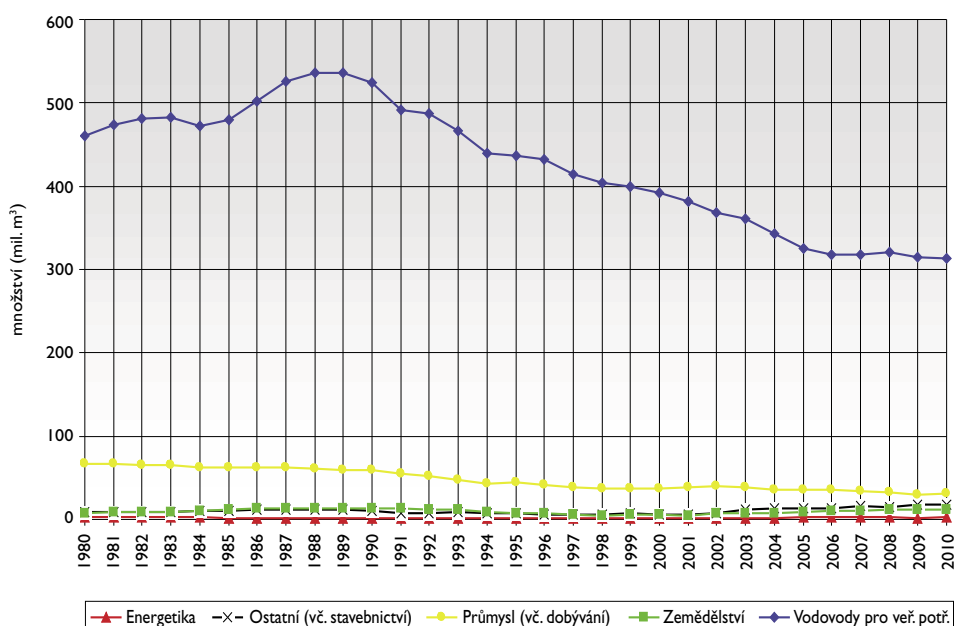
Odběry podzemní vody v roce 2010 odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

s. p. Povodí	Vodovody pro veř. potřebu		Zemědělství vč. závlah		Energetika		Průmysl vč. dobývání		Ostatní vč. stavebnictví		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s. p.	100,1	654	2,1	160	1,0	7	7,3	125	3,5	81	114,0	1 027
Povodí Vltavy, s. p.	33,7	560	4,1	285	0,5	10	9,5	118	8,2	336	56,0	1 309
Povodí Ohře, s. p.	50,4	331	0,6	24	1,1	5	6,0	93	2,3	44	60,4	497
Povodí Odry, s. p.	18,8	138	0,4	27	0,0	0	1,1	31	0,4	21	20,7	217
Povodí Moravy, s. p.	110,7	666	4,3	269	0,1	7	7,6	148	3,8	80	126,5	1 170
Celkem	313,7	2 349	11,5	765	2,7	29	31,5	515	18,2	562	377,6	4 220

Pramen: MZe, s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Graf 4.2.1

Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980–2010

Pramen: MZe, s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Hodnocení množství a jakosti vypouštěných odpadních vod bylo do roku 2001 zpracováno podle údajů vykazovaných uživateli vod na základě směrnice bývalého Ministerstva lesního a vodního hospodářství č. 7/1977 Ú.V., o evidenci a bilančním vyhodnocování zásob a jakosti povrchových a podzemních vod. Od roku 2002 se provádí na základě vyhlášky č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavování a o údajích pro vodní bilanci. Na základě § 10 této vyhlášky se změnil rozsah ohlašovaných údajů tak, že jsou již evidována vypouštění vod odpadních a důlních přesahující 6 000 m³ za rok, resp. 500 m³ za měsíc. Tím narostl počet evidovaných subjektů. Každoročně jsou vykazovány a evidovány údaje o množství odpadních vod, včetně vod určených na základě ustanovení § 4 vodního zákona – dříve tzv. vod zvláštních; těmi byly podle § 2 zákona č. 138/1973 Sb. (platného do 31. 12. 2001) vody důlní a minerální. Povinnost vykazovat uvedené údaje se týkala jen těch případů, u nichž množství vypouštěných vod přesahovalo 15 000 m³ za rok. Údaje o množství vypouštěných odpadních vod do vod povrchových se od roku 2003 přebírají ze statistiky ČSÚ.

Největší procentní zvýšení u vypouštěného množství odpadních vod oproti roku 2009 zaznamenala kategorie kanalizace pro veřejnou potřebu (o 14,0 %). Neobvyklý nárůst množství těchto vypouštěných odpadních vod souvisí především s vyššími srážkovými úhrny v roce 2010 (viz kap. I). U energetiky a průmyslu (včetně dobývání nerostných surovin) došlo k mírnému nárůstu (o 3,1 % a 2,5 %). Ke stagnaci došlo u zemědělství a ke snížení pak u kategorie ostatní včetně stavebnictví (o 4,5 %).

Je zřejmé, že roční množství vypouštěných vod při srovnání s rokem 2009 sice částečně vzrostlo, avšak s ohledem na nezbytnou korekci (kterou je zapotřebí vzít do úvahy s ohledem na extrémní srážkové poměry v roce 2010) lze říci, že i nadále v roce 2010 stagnovalo (resp. navazovalo na obdobný trend v posledních letech).

Členění uživatelů do jednotlivých skupin bylo provedeno podle platné odvětvové klasifikace NACE.

Tabulka 4.3.1

Vypouštění odpadních a důlních vod do vod povrchových v roce 2010 u zdrojů nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc v mil. m³

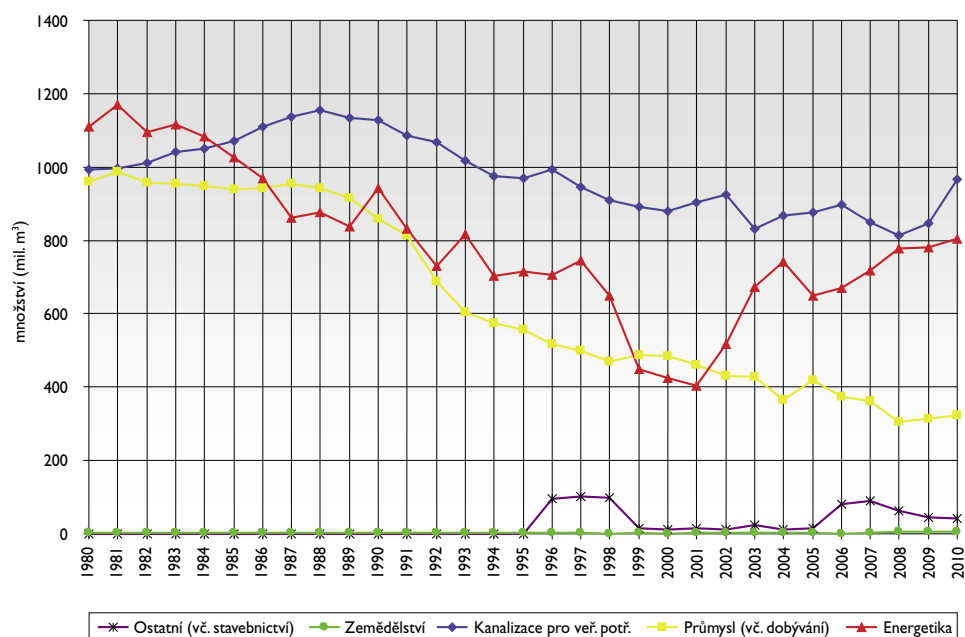
s. p. Povodí	Kanalizace pro veř. potřebu		Zemědělství vč. závlah		Energetika		Průmysl vč. dobývání		Ostatní vč. stavebnictví		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s. p.	199,4	568	0,0	3	651,7	21	92,4	175	3,9	93	947,4	860
Povodí Vltavy, s. p.	296,2	638	1,2	5	18,8	22	46,6	141	27,5	574	390,3	1 380
Povodí Ohře, s. p.	84,6	256	5,7	2	25,4	24	91,7	163	2,9	22	210,3	467
Povodí Odry, s. p.	130,6	328	0,0	0	8,3	13	70,4	85	5,8	72	215,1	498
Povodí Moravy, s. p.	255,5	1 011	0,2	5	100,1	14	20,8	123	2,4	71	379,0	1 224
Celkem	966,3	2 801	7,1	15	804,3	94	321,9	687	42,5	832	2 142,1	4 429

Pramen: MZe, s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Meandrující koryto Odry, CHKO Poodří

Graf 4.3.1
Vypouštění odpadních vod v ČR v letech 1980–2010

Pramen: MZe, s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Labe - jez, Čelákovice

Natálie Juklová – 9 let
4. třída, ZŠ a MŠ Psáry, Středočeský kraj

Zdroje znečištění

5.1 Bodové zdroje znečištění

Jakost povrchových vod ovlivňují především bodové zdroje znečištění (města a obce, průmyslové závody a objekty soustředěné zemědělské živočišné výroby). Úroveň ochrany vod před znečištěním se nejčastěji hodnotí podle vývoje produkovaného a vypouštěného znečištění.

Produkovaným znečištěním je míněno množství znečištění obsažené v produkovaných (nečištěných) odpadních vodách. V souvislosti s požadavky EU a OECD se v ČR věnuje v posledních letech zvýšená pozornost sběru údajů a analýze vývoje tohoto znečištění. Zajišťuje se především rozšířený soubor vykazovaných dat od většího počtu subjektů v rámci tzv. vodohospodářské bilance v souladu s požadavky stanovenými vyhláškou č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a údajích pro vodní bilanci.

Produkce znečištění se v roce 2010 oproti roku 2009 významněji nezměnila. U organického znečištění podle BSK₅ se v roce 2010 oproti roku 2009 zvýšila o 4 426 t (o 1,8 %), v ukazateli CHSK_{Cr} o 7 771 t (o 1,3 %) a v ukazateli RAS o 96 420 t (o 12,3 %). V ukazateli NL klesla produkce v roce 2010 o 1 849 t (o 0,7 %).

Vypouštěným znečištěním je znečištění obsažené v odpadních vodách vypouštěných do vod povrchových. Ve srovnání s rokem 2009 se vypouštěné znečištění v roce 2010 zvýšilo v ukazateli BSK₅ o 39 t (o 0,5 %), CHSK_{Cr} o 1 685 t (o 3,8 %), NL o 634 t (o 4,7 %) a RAS o 69 345 t (o 8,7 %). Pozitivní trend poklesu vypouštěného znečištění tedy podle ukazatelů BSK₅, CHSK_{Cr} a NL se v roce 2010 zastavil. K nárůstu došlo téměř u všech údajů vykazovaných jednotlivými s. p. Povodí. K poklesu došlo pouze u ukazatele BSK₅ vykazovaného s. p. Povodí Ohře, Povodí Labe a Povodí Moravy a u ukazatele CHSK_{Cr} vykazovaného s. p. Povodí Ohře. Rovněž je možné zaznamenat částečné snížení u ukazatele NL u Povodí Ohře, s. p., a Povodí Labe, s. p. U ukazatele RAS došlo ke zvýšení u Povodí Vltavy, s. p., Povodí Labe, s. p., Povodí Moravy, s. p. a Povodí Odry, s. p. Ukazatel RAS se snížil u Povodí Ohře, s. p. Ukazatel N_{anorg} se rovněž zvýšil u všech s. p. Povodí vyjma s. p. Povodí Ohře. Vývoj vypouštěného a zpoplatněného znečištění od roku 1990 dokládá graf 5.1.1.

ÚČOV - Praha

Mezi roky 1990 a 2010 došlo k poklesu vypouštěného znečištění v ukazatelích BSK₅ o 95,1 %, CHSK_{Cr} o 88,7 %, NL o 92,6 % a RAS o 12,3 %.

V letech 1990–2010 se podařilo snížit i vypouštěné množství nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek. K významnému poklesu došlo také u makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných ČOV cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu.

Tabulka 5.1.1

Produkované a vypouštěné znečištění v roce 2010

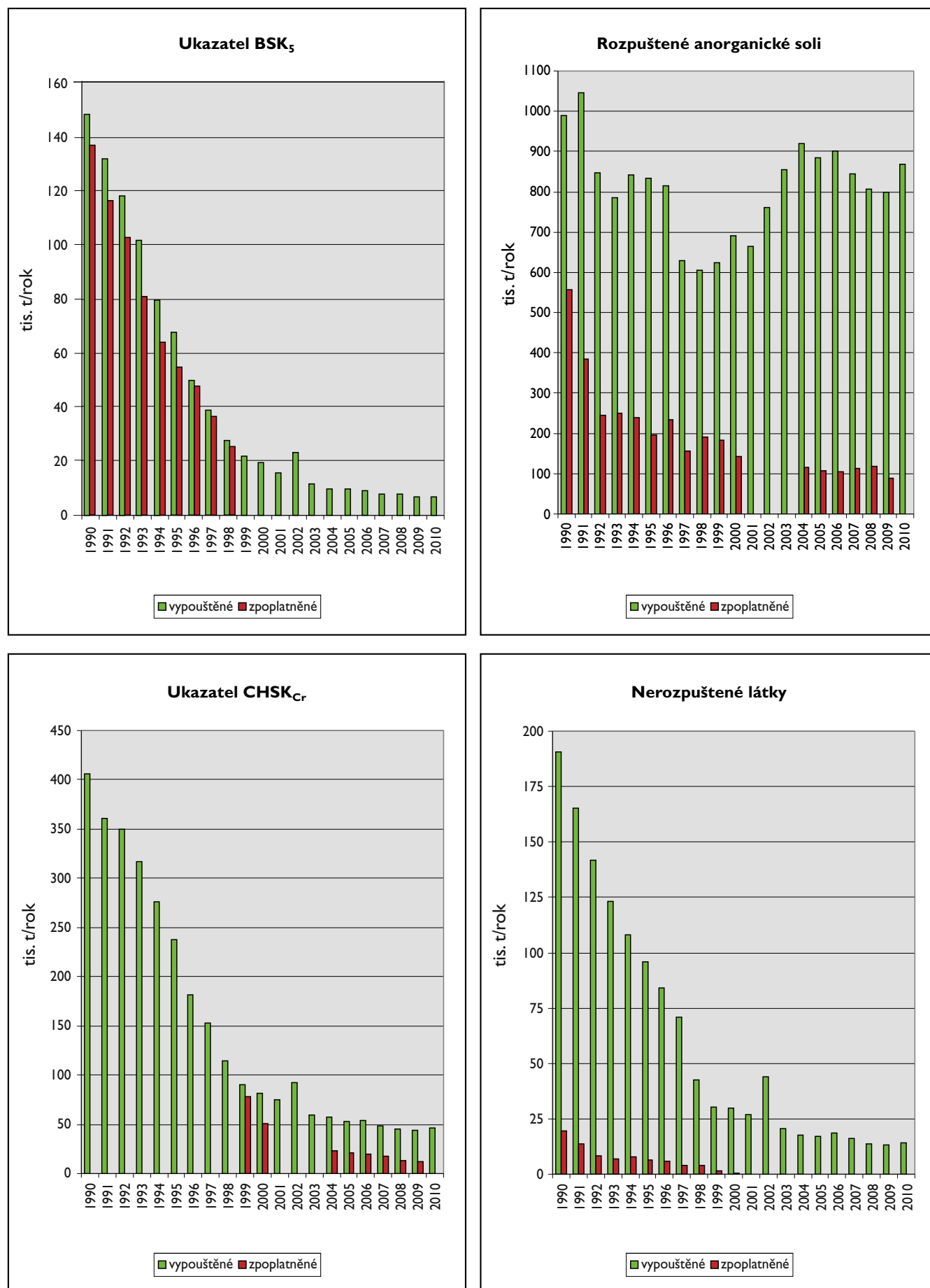
s. p. Povodí	Produkované znečištění v t/rok						Vypouštěné znečištění v t/rok					
	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL	RAS ^{*)}	N _{anorg}	P _{celk}	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL	RAS	N _{anorg}	P _{celk}
Povodí Labe, s. p.	47 343	118 948	51 554	207 586	7 205	1 142	1 885	12 396	3 802	205 677	4 586	276
Povodí Vltavy, s. p.	87 817	195 204	92 250	166 418 ^{*)}	9 342	2 294	2 103	12 520	2 837	170 867	4 028	329
Povodí Ohře, s. p.	16 137	59 401	15 000	137 160	2 017	659	597	4 460	1 864	123 858	1 121	220
Povodí Odry, s. p.	37 201	77 883	36 750	220 844	3 395	568	1 077	7 826	3 246	220 844	1 496	131
Povodí Moravy, s. p.	61 249	140 229	73 934	150 759	6 864	1 378	1 571	8 826	2 305	146 236	2 585	245

Pramen: VÚV T.G.M., v. v. i, z podkladů ČSÚ a s. p. Povodí

Pozn.: *) Množství produkovaného a vypouštěného znečištění by mělo být přibližně shodné (běžnými způsoby čištění odpadních vod nelze koncentraci RAS snížit). S ohledem na výkaznickou kázeň lze zaznamenat mnohdy nižší kompletnost údajů u znečištění produkovaného než vypouštěného.

Graf 5.1.1

Vypouštění a zpoplatněné znečištění v letech 1990–2010

Pramen: VÚV T.G.M., v. v. i., z podkladů ČSÚ a s. p. Povodí

5.2 Plošné znečištění

Jakost povrchových a podzemních vod významně ovlivňuje rovněž plošné znečištění – zejména znečištění ze zemědělského hospodaření, atmosférické depozice a erozní splachy z terénu. Význam plošného znečištění s pokračujícím poklesem znečištění z bodových zdrojů roste. Jeho podíl je podstatný zvláště u dusičnanů, pesticidů a acidifikace, méně u fosforu. Tento podíl je odlišný v různých oblastech České republiky v závislosti na hustotě osídlení, podílu čištění odpadních vod, intenzitě a způsobu zemědělského hospodaření a úrovni atmosférické depozice.

Mezi hlavní opatření ke snížení plošného znečištění vod ze zemědělských zdrojů patří nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění pozdějších předpisů. V rámci tohoto nařízení jsou vymezeny tzv. zranitelné oblasti a vyhlášen akční program.

Akční program je soubor opatření ve zranitelných oblastech, který má za cíl snížit znečištění vody způsobené dusičnany a předcházet dalšímu znečištění. Mezi hlavní opatření akčního programu patří stanovení zákazu hnojení minerálními dusíkatými hnojivy a hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v zimním období v závislosti na plodině/kultuře a klimatickém regionu (§ 6), střídání plodin a provádění protierozních opatření a stanovení celkového množství dusíku organického původu použitého na zemědělskou půdu v rámci jednoho podniku. Účinnost akčního programu je vyhodnocována ve čtyřletém období na základě monitoringu a vyhodnocení účinnosti předcházejícího akčního programu.

Monitoring zahrnuje:

- ověřovací průzkum plnění požadavku akčního programu v zemědělských podnicích ve zranitelných oblastech,
- hodnocení terénního šetření v zemědělských podnicích ve zranitelných oblastech,

- hodnocení vývoje obsahu půdního dusíku z hlediska pěstovaných plodin a používané agrotechniky, včetně modelování pohybu dusíku v půdě a vodě pro následující období,
- sledování vývoje způsobu hospodaření ve zranitelných oblastech.

Přezkoumání zranitelných oblastí podle nařízení vlády č. 103/2003 Sb. je MŽP podle § 33 odst. 2 vodního zákona povinno provést nejpozději do čtyř let od nabytí účinnosti nařízení, tj. do 1. září 2011. Návrh na změny předloží MŽP vládě, která jej po schválení vydá formou novely nařízení vlády. Přezkoumání vymezení zranitelných oblastí je prováděno na základě § 3 nařízení vlády a realizuje jej odborný subjekt pověřený MŽP – VÚV T.G.M., v. v. i. První revidované vymezení zranitelných oblastí bylo vyhlášeno nařízením vlády č. 219/2007 Sb.

5.3 Havarijní znečištění

Jakost povrchových a podzemních vod negativně ovlivňuje i havarijní znečištění. V roce 2010 evidovala Česká inspekce životního prostředí na území České republiky celkem 139 případů havarijního znečištění nebo ohrožení jakosti vod, z toho šest případů bylo na podzemních vodách.

Oproti roku 2009 stoupl počet havárií na vodách o 28 případů. Nejpočetnější skupinou znečišťujících látek byly ropné látky – 61,1 % z celkového počtu evidovaných případů, po nich následovaly odpadní vody – 10,1 % a chemické látky mimo těžkých kovů – 6,5 %. Charakter znečišťujících látek nebyl zjištěn u 15 havárií (10,8 %). V členění podle oborů původců havárií byly nejpočetnější havárie způsobené při dopravě (15,1 %), za ně se řadí četností havárie související s odstraňováním odpadních vod a pevného odpadu (5,1 %), havárie ze zemědělství, myslivosti a souvisejících činností (3,6 %) a havárie ostatních původců (7,3 %). Činnost původce nešlo zařadit (dle OKEČ) v 54,0 % případů (v roce 2009 to bylo ve 45,0 % případů). Za porušení právních předpisů platných v oblasti vodního hospodářství uložila ČIŽP v roce 2010 celkem 554 pokut, z toho 508 pokut nabylo právní moci a celková vybraná částka pak činila 28,103 mil. Kč.

Chřibská Kamenice, Všemily

Nguyen Thi Kieu Trinh – 12 let
5. třída, ZŠ a MŠ Dolákova, Praha

Správa vodních toků

6.1 Odborná správa vodních toků

Území České republiky je významnou pramenovou oblastí evropského kontinentu, kterou z hydrologického hlediska můžeme označit za „střechu Evropy“. Základní hydrografickou síť dle map v měřítku 1:50 000 tvoří přibližně 79 tisíc km vodních toků a dle map v měřítku 1:10 000 je vodních toků přibližně 114 tisíc km (s přirozenými i upravenými koryty). Vodní toky na území České republiky jsou rozděleny na významné a drobné vodní toky. Odborná správa vodních toků v roce 2010 probíhala v souladu s ustanovením § 47 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V září roku 2010 byla ukončena etapa prací na tzv. Centrální evidenci vodních toků v měřítku 1:10 000, na které se podíleli nejdůležitější správci vodních toků – správci povodí, ZVHS a LČR. Evidovaná suma veškerých vodních toků zanesených v mapách v měřítku 1:10 000 činí cca 114 tis. km.

Rozhodujícími správci vodních toků jsou s. p. Povodí, ZVHS a LČR v působnosti MZe, kteří dle map v měřítku 1:50 000 zajišťují správu cca 95,3 % délky vodních toků v ČR. Přibližně 4,7 % se na správě vodních toků podílejí ostatní subjekty, mezi něž patří Ministerstvo obrany, Správy národních parků a ostatní fyzické a právnické osoby.

Odbornou správu vodních toků rozdělenou podle jednotlivých správců vodních toků uvádí tabulky 6.1.1 a 6.1.2.

Ostravice - povodeň květen 2010, Ostrava

Tabulka 6.1.1

Odborná správa vodních toků dle map v měřítku 1:50 000

Kategorie	Správce	Délka vodních toků v km	
		2009	2010
Významné vodní toky	Povodí Labe, s. p.	3 560,10	3 560,10
	Povodí Vltavy, s. p.	4 761,10	4 761,10
	Povodí Ohře, s. p.	2 290,81	2 290,81
	Povodí Odry, s. p.	1 111,39	1 111,39
	Povodí Moravy, s. p.	3 814,61	3 814,61
	Celkem	15 538,01	15 538,01
Drobné vodní toky	ZVHS	38 888,97	38 836,21 ¹⁾
	Lesy ČR, s. p.	19 598,64	19 597,54
	s. p. Povodí celkem	1 281,42	1 304,23
	Ostatní správci ²⁾	3 721,96	3 721,96
	Celkem	63 490,99	63 459,94
Vodní toky celkem		79 029,00	78 997,95

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Pokles drobných vodních toků ZVHS souvisí s přehodnocením některých melioračních kanálů, které již nejsou ve smyslu § 43 vodního zákona vodním tokem.

²⁾ Zahrnuje správy Národních parků, Ministerstva obrany (úřady vojenských újezdů), obcí a ostatních fyzických a právnických osob (např. doly).

Tabulka 6.1.2

Odborná správa vodních toků dle map v měřítku 1:10 000

Kategorie	Správce	Délka vodních toků v km
		2010
Významné vodní toky	Povodí Labe, s. p.	3 560,10
	Povodí Vltavy, s. p.	4 761,10
	Povodí Ohře, s. p.	2 290,81
	Povodí Odry, s. p.	1 111,39
	Povodí Moravy, s. p.	3 814,61
	Celkem	15 538,01
Drobné vodní toky	ZVHS	46 091,00
	Lesy ČR, s. p.	24 793,00
	s. p. Povodí celkem	11 337,00
	Ostatní správci ¹⁾	7 388,00
	Ostatní ²⁾	9 303,00
	Celkem	98 912,00
Vodní toky celkem		114 450,01

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Zahrnuje správy Národních parků, Ministerstva obrany (úřady vojenských újezdů), obcí a ostatních fyzických a právnických osob (např. doły).²⁾ Jedná se o drobné vodní toky pramenící na území ČR, které odtékají do zahraničí. Těmto tokům doposud nebyl určen správce a nelze na ně uplatnit § 48 odst. 4 vodního zákona.

Konkrétní výčet významných vodních toků je uveden ve vyhlášce č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností, souvisejících se správou vodních toků, ve znění vyhlášky č. 267/2005 Sb., která vstoupila v platnost k 1. 7. 2005. Jedná se o přehled 814 vodních toků zařazených v „Seznamu významných vodních toků“, který tvoří přílohu č. I zmiňované vyhlášky. Součástí seznamu je také identifikátor významných vodních toků (CEVT IDVT). Významné vodní toky o celkové délce 15 538 km spravují, ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, jednotlivé státní podniky Povodí: Povodí Labe, Povodí Moravy, Povodí Odry, Povodí Ohře a Povodí Vltavy. Páteřními toky jsou Labe (370 km) s Vltavou (433 km) v Čechách, Morava (272 km) s Dyjí (306 km) na jižní Moravě a Odra (135 km) s Opavou (131 km) na severu Moravy a ve Slezsku.

Všechny ostatní vodní toky (ustanovení § 43 vodního zákona) spadají do kategorie drobné vodní toky. Úhrnná délka drobných vodních toků zanesených v mapách v měřítku 1:50 000 činí necelých 63 500 km a v měřítku 1:10 000 činí téměř 99 tis. km. Správa drobných vodních toků se provádí ve smyslu ustanovení § 48 vodního zákona, a to na základě příslušného určení MZe (ustanovení § 48 odst. 2 vodního zákona). V případě, že správa drobného vodního toku není určena, spravuje jej podle ustanovení § 48 odst. 4 vodního zákona správce recipientu, do něhož je drobný vodní tok zaústěn. Tento správce zde vykonává správu do doby, než bude vydáno určení správy vodního toku podle § 48 odst. 2 vodního zákona. Správu drobných vodních toků mohou vykonávat obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, fyzické nebo právnické osoby, popřípadě organizační složky státu, jímž drobný vodní tok slouží, nebo s jejichž činností souvisejí. Vzor a obsah žádosti o určení drobného vodního toku do správy je uveden a podrobně specifikován ve výše uvedené vyhlášce č. 470/2001 Sb.

K zajištění informovanosti veřejné správy a široké veřejnosti o správě vodních toků slouží „Evidence vodních toků“, která je přístupná v rámci Informačního systému VODA ČR, tj. www.voda.gov.cz. V současné době je již prezentována nově vzniklá evidence v měřítku 1:10 000.

Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky dosáhla v roce 2010 hodnoty 49,87 mld. Kč. Oproti předchozímu období vykazuje tato hodnota meziroční nárůst 0,61 mld. Kč.

Meziroční nárůst vyjadřuje převážně přírůstky DHM získaného obnovou a plánovaným rozvojem svěřeného majetku formou běžné investiční výstavby a průběžného zařazování převzatého majetku a dokončených vodních děl. V roce 2010 nebylo žádným ze správců vodních toků dokončeno, kolaudováno a převedeno do užívání vodní dílo, které by významně ovlivnilo ukazatele vyjadřující pořizovací hodnoty DHM. Konkrétní hodnoty DHM v pořizovacích cenách u jednotlivých správců vodních toků s meziročním vývojem (přírůstky DHM) jsou uvedeny v tabulce 6.1.3.

Tabulka 6.1.3

Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky v mld. Kč.

Správci vodních toků v působnosti MZe	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	8,55	8,59
Povodí Vltavy, s. p.	7,79	7,86
Povodí Ohře, s. p.	8,39	8,56
Povodí Odry, s. p.	5,06	5,13
Povodí Moravy, s. p.	6,91	6,94
Celkem s. p. Povodí	36,70	37,08
ZVHS	9,71	9,82
Lesy ČR, s. p.	2,85	2,97
Celkem	49,26	49,87

Pramen: MZe

Kontrolní činnost jednotlivých státních podniků Povodí je prováděna příslušnými kontrolními orgány. V roce 2010 byly provedeny následující komplexní i úzce zaměřené kontroly.

Ministerstvo zemědělství

MZe byly prováděny stejně jako v minulých letech zejména průběžné veřejnosprávní kontroly zaměřené na plnění podmínek, čerpání finančních prostředků státního rozpočtu a hospodaření společnosti. V tomto roce proběhlo celkem 11 kontrol, u každého s. p. Povodí byla provedena nejméně jedna kontrola. Většinu kontrol provedl odbor vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření a odbor vody v krajině a odstraňování povodňových škod. V rámci kontrol nebyly zjištěny žádné zásadní závady a bylo konstatováno, že čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu je v souladu se všemi předpisy. U jedné kontroly došlo pouze k doporučení v dalších postupech hospodaření s. p. Povodí.

Finanční úřady

Tyto orgány státní správy v roce 2010 provedly u s. p. Povodí Vltavy, Moravy, Labe a Ohře celkem 13 finančních kontrol zaměřených na kontrolu oprávněnosti použití dotací a dodržování rozpočtových pravidel a kázně. Jedna kontrola ve s. p. Povodí Vltavy a čtyři akce ve s. p. Povodí Labe nebyly doposud ukončeny. U jedné akce byly zjištěny menší nedostatky, ostatní kontroly bez závad.

Česká správa sociálního zabezpečení

Okresní pobočky a městská pobočka této instituce provedly v roce 2010 u s. p. Povodí Ohře, Odry, Labe a Moravy celkem devět kontrol pojistného, provádění nemocenského pojištění a plnění úkolů v důchodovém pojištění. Na jedné kontrole byla špatně zaslána dvě oznámení o ukončení a nástupu do zaměstnání. Zaměstnavatel prostřednictvím kontrolní pracovnice předal žádost o storno. U ostatních kontrol nebyly zjištěny nedostatky.

Zdravotní pojišťovna

Povinnost zaměstnavatele v oblasti placení pojistného na zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného byla kontrolována u s. p. Povodí Labe, Ohře a Odry celkem pěti kontrolami. U jedné kontroly byl zjištěn nedoplatek pojistného ve výši 2 075 Kč a penále ve výši 842 Kč.

Krajská hygienická stanice

Krajské hygienické stanice provedly kontroly výkonu státního zdravotního dozoru v oblasti dodržování předpisů ochrany veřejného zdraví. U s. p. Povodí Vltavy, Ohře, a Moravy bylo provedeno celkem devět kontrolních šetření, přičemž tři kontroly zjistily závady. Kontrola rizikových prací kategorie 3, tj. zátěž hlukem a vibrace na ruce nebyla s předstihem nahlášena a byly u ní zjištěny nedostatky vedení evidence rizikových prací, nerespektování zákonného rozdělení rizikových a nerizikových profesí a chybělo kontrolní měření hluku a vibrace na ruce. Další kontrola uložila vypracovat a projednat pravidla pro nakládání s nebezpečnou chemickou látkou. Třetí kontrola zjistila absenci pomocného vybavení pro sušení pracovní obuvi. U těchto kontrol bylo požadováno odstranění zjištěných nedostatků a podání písemné zprávy o způsobu odstranění.

Inspektorát bezpečnosti práce

Inspektorát bezpečnosti práce provedl dvě kontroly u s. p. Povodí Moravy. U jedné kontroly zaměřené na dodržování předpisů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo zjištěno osm negativních

zjištění, která byla následně odstraněna. Druhá kontrola byla provedena na základě telefonického oznámení a bylo u ní zjištěno pět případů porušení povinností. Písemná informace o odstranění zjištěných nedostatků není k dispozici.

Hasičský záchranný sbor

Příslušný Hasičský záchranný sbor provedl dvě kontroly u s. p. Povodí Vltavy a Moravy. Revize se týkaly komplexní požární kontroly, a to včetně kontrol dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně. V rámci kontrol nebyly zjištěny nedostatky.

Kontroly provedené dalšími orgány státní správy

U s. p. Povodí Labe a Ohře byla provedena vždy jedna kontrola ČIŽP. U s. p. Povodí Ohře kontrolou odběru podzemních vod a poplatků za odebrané množství podzemní vody nebylo zjištěno porušení vodního zákona nebo zákona o územním plánování a stavebním řádu.

Státní úřad pro jadernou bezpečnost Praha provedl dvě kontroly u s. p. Povodí Vltavy, při kterých byly zjištěny drobné nedostatky. Náprava byla zajištěna. U stejného podniku Povodí provedla kontrolu AOPK ČR, Správa CHKO Blaník. Zde nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Nejvyšší kontrolní úřad provedl po jedné kontrole zaměřené na peněžní prostředky poskytované na zlepšení stavu přírody a krajiny u s. p. Povodí Labe a Moravy. Obě kontroly bez negativního zjištění.

Národní akreditační orgán provedl kontrolu u s. p. Povodí Moravy. Předmětem kontroly bylo posouzení postupů u vybraných zkoušek prováděných akreditovanou vodohospodářskou laboratoří PM č. 1190. V průběhu byly zjištěny neshody a bylo navrženo nápravné opatření s termínem jejich realizace do 30. 6. 2011.

Český metrologický institut, inspektorát pro ionizující záření provedl u s. p. Povodí Odry dozor dle zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii. Krajská veterinární správa pro Moravský kraj provedla kontrolní zjištění na provoze Účelového rybního hospodářství několika společností. Obě kontroly nezjistily žádné nedostatky.

U s. p. Povodí Labe byly po jedné provedeny kontroly Ministerstvem dopravy, Krajským úřadem Hradec Králové a Městským úřadem Jablonec nad Nisou. Všechny kontroly bez zjištěných nedostatků.

Kontrolní činnost u Zemědělské vodohospodářské správy je prováděna příslušnými kontrolními orgány. V roce 2010 byly provedeny u této organizace následující jak komplexní, tak i úzce zaměřené kontroly.

Ministerstvo zemědělství

Odbor vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření provedl u ZVHS veřejnosprávní průběžné kontroly na místě ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Předmětem kontrol bylo plnění podmínek čerpání finančních prostředků státního rozpočtu na akce hrazené v rámci podprogramu I29 I23 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“. V průběhu kontrol nebyly zjištěny závady a nedošlo k porušení kritérií Závazných pravidel pro poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2010 a způsobu kontroly jejich užití. Kontrolovány byly celkem čtyři akce.

Česká inspekce životního prostředí

ČIŽP, Oblastní inspektorát Plzeň, provedl u ZVHS kontrolu dvou akcí. Nebylo zjištěno porušení zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Vnější kontroly na ekonomickém úseku činnosti

V průběhu roku 2010 bylo na ekonomickém úseku činnosti ZVHS provedeno pět kontrol Správ sociálního zabezpečení a dvě kontroly zdravotní pojišťovny. Při kontrolách nebyly zjištěny závady a na základě výsledků kontrol oproti ZVHS nebyly vyvozeny finanční postihy.

6.2 Státní podniky Povodí

V roce 2010 dosáhl meziroční nárůst celkových výnosů podniků Povodí výše 2,8 %, tj. v absolutní částce zvýšení výnosů o více než 123 mil. Kč. Převážnou měrou se jako každý rok na tomto nárůstu podílely platby za odběry povrchové vody, které jsou metodicky do struktury výnosů započítávány.

Meziroční nárůst celkových výnosů státních podniků Povodí byl ovlivněn růstem tržeb za odběry povrchové vody o 168 mil. Kč, což odpovídá meziročnímu nárůstu ve výši 6 %. Meziroční nárůst 8,3 % zaznamenala také výroba elektrické energie, a to o 58,6 mil. Kč. Výnosy z výroby elektrické energie jsou u většiny státních podniků Povodí jen z vlastních MVE, pouze u Povodí Ohře, s. p., se na tržbě podílí malou měrou i fotovoltaická elektrárna. Ostatní položky vykazovaly meziroční pokles. Nejvyšší meziroční pokles v absolutní hodnotě cca 33 mil. Kč zaznamenaly ostatní příjmy, resp. dotace ze státního rozpočtu, tj. meziroční pokles o 6,7 %, resp. o 7,7 %. Nejvyšší meziroční pokles o 87,7 % zaznamenaly ostatní provozní dotace, v absolutní částce pokles o 30 mil. Kč. Meziroční pokles 4,4 % zaznamenaly též příjmy za využívání vzdouvacích zařízení, tj. pokles v absolutní hodnotě téměř o 7 mil. Kč.

Struktura výnosů s. p. Povodí v roce 2010 je vyjádřena v tabulce 6.2.1. Graf 6.2.1 názorně zobrazuje podíl jednotlivých druhů tržeb na celkových výnosech s. p. Povodí.

Vývoj celkových dodávek povrchové vody za úplatu v technických jednotkách v delší časové řadě je uveden v tabulce 6.2.2.

Tabulka 6.2.1

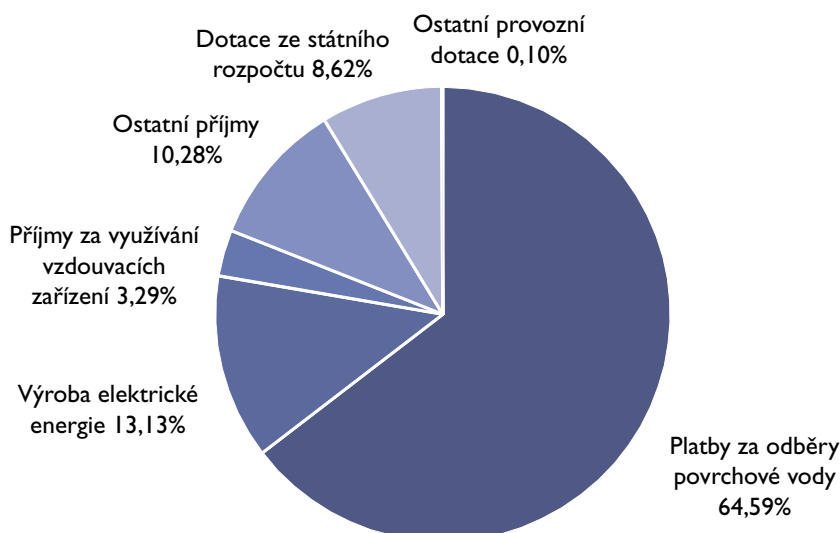
Struktura výnosů s. p. Povodí v roce 2010 v tis. Kč

Ukazatel	Povodí Labe, s. p.	Povodí Vltavy, s. p.	Povodí Ohře, s. p.	Povodí Odry, s. p.	Povodí Moravy, s. p.	Celkem
Platby za odběry povrchové vody	832 614	686 185	467 728	482 918	480 512	2 949 957
Výroba elektrické energie	49 299	238 981	215 052	60 568	35 623	599 523
Příjmy za využívání vzdouvacích zařízení	6 900	136 926	1 282	0	4 956	150 064
Ostatní příjmy	89 889	113 624	101 250	108 667	56 000	469 430
Dotace ze státního rozpočtu	74 165	39 751	18 567	60 765	200 377	393 625
Ostatní provozní dotace	53	913	1 747	0	1 666	4 379
Celkem s. p. Povodí	1 052 920	1 216 380	805 626	712 918	779 134	4 566 978

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Graf 6.2.1

Struktura výnosů s. p. Povodí v roce 2010

Pramen: MZe

Ceny za jednotlivé druhy odběrů povrchové vody jsou uvedeny v tabulkách 6.2.3 a 6.2.4.

Průměrná cena povrchové vody v rámci ostatních odběrů se u státních podniků Povodí zvýšila oproti minulému roku 2009 o 6,1 %. Její hodnota se v roce 2010 pohybovala okolo 3,32 Kč za m³. Jedná se o ceny věcně usměrňované, do nichž lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň podle příslušných daňových předpisů.

Od roku 2003 jsou kromě průtočného chlazení a ostatních odběrů zjišťovány i úrovně odběrů a ceny povrchové vody pro účely zpoplatněných zemědělských závlah a zatápění umělých prohlubní terénu. S výjimkou Povodí Odry, s. p., se v roce 2010 realizovaly odběry pro účely zemědělských závlah v celkovém rozsahu 192 tis. m³, což představuje za souhrn všech státních podniků Povodí v meziročním porovnání mírný nárůst o 7 tis. m³ oproti roku 2009. Na tomto nárůstu odběrů povrchové vody pro účely zemědělských závlah se podílelo pouze Povodí Labe, s. p., ostatní státní podniky Povodí vykazovaly stagnaci nebo mírný pokles. Povodí Ohře, s. p., uvádí stejně tak jako v minulých letech jako jediný odběry povrchové vody pro zatápění umělých prohlubní v terénu, a to v množství 22,150 mil. m³.

Tabulka 6.2.2

Dodávky povrchové vody za úplatu v letech 2003–2010 v tis. m³

s. p. Povodí		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	a)	803 416	815 491	777 041	748 522	765 070	807 073	800 772	817 645
	b)	36 334	39 182	39 818	46 518	39 396	36 031	36 787	38 843
Povodí Vltavy, s. p.	a)	286 889	274 084	262 532	263 685	260 008	252 659	243 528	238 582
	b)	173 773	163 896	160 483	161 528	155 382	153 131	146 670	144 164
Povodí Ohře, s. p.	a)	170 975	162 934	155 315	161 071	152 636	150 115	148 330	141 308
	b)	58 951	57 033	53 644	55 385	52 410	51 514	50 299	49 550
Povodí Odry, s. p.	a)	172 795	163 874	165 044	171 301	164 087	153 946	138 961	144 155
	b)	74 183	70 729	72 682	75 001	71 979	69 288	68 171	66 936
Povodí Moravy, s. p.	a)	165 653	145 185	154 770	162 336	174 803	179 833	174 398	173 661
	b)	38 256	36 969	34 953	34 128	33 554	32 553	31 233	31 063
Celkem s. p. Povodí	a)	1 599 728	1 561 568	1 514 702	1 506 915	1 516 604	1 543 626	1 505 989	1 515 351
	b)	381 497	367 809	361 580	372 560	352 721	342 517	333 160	330 556

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: a) za úplatu celkem

b) z toho pro vodovody pro veřejnou potřebu

Tabulka 6.2.3

Cena za odběry pro průtočné chlazení v letech 2001–2010 v Kč/m³

s. p. Povodí	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	0,67	0,65	0,39	0,40	0,40	0,40	0,44	0,49	0,53	0,55
Povodí Vltavy, s. p.	0,81	0,86	0,91	0,92	0,93	0,94	0,96	1,00	1,03	1,10
Povodí Moravy, s. p.	0,60	0,53	0,41	0,49	0,54	0,56	0,62	0,67	0,67	0,67

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Tabulka 6.2.4

Cena za ostatní odběry povrchové vody v letech 2001–2010 v Kč/m³

s. p. Povodí	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	1,71	1,88	2,04	2,20	2,35	2,51	2,70	2,93	3,16	3,35
Povodí Vltavy, s. p.	1,65	1,70	1,79	1,90	2,00	2,11	2,24	2,45	2,68	2,94
Povodí Ohře, s. p.	2,11	2,23	2,33	2,41	2,53	2,71	2,85	3,01	3,16	3,31
Povodí Odry, s. p.	1,80	2,01	2,08	2,12	2,40	2,53	2,70	2,89	3,10	3,35
Povodí Moravy, s. p.	2,66	2,89	3,06	3,12	3,26	3,49	3,88	4,19	4,65	4,97
Průměrná cena s. p. Povodí *)	1,90	2,10	2,23	2,44	2,42	2,56	2,68	2,67	3,13	3,32

Pramen: s. p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i.

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

*) Vypočteno váženým průměrem.

Tabulka 6.2.5**Platby za odběry povrchové vody v letech 2001–2010 v mil. Kč**

s. p. Povodí	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	536	566	613	669	669	678	705	735	785	833
Povodí Vltavy, s. p.	408	438	495	508	513	547	572	609	640	686
Povodí Ohře, s. p.	397	399	427	420	393 ^{*)}	434 ^{*)}	434 ^{*)}	450 ^{*)}	469 ^{*)}	468 ^{*)}
Povodí Odry, s. p.	301	347	359	347	396	433	443	445	431	483
Povodí Moravy, s. p.	287	300	368	359	362	394	420	440	457	481
Celkem s. p. Povodí	1 929	2 050	2 262	2 303	2 333	2 486	2 574	2 679	2 782	2 951

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.:^{*)} Od roku 2005 bez tržeb za dopravu a čerpání vody.

Současné ceny v dnešním pojetí nevyjadřují hodnotu povrchové vody, ale cenu služby – tj. umožnění dodávek, které zabezpečují s. p. Povodí uživatelům vody.

Tyto ceny podléhají regulaci formou věcného usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a pravidlům stanovených rozhodnutími Ministerstva financí o regulaci cen, tj. příslušnými výměry, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které jsou uveřejňovány v Cenovém věstníku.

V roce 2010 státní podniky Povodí vykázaly v souhrnu růst příjmů za odběry povrchové vody, a to v absolutní částce zvýšením cca o 169 mil. Kč, což představuje zvýšení tempa meziročního nárůstu v této kategorii příjmů o 6,1 %. Státní podniky Povodí Labe, Vltavy a Odry vykázaly meziroční nárůst tržeb za odběry povrchové vody, a to cca o 50 mil. Kč, s. p. Povodí Moravy měl oproti těmto podnikům asi poloviční meziroční nárůst a s. p. Ohře stagnoval. Platby za odběry povrchové vody v desetileté časové řadě uvádí tabulka 6.2.5.

V roce 2010 nadále pokračovala příznivá hydrologická situace, která umožnila zvýšení tržeb za elektrickou energii z vlastních malých vodních elektráren o téměř 58 mil. Kč a celkové tržby v této oblasti příjmů již tvoří téměř 599 mil. Kč.

Uvedené tržby za elektrickou energii každoročně zvyšují podíl na celkových tržbách a umísťují se hned na druhém místě za hlavním zdrojem výnosů, kterými jsou platby za odběry povrchové vody. Oproti předchozím rokům se počet MVE ve vlastnictví s. p. Povodí nezměnil. Nejvyšší tržby 239 mil. Kč za elektrickou energii vykazuje s. p. Povodí Vltavy, který provozuje 18 vlastních MVE. Vysoké tržby 214,3 mil. Kč vykazuje i s. p. Povodí Ohře, disponující největším počtem MVE.

Podrobnější informace o celkovém počtu vlastních MVE v jednotlivých státních podnicích Povodí, jejich instalovaném výkonu, výrobě elektrické energie a tržbách podává tabulka 6.2.6.

Ostatní příjmy státních podniků Povodí představují souhrn méně významných položek a jedná se zejména o pronájem pozemků, nebytových prostor a vodních ploch a dalších podnikatelských aktivit, z nichž nejvýznamnější jsou příjmy z výkonů strojních mechanismů a autodopravy, z výkonů laboratorů a za projektovou a inženýrskou činnost a rovněž se na celkové úrovni podílí i položka finančních výnosů.

Tato položka je často výrazně ovlivňována i řadou neplánovaných položek, jako jsou pojistná plnění, zvýšené přijaté úroky a mnohdy i výši převodů některých definovaných tržeb, které se

však vztahují k minulým obdobím, ale byly realizovány až v tomto roce. S ohledem na tyto neplánované položky a výkyvy, které nelze vždy předvídat, mohou ostatní příjmy vykazovat značné meziroční výkyvy. V roce 2010 došlo k meziročnímu poklesu u ostatních příjmů státních podniků Povodí o necelých 33,5 mil. Kč. Na celkovém meziročním poklesu tržeb se podílely všechny státní podniky Povodí kromě s. p. Povodí Odry, který jediný vykazoval nárůst, a to o 50,5 mil. Kč. Nejvýraznější meziroční pokles téměř 40 mil. Kč zaznamenal s. p. Povodí Labe.

Přehled o ostatních příjmech státních podniků Povodí v delší časové řadě uvádí tabulka 6.2.7.

Finanční potřeby na stěžejní činnosti státních podniků Povodí jsou každoročně podporovány řadou dotací jak provozního, tak investičního charakteru. Bez státních dotací by v předešlých letech nemohly být odstraněny následky povodní a současně již zahájena systematická činnost, která umožňuje realizovat protipovodňová opatření, stanovit záplavová území a vypracovat řadu koncepčních studií.

Celkový objem dotací v roce 2010 je téměř totožný jako v roce 2009, ovšem v různém poměru dopadů dotací provozních a investičních. Dotace provozního charakteru zaznamenaly meziroční pokles o 13,5 % a investiční dotace zaznamenaly meziroční nárůst o 5,2 %. V roce 2010 celkový objem dotací činil 1,710 mld. Kč. Dotace jsou přidělovány zejména na programy zaměřené jak na prevenci, tak na likvidaci povodňových škod z předchozích let.

Tichá Orlice - jez, Chocet

Tabulka 6.2.6**Vlastní malé vodní elektrárny s. p. Povodí v letech 2005–2010**

s. p. Povodí	Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	Počet MVE	17	19	19	20	20	20
	Instalovaný výkon v kW	4 876	5 217	5 217	5 892	5 892	5 892
	Výr. el. energie v MWh	19 135	18 619	19 270	18 325	20 356	23 589
	Tržby v tis. Kč	30 786	31 873	34 429	34 773	40 497	49 299
Povodí Vltavy, s. p.	Počet MVE	16	17	17	17	18	18
	Instalovaný výkon v kW	15 300	18 400	18 400	18 400	21 200	21 200
	Výr. el. energie v MWh	74 050	73 485	83 568	82 039	89 239	106 141
	Tržby v tis. Kč	115 982	126 279	151 919	181 435	208 580	238 981
Povodí Ohře, s. p.	Počet MVE	20	20	20	21	21	21
	Instalovaný výkon v kW	16 677	16 677	16 677	16 949	16 930	16 930
	Výr. el. energie v MWh	96 967	96 188	107 876	94 056	90 027	106 168
	Tržby v tis. Kč	157 570	167 066	209 510	197 824	194 911	214 290
Povodí Odry, s. p.	Počet MVE	14	14	14	16	16	16
	Instalovaný výkon v kW	5 103	5 103	5 103	5 731	5 731	5 731
	Výr. el. energie v MWh	20 649	20 801	25 827	31 964	28 662	30 937
	Tržby v tis. Kč	35 049	35 033	50 120	68 710	60 937	60 568
Povodí Moravy, s. p.	Počet MVE	14	13	16	15	14	14
	Instalovaný výkon v kW	3 612	3 400	3 530	3 522	3 482	3 482
	Výr. el. energie v MWh	14 415	14 483	8 709	14 281	14 252	14 365
	Tržby v tis. Kč	23 125	24 394	14 982	34 922	36 024	35 623
Celkem s. p. Povodí	Počet MVE	81	83	86	89	89	89
	Instalovaný výkon v kW	45 568	48 797	48 927	50 494	53 235	53 235
	Výr. el. energie v MWh	225 216	223 576	245 250	240 665	242 536	281 200
	Tržby v tis. Kč	362 512	384 645	460 960	517 664	540 949	598 761

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Tabulka 6.2.7**Ostatní příjmy s. p. Povodí v letech 2002–2010 v tis. Kč**

s. p. Povodí	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	173 429	68 368	87 233	92 256	162 403	115 334	105 185	129 663	89 889
Povodí Vltavy, s. p.	191 391	136 859	85 855	77 430	304 594	73 143	82 165	128 136	113 624
Povodí Ohře, s. p.	65 606	67 525	59 410	73 068	80 937	74 837	110 493	117 623	101 250
Povodí Odry, s. p.	47 853	41 618	34 712	35 656	41 780	34 911	61 628	58 163	108 667
Povodí Moravy, s. p.	44 975	55 643	48 960	58 411	61 959	46 423	78 966	69 306	56 000
Celkem s. p. Povodí	523 254	370 013	316 170	336 821	651 673	344 648	438 437	502 891	469 430

Pramen: s. p. Povodí

Kromě dotací procházejících rozpočtem MZe se na dotacích podílely i finanční prostředky ERDF, MŽP prostřednictvím fondů SFŽP a na protipovodňová opatření pak přispěly i některé krajské úřady.

Celkové provozní (neinvestiční) a investiční dotace jednotlivých s. p. Povodí přidělené v roce 2010 uvádí tabulka 6.2.8.

I v roce 2010 došlo k nárůstu celkových nákladů, a to o 168,5 mil. Kč oproti loňskému roku. Největší měrou se na tom podílely odpisy, které se oproti roku 2009 zvýšily o necelých 66 mil. Kč, ostatní náklady s nárůstem téměř o 47 mil. Kč a osobní náklady s nárůstem téměř o 36 mil. Kč.

Tabulka 6.2.8**Dotace přidělené s. p. Povodí v roce 2010 tis. Kč**

s. p. Povodí	Provozní dotace	Investiční dotace	Dotace celkem
Povodí Labe, s. p.	74 218	677 337	751 555
Povodí Vltavy, s. p.	40 664	173 410	214 074
Povodí Ohře, s. p.	25 353 ¹⁾	46 643	71 996
Povodí Odry, s. p.	60 765	285 949	346 714
Povodí Moravy, s. p.	198 446 ²⁾	127 371	325 817
Celkem s. p. Povodí	399 446	1 310 710	1 710 156

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Pozn.: ¹⁾ Skutečné čerpání provozních dotací bylo 20 314 Kč.²⁾ Rozdíl částky oproti tabulce Struktury výnosů a tržeb je způsoben termínem fakturace dotací.**Tabulka 6.2.9****Náklady s. p. Povodí v letech 2009 a 2010 v mil. Kč**

Druh nákladů	Rok	Povodí Labe, s. p.	Povodí Vltavy, s. p.	Povodí Ohře, s. p.	Povodí Odry, s. p.	Povodí Moravy, s. p.	Celkem s. p. Povodí
Odpisy	2009	156,5	236,8	178,6	128,7	127,3	827,9
	2010	158,5	285,9	184,9	128,7	135,5	893,5
Opravy	2009	196,4	294,8	156,4	93,9	381,8	1 123,3
	2010	210,2	244,6	206,7	213,4	242,5	1 117,4
Materiál	2009	48,4	26,7	21,8	37,6	43,5	178,0
	2010	51,0	27,1	23,7	40,4	45,2	187,4
Energie a paliva	2009	37,5	33,4	41,9	5,6	14,8	133,2
	2010	40,9	35,3	37,7	6,2	14,0	134,1
Osobní náklady	2009	421,6	371,7	288,7	199,9	296,6	1 578,5
	2010	436,4	386,8	300,9	208,2	282,1	1 614,4
Služby	2009	79,0	111,5	33,5	45,2	36,4	305,6
	2010	81,1	118,3	37,3	53,1	35,1	324,9
Finanční náklady	2009	0,4	6,0	1,3	0,6	1,0	9,3
	2010	0,4	4,5	0,6	0,3	0,0	5,8
Ostatní náklady	2009	64,7	47,8	35,1	28,1	-7,9 ^{*)}	167,8
	2010	46,9	100,4	2,1	48,8	16,5	214,7
Náklady celkem	2009	1 004,5	1 128,7	757,3	539,6	893,5	4 323,6
	2010	1 025,4	1 202,8	793,9	699,1	770,9	4 492,1

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: ^{*)} byly rozpuštěny účetní rezervy z předcházejícího roku

Ostatní položky většinou vykazovaly stagnující hodnoty. Nejvyšší nárůst nákladů se projevil u s. p. Povodí Odry a dále pak u s. p. Povodí Vltavy. Naopak výrazný pokles nákladů zaznamenal s. p. Povodí Moravy.

Přehled nákladů s. p. Povodí v roce 2010 a jejich porovnání s předchozím rokem je uveden v tabulce 6.2.9.

V roce 2010 vynaložily na realizaci investic státní podniky Povodí 2 291,5 mil. Kč, z toho cca 941,4 mil. Kč bylo čerpáno z vlastních zdrojů a dále bylo použito celkem přes 1 350,1 mil. Kč investičních prostředků nekrytých vlastními zdroji.

Oproti předchozímu roku došlo v roce 2010 k navýšení celkových investic státních podniků Povodí o 65,9 mil. Kč. Přehled investičních prostředků v delší časové řadě je uveden v tabulce 6.2.10 a grafu 6.2.2.

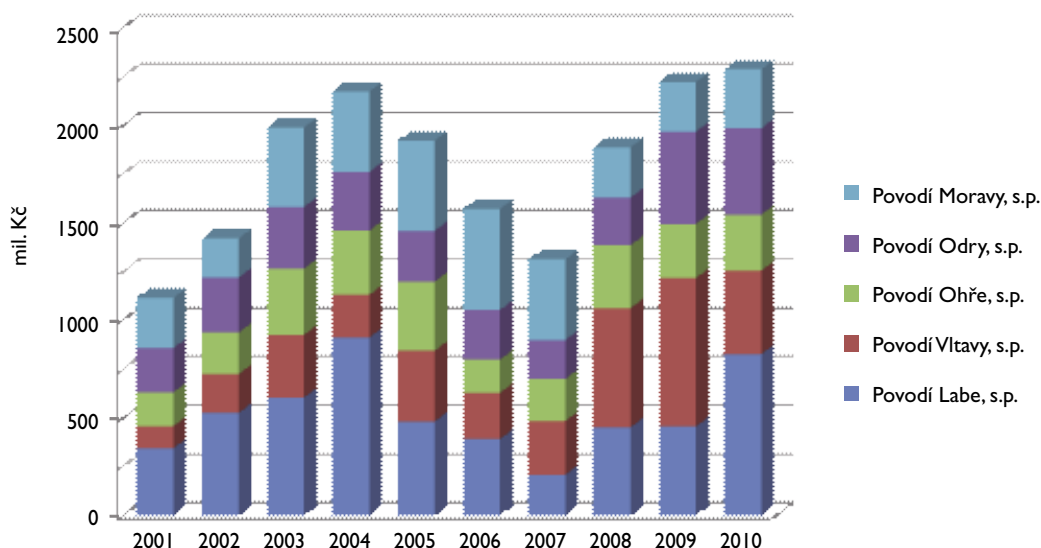
Výsledkem hospodaření všech státních podniků Povodí byl pouze zisk. V rámci zisku byly shromážděny finanční prostředky v celkové výši dosahující téměř 75 mil. Kč.

Oproti předchozímu roku je celkový hospodářský výsledek výrazně nižší, a to o 45 mil. Kč. Všechny státní podniky Povodí vykazují zhoršení výsledků hospodaření ve srovnání s rokem 2009.

Tabulka 6.2.10**Investice s. p. Povodí v letech 2001–2010 v mil. Kč**

s. p. Povodí	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	347,1	529,1	607,6	915,2	485,2	394,9	212,0	455,0	459,0	829,8
Povodí Vltavy, s. p.	114,1	199,3	321,6	219,0	362,4	236,6	275,2	611,3	761,1	428,3
Povodí Ohře, s. p.	173,4	212,8	339,8	329,5	354,4	170,4	215,7	322,5	277,5	287,4
Povodí Odry, s. p.	226,8	282,3	316,3	301,3	260,6	254,7	199,7	244,2	473,5	443,4
Povodí Moravy, s. p.	257,8	200,5	407,4	411,9	462,3	518,2	413,5	257,8	254,5	302,6
Celkem s. p. Povodí	1 119,2	1 424,0	1 992,7	2 176,9	1 924,9	1 574,8	1 316,1	1 890,8	2 225,6	2 291,5

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Graf 6.2.2**Vývoj investiční výstavby s. p. Povodí v letech 2001–2010**

Pramen: MZe, s. p. Povodí

Tabulka 6.2.11**Výsledky hospodaření s. p. Povodí (zisk, ztráta) v letech 2003–2010 v tis. Kč**

s. p. Povodí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	26 542	39 445	36 777	6 132	15 798	16 692	30 050	27 509
Povodí Vltavy, s. p.	45 752	42 008	34 376	177 869	67 625	23 375	30 265	13 530
Povodí Ohře, s. p.	28 274	16 817	17 070	47 735	71 817	22 401	30 371	11 776
Povodí Odry, s. p.	38 671	11 877	16 680	56 401	24 595	29 296	13 964	13 785
Povodí Moravy, s. p.	32 170	37 142	13 038	11 054	12 417	13 035	15 295	8 171
Celkem s. p. Povodí	171 409	147 289	117 941	299 191	192 252	104 799	119 945	74 771

Pramen: s. p. Povodí

Vývoj výsledku hospodaření za posledních osm let a podíl jednotlivých s. p. Povodí na celkovém hospodářském výsledku dokumentuje tabulka 6.2.11. Podrobnější rozdělení dosažených zisků do jednotlivých fondů společně s návrhy na úhradu ztráty v konkrétních s. p. Povodí jsou uvedeny v tabulce 6.2.12.

Průměrný přepočtený stav pracovníků ve státních podnicích Povodí v roce 2010 klesl o 49 pracovníků na celkový stav 3 455 osob.

Výrazný pokles zaměstnanců zaznamenalo pouze Povodí Moravy, s. p., které vykazuje úbytek 33 zaměstnanců. Povodí Ohře, s. p., stejně jako v minulém roce stagnovalo na stejném počtu pracovníků. Ostatní s. p. Povodí oproti minulému roku vykazují mírný pokles, a to Povodí Labe pokles o čtyři zaměstnance, Povodí Vltavy o sedm zaměstnanců a Povodí Odry o pět zaměstnanců. Situaci ve vývoji pracovních sil v rámci správců významných vodních toků znázorňuje tabulka 6.2.13.

Tabulka 6.2.12**Návrh na rozdělení zisků s. p. Povodí za rok 2010 v tis. Kč**

s. p. Povodí	Zisk	Rozdělení zisku nebo krytí ztráty					
		Rezervní fond	Fond kulturních a sociálních služeb	Fond investic	Sociální fond	Fond odměn	Neuhrazená ztráta z minulých let
Povodí Labe, s. p.	27 509	2 751	8 000	12 758	0	4 000	0
Povodí Vltavy, s. p.	13 530	0	6 000	5 000	94	2 436	0
Povodí Ohře, s. p.	11 776	1 200	4 320	6 256	0	0	0
Povodí Odry, s. p.	13 785	0	7 285	0	0	6 500	0
Povodí Moravy, s. p.	8 171	820	4 100	0	0	3 000	251

Pramen: s. p. Povodí

Tabulka 6.2.13**Počet pracovníků s. p. Povodí v letech 2009 a 2010 (průměrný přepočtený stav)**

s. p. Povodí	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	943,7	939,7
Povodí Vltavy, s. p.	786,2	779,2
Povodí Ohře, s. p.	605,2	604,9
Povodí Odry, s. p.	461,7	457,2
Povodí Moravy, s. p.	706,9	673,9
Celkem s. p. Povodí	3 503,7	3 454,9

Pramen: s. p. Povodí

Tabulka 6.2.14**Průměrné mzdy dosahované v jednotlivých s. p. Povodích v letech 2003–2010 v Kč/měs.**

s. p. Povodí	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Povodí Labe, s. p.	18 750	20 125	21 781	23 036	24 318	25 778	27 283	28 209
Povodí Vltavy, s. p.	19 073	20 556	21 909	23 414	24 611	27 325	28 300	28 864
Povodí Ohře, s. p.	19 420	20 661	22 091	23 464	24 971	26 794	28 620	29 759
Povodí Odry, s. p.	18 362	19 656	21 050	22 337	23 817	25 534	26 104	27 190
Povodí Moravy, s. p.	16 899	17 975	19 233	20 798	22 052	23 823	25 778	25 310
Průměrná mzda s. p. Povodí	18 505	20 072	21 243	22 637	23 954	25 856	27 283	27 905

Pramen: s. p. Povodí

Pozn.: Vypočteno váženým průměrem.

6.3 Zemědělská vodohospodářská správa

Činnosti zabezpečované Zemědělskou vodohospodářskou správou jsou v rozhodující míře veřejně prospěšnými výkony neziskového charakteru, službami v rámci péče o majetek státu a zájmy resortu v oblastech vodního hospodářství v dílčích povodích zemědělsky využívané krajiny, zajištění její ochrany, tvorby a ekologické stability.

ZVHS v roce 2010 zabezpečovala v souladu s ustanoveními zřizovací listiny, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, výkon správy drobných vodních toků zanesených v mapách v měřítku 1:50 000 v celkové délce 38 836 km (z toho 16 631 km upravených vodních toků) a 512 vodních nádrží. Celková pořizovací hodnota tohoto spravovaného dlouhodobého hmotného majetku činí 9,820 mld. Kč.

Od roku 2005 spravuje ZVHS zároveň rozsáhlý majetek zařazený do kategorie HOZ. V roce 2010 představuje tento majetek

V roce 2010 představovala průměrná měsíční mzda ve státních podnicích Povodí hodnotu 27 905 Kč.

Průměrná měsíční mzda ve s. p. Povodí byla meziročně zvýšena o cca 600 Kč. Roční nárůsty se pohybují v rozmezí od 564 Kč u s. p. Povodí Vltavy až po 1 139 Kč u s. p. Povodí Ohře. U s. p. Povodí Moravy v roce 2010 došlo ke snížení průměrné mzdy o 468 Kč a nadále tak vykazuje nejnižší průměrnou mzdu ve výši 25 310 Kč. Konkrétní průměrné mzdy jsou uvedeny v tabulce 6.2.14.

celkem 8 902 km otevřených a zatrubněných odvodňovacích kanálů, 138 čerpacích stanic, 15 vodních nádrží souvisejících s odvodňovacími soustavami a 529 propustků. Pořizovací hodnota tohoto majetku činí 2,531 mld. Kč.

Činnosti a hospodaření ZVHS byly v roce 2010 orientovány zejména na úkoly z hlediska zajištění správy, provozu a údržby vodohospodářského majetku ČR, pořízení a technickou obnovu investičního majetku ve správě MZe, programové řešení a financování, odstraňování povodňových škod, realizaci protipovodňových opatření, budování informačního systému veřejné správy v rámci MZe, zajištění a vyhodnocování monitoringu povrchových vod, monitoringu cizorodých látek v povrchových vodách a aproximační strategii (Směrnice Rady 91/676/EHS).

Mezi hlavní priority ZVHS patřila v roce 2010 příprava a realizace akcí II. etapy programu prevence před povodněmi. V rámci přípravy akcí probíhala složitá jednání z hlediska majetkoprávního vypořádání pozemků. Předmětem realizovaných opatření byla zejména výstavba nádrží a ochranných hrází a zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků v intravilánech obcí. Prostřednictvím těchto zásahů v krajině dochází k úpravě odtokových poměrů

v povodí za účelem zamezení či zmírnění následků přívalových srážek. Objem vynaložených finančních prostředků na protipovodňová opatření představoval v roce 2010 částku 66,631 mil. Kč.

Činnost ZVHS v roce 2010 byla významně ovlivněna povodňovými událostmi, které proběhly ve dvou vlnách na přelomu června a července a počátkem srpna. Z pohledu ZVHS byly nejvíce v první vlně zasaženy toky v územní působnosti Oblasti povodí Odry a Oblasti povodí Moravy a Dyje. V druhé vlně byly zasaženy nejvíce drobné vodní toky v rámci Oblasti povodí Labe a Ohře a lokálně toky v územní Oblasti povodí Vltavy. Charakter škod na majetku ZVHS byl velmi různorodý a odrážel v sobě odlišnosti povodňových situací v různých lokalitách zasažených povodněmi. Souhrnně lze konstatovat, že horní úseky koryt vodních toků byly postiženy především vlivem erozního účinku vody a unášených předmětů. Byla zaznamenána rozsáhlá poškození objektů na tocích, změny tras koryt vodních toků a břehové nátrže, včetně rozsáhlé devastace břehových porostů. Došlo k značné sedimentaci splavenin nejen v korytech vodních toků, vodních nádržích, ale i na okolních pozemcích.

Neprodleně po opadu hladin zaměstnanci v rámci svého svěřeného území vyhodnocovali a monitorovali situaci, zabezpečovali odstranění havarijních stavů, zapojovali se do činnosti povodňových komisí a následně vyhodnocovali a zaprotokolovali vzniklé povodňové škody. Rozsah povodňových škod na svěřeném majetku byl vyčíslen na 196,137 mil. Kč.

Při realizaci nápravných opatření škod způsobených loňskými povodněmi bylo nutné prioritně zabezpečit obnovu a rekonstrukci vodních děl a stabilitu a průtočnost koryt vodních toků v celé délce, zejména v intravilánech obcí a měst. Realizaci těchto opatření ZVHS řešila v roce 2010 prostřednictvím tzv. prvotních zásahů z finančních prostředků vyčleněných MZe. Následně systémové odstraňování povodňových škod z roku 2010 bude realizováno v rámci podprogramu 229 117.

ZVHS zároveň v roce 2010 pokračovala ve vypořádávání s vlastníky pozemků pod vodními díly ve správě ZVHS ve smyslu § 50 a 56 vodního zákona. Vypořádání probíhalo v průběhu celého roku ve vazbě na interní metodiku ZVHS. Z prostředků státního rozpočtu bylo v roce 2010 na zaměření a náhrady za užívání pozemků čerpáno 5,858 mil. Kč.

V roce 2010 se ZVHS částečně dařilo skloubit požadavky z hlediska ochrany přírody a krajiny se svými záměry, které byly řešeny prostřednictvím krajinnotvorných programů MŽP. Zejména finanční prostředky využitě prostřednictvím „Programu revitalizace říčních systémů“ umožňovaly ZVHS v minulosti podílet se na postupném zlepšování hydrologického režimu v krajině a ob-

nově přírodě blízkého stavu vodních ekosystémů. V roce 2010 bylo dokončeno prostřednictvím podprogramu 129 192 „Příprava operačního programu Životní prostředí“ osm akcí, jejichž financování bylo původně zahájeno v rámci PRŘS. V roce 2010 byla zároveň prováděna likvidace invazních druhů rostlin (zejména bolševníku) ve finančním objemu cca 300 tis. Kč.

Pro zabezpečení řádné funkce a provozuschopnosti vodních toků a vodních děl byly k zajištění údržby, oprav a odstraňování havarijních stavů přiděleny ZVHS finanční prostředky ve výši 61,779 mil. Kč. V rámci údržby vodních toků bylo prováděno zejména sečení, čištění, opravy objektů zabezpečující protipovodňovou ochranu, likvidace nepůvodních invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý, křídlatka japonská) a údržba břehových porostů. Z prostředků určených na běžnou údržbu bylo částečně řešeno odstranění lokálních povodňových škod. Ve smyslu přílohy č. 10 k zákonu č. 487/2009 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2010, byly z těchto prostředků též realizovány prvotní zásahy z důvodu vzniklých havarijních situací.

Opatření neinvestičního charakteru zahrnovala v roce 2010 také odstraňování povodňových škod z let 2007 a 2009, zajištění provozu vodních toků a vodních děl, realizaci akcí v rámci programů 129 120 a 129 190, vypořádání pozemků ve smyslu § 50 a 56 vodního zákona a provoz a údržbu HOZ. Na údržbu HOZ bylo v roce 2010 čerpáno celkem 22,508 mil. Kč, zejména na sečení a čištění kanálů pro zabezpečení odtoku vod z drenážních systémů. Část prostředků (4 mil. Kč) byla použita na likvidaci havarijních situací.

Souhrnný přehled o skutečném využití finančních prostředků na opatření neinvestičního charakteru v roce 2010 uvádí tabulka 6.3.1.

Přehled finančních prostředků využitých v posledních letech z jednotlivých finančních zdrojů na údržbu a opravy vodních toků a vodních děl uvádí tabulka 6.3.2.

Rozdělení neinvestičních výdajů čerpaných na údržbu a provoz vodních toků a HOZ ve správě ZVHS v roce 2010 podle jednotlivých oblastí povodí uvádí tabulka 6.3.3.

Příjmy ZVHS mají charakter příjmů z vlastní činnosti a další příjmy tvoří doplňkové, nahodilé a ostatní příjmy. Dosažené příjmy v roce 2010 činily celkem 15,9 mil. Kč, z toho platby za odběr povrchové vody činily 2,0 mil. Kč. Cena povrchové vody byla pro rok 2010 stanovena ve výši 1,40 Kč/m³. Jedná se o cenu bez DPH, neboť ZVHS jako organizační složka státu tuto daň neúčtuje. Celková skladba příjmů ZVHS je uvedena v tabulce 6.3.4.

V roce 2010 pokračovala ZVHS v odstraňování povodňových škod investičního i neinvestičního charakteru z roku 2007 s využitím podprogramu 229 115 „Odstranění následků povodní roku 2007“. Zároveň probíhalo odstraňování povodňových škod

Tabulka 6.3.1

Využití jednotlivých neinvestičních finančních zdrojů ZVHS v roce 2010 v mil. Kč

Činnost	Zdroj	Rozpočet	Skutečnost
Údržba a opravy vodních toků	Státní rozpočet	61,779	61,291
Provoz vodních toků a souvisejících vodních děl	Státní rozpočet	21,638	21,174
Program péče o krajinu	Státní rozpočet	0,000	0,000
Prevence před povodněmi	Státní rozpočet	5,315	5,315
Údržba HOZ	Státní rozpočet	23,011	22,508
Provoz HOZ	Státní rozpočet	13,986	13,740
Ostatní neinvestiční výdaje	Státní rozpočet	22,266	20,006
Celkem		147,995	144,034

Pramen: ZVHS

Pozn.: Neinvestiční výdaje na odstraňování povodňových škod jsou uvedeny v samostatných tabulkách.

Tabulka 6.3.2**Pokrytí výdajů ZVHS na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl v mil. Kč v letech 2005–2010**

Zdroj na úhradu výdajů	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rozpočet MZe – Vodní toky a nádrže	90,1	81,5	169,7	156,8	89,2	61,8
Rozpočet MZe – HOZ	17,5	19,4	60,5	37,6	40,0	23,5
Program péče o krajinu	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0
Protipovodňová opatření	0,0	0,0	0,0	2,9	7,4	5,3
Celkem státní rozpočet	107,8	101,0	230,3	197,4	136,8	90,6
Státní fond zúrodnění půdy	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem	109,3	101,0	230,3	197,4	136,8	90,6
Náprava povodňových škod ze zdrojů PF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Údržba a opravy hlavních melioračních zařízení ze zdrojů PF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem výdaje	109,3	101,0	230,3	197,4	136,8	90,6

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.3**Neinvestiční výdaje na vodní toky, údržbu a opravy HOZ ve správě ZVHS v roce 2010 podle oblastí povodí v mil. Kč**

Oblast povodí	Údržba a opravy vodních toků	Provoz	Odstranění povodňových škod	HOZ údržba	HOZ provoz	Celkem
Labe	14,165	3,042	0,000	4,326	2,992	24,525
Vltavy	15,504	1,666	14,745	7,664	0,822	40,401
Ohře	5,938	1,547	1,456	1,604	0,011	10,556
Odry	4,843	4,282	22,224	2,244	1,574	35,167
Moravy	20,841	10,637	17,094	6,670	8,341	63,583
Celkem	61,291	21,174	55,519	22,508	13,740	174,232

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.4**Skladba příjmů ZVHS v mil. Kč v letech 2005–2010**

Příjmy	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Platby za odběry vody	3,9	4,2	2,9	2,9	2,2	2,0
Nájmy vodohospodářských staveb	5,2	5,4	3,4	3,4	3,9	5,1
Ostatní příjmy	5,1	2,7	4,7	11,3	7,8	8,8

Pramen: ZVHS

Tabulka 6.3.5**Odstraňování povodňových škod z předchozích let na vodních tocích spravovaných ZVHS v roce 2010 v mil. Kč**

Zdroj – program	Investiční náklady	Neinvestiční náklady	Celkem
229 115 Odstranění povodňových škod 2007	2,497	10,186	12,683
229 116 Odstranění povodňových škod 2009	2,604	42,018	44,622
Celkem	5,101	52,204	57,305

Pramen: ZVHS

na vodohospodářském majetku z roku 2009 prostřednictvím podprogramu 229 116. V tomto roce bylo též částečně řešeno odstraňování povodňových škod z roku 2010 z prostředků určených na běžnou údržbu. Přehled o finančních prostředcích čerpaných na odstraňování povodňových škod v průběhu roku 2010 uvádí tabulka 6.3.5.

ZVHS v roce 2010 realizovala investiční výstavbu ve výši cca 88,3 mil. Kč, včetně realizace protipovodňových opatření ve výši 61,3 mil. Kč a odstraňování povodňových škod z let 2007 a 2009 ve výši 5,1 mil. Kč. Strukturu vynaložených nákladů vyjadřuje tabulka 6.3.6.

ZVHS zabezpečovala ve spolupráci s dalšími organizacemi provoz celostátního monitorovacího systému zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod. V roce 2010 sledovala celkem 855 profilů na vodních tocích a MVE. Ve vzorcích vod byly sledovány jednak základní fyzikální a chemické ukazatele umožňující včasnou identifikaci drobných znečištění pocházejících z komunálních a zemědělských zdrojů, ale i cizorodé látky ukazující na možnost kontaminace prostředí těžkými kovy a některými specifickými organickými látkami. Na vybraných profilech byl prováděn též hydrobiologický monitoring. ZVHS spolupracovala v oblasti provozu a koncepce monitoringu s MŽP, s. p. Povodí, ČHMÚ,

Tabulka 6.3.6**Struktura investic a finančních zdrojů ZVHS v mil. Kč v letech 2007–2010**

Struktura investic	Finanční zdroje	2007	2008	2009	2010
Úprava vodních toků	Státní rozpočet – MZe	93,6	73,2	5,4	0,0
	Účelový fond (náhradní rekultivace)	0,0	0,0	0,0	0,0
	Státní fond pro zúrodnění půdy	0,0	0,0	0,0	0,0
Studie odtokových poměrů	Státní rozpočet	0,0	0,0	0,0	0,0
Revitalizace vodního toku	Státní rozpočet	14,4	0,0	13,3	21,9
Protipovodňová opatření	Státní rozpočet	20,5	61,1	85,4	61,3
	Evropská investiční banka	0,0	0,0	0,0	0,0
Odstranění povodňových škod z roku 1997	Státní rozpočet	0,0	0,0	0,0	0,0
	Evropská investiční banka	0,0	0,0	0,0	0,0
Odstranění povodňových škod z roku 1998	Státní rozpočet	0,0	0,0	0,0	0,0
Odstraňování povodňových škod z roku 2000	Státní rozpočet	0,0	0,0	0,0	0,0
Odstraňování povodňových škod z roku 2002	Státní rozpočet	0,0	0,0	0,0	0,0
	Evropská investiční banka	0,0	0,0	0,0	0,0
Odstraňování povodňových škod z roku 2006	Státní rozpočet	0,0	48,6	16,9	0,0
Odstraňování povodňových škod z roku 2007 (229 115)	Státní rozpočet	0,0	0,0	0,3	2,5
Odstraňování povodňových škod z roku 2009 (229 116)		0,0	0,0	0,0	2,6
Celkem		132,1	182,9	121,3	88,3

Pramen: ZVHS

VÚV T.G.M., v.v.i., Výzkumným ústavem rostlinné výroby, Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy, v.v.i., Přírodovědeckou fakultou Masarykovy univerzity v Brně, Státní rostlinolékařskou správou a Akademií věd ČR.

V rámci implementace tzv. Rámcové směrnice o vodách připravovala ZVHS každoročně spolu se státními podniky Povodí síť provozního monitoringu. Dále se ZVHS jako pověřený odborný subjekt významnou měrou podílela na plnění požadavků plynoucích ze směrnice Rady 91/676/EHS (Nitrátová směrnice) podchyčující znečištění pocházející ze zemědělských zdrojů.

Transformace Zemědělské vodohospodářské správy

Zásadní vliv na činnost ZVHS v roce 2010 mělo vydání Příkazu ministra zemědělství č. 18/2010 ze dne 17. června 2010, kterým byla zahájena transformace ZVHS. Na základě následně vydaného Příkazu ministra zemědělství č. 27/2010 ze dne 16. září 2010 bylo rozhodnuto o přechodu činností a následném zrušení organizační složky státu ZVHS. V rámci naplňování ustanovení Příkazu bude od 1. 1. 2011 proveden převod správy veškerých drobných vodních toků, majetku, práv a závazků do státních podniků Povodí a LČR.

Transformační proces byl zahájen s cílem zajistit integrovanou správu vodních toků a komplexní péči o údržbu určitých vodohospodářských staveb, tedy majetku ve vlastnictví státu na těchto vodních tocích. Výsledkem integrované správy v hydrologických povodích bude omezení požadavku na čerpání ze státního rozpočtu v dalších letech, protože na rozdíl od s. p. Povodí a LČR je ZVHS na přidělených prostředcích plně závislá. Za nezanedbatelný přínos transformace je možné počítat úsporu provozních nákladů na činnost organizační složky státu a zároveň se

předpokládá zlepšení systému v procesu odstraňování případných povodňových škod.

Od rozhodného okamžiku provedení transformace bude tzv. zbytková ZVHS vykonávat na základě platné zřizovací listiny správu HOZ a s tím souvisejících vodních děl a dále zajišťovat úkoly v souladu s potřebami zakladatele.

6.4 Lesy ČR, s. p.

Státní podnik Lesy České republiky vykonává správu určených drobných vodních toků a bystřin jako jednu z mimoprodukčních funkcí lesa. V současné době státní podnik Lesy České republiky spravuje 19,6 tisíc km vodních toků dle map v měřítku 1:50 000.

Péče o vodní toky v rámci LČR představuje správu vodohospodářského majetku souvisejícího s vodními toky v pořizovací hodnotě přes 2,9 mld. Kč (zejména úpravy vodních toků, objekty hrazení bystřin a strží, protipovodňová opatření, vodní nádrže). Správu vodních toků zajišťovalo celkově 80 pracovníků na šesti správách toků, s územní působností dle oblastí povodí, metodicky řízených odborem vodního hospodářství na Ředitelství LČR.

Správa vodních toků a prováděná opatření (opravy, rekonstrukce a investice) byla financována z vlastních zdrojů podniku a z dotačních prostředků. Z dotací se jedná o opatření prováděná ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona, o finance ze státního rozpočtu na programy MZe „Podpora prevence před povodněmi II“ a „Podpora na odstraňování povodňových škod na státním vodohospodářském majetku“ dle § 102 vodního zákona. Dále byl využíván „Operační program Životní prostředí“

a „Program rozvoje venkova“ z fondů EU. Částečně na opatření na drobných vodních tocích přispívají Kraje. Činnosti prováděné v souvislosti se správou toků jsou nekomerčního charakteru a ve vztahu k celkovým vynakládaným finančním prostředkům nepřinášejí prakticky žádný zisk. Tržby získané za platbu k úhradě správy vodních toků činily 11,2 mil. Kč.

V roce 2010 probíhaly v LČR na úseku vodního hospodářství činnosti zaměřené zejména na:

- odstraňování povodňových škod z roku 2009 a z května a srpna roku 2010,
- realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu, protierozní opatření a rovněž akce veřejného zájmu dle § 35 lesního zákona,
- další činnosti zaměřené na péči o břehové porosty, revitalizace v minulosti nevhodně upravených vodních toků, na mimoprodukční funkce lesa, podporu ohrožených druhů organismů, likvidaci invazních nepůvodních druhů rostlin apod.

V roce 2010 byly nejvýznamnější událostí povodně z května a srpna 2010. Květnová mimořádná hydrometeorologická událost výrazně postihla zejména povodí vodních toků v oblasti povodí Odry na Novojičínsku (především povodí Bystrého potoka, Lomné, Jičínky a Zrzávky) a na území okresu Frýdek-Místek (zejména povodí Satiny, Čeladenky, Bystrého potoka, Velkého Lipového a Kopytné). Významně byla též zasažena i oblast povodí Moravy v oblasti Beskyd na území Zlínského kraje. Nejvíce byly postiženy vodní toky jako např. Kněhyně, Dolnopasecký potok, Maretkový potok či Horní a Dolní Rozpítý potok.

Srpnové povodně nejvíce zasáhly oblast povodí Labe (Liberecko), Ohře (Ústecko a Děčínsko) a částečně oblast povodí Vltavy (okolí Prahy) a oblast povodí Moravy (Znojensko). V nejvíce zasaženém Libereckém kraji probíhaly zabezpečovací práce na Hájeném potoce (Bílý Potok pod Smrkem), Sloupském potoce (Hejnice), Malém Sloupském potoce (Hejnice), Černém balvanitém potoce (Bílý Potok pod Smrkem), Oldřichovském potoce (Oldřichov v Hájích), Kunratickém potoce (Kunratice u Frýdlantu) a na přítocích Lužické Nisy (Bílý Kostel nad Nisou). V Ústeckém kraji byly zaznamenány největší škody na Rychnovském potoce v obci Těchlovice a na Homolském potoce v obci Velké Březno.

Bezprostředně po vzniku povodňové situace byly jednotlivými správami toků organizovány zabezpečovací práce na vodních tocích v místech nejvíce zasažených povodňovými průtoky. Na tyto práce bylo vynaloženo téměř 35 mil. Kč. V dalším období byly postupně připravovány a realizovány práce na odstraňování následků povodňových škod, které nebyly řešeny v rámci zabezpečovacích prací.

Při povodních v roce 2010 přesáhly celkové škody způsobené na vodních tocích a jimi vyvolaná opatření přes 780 mil. Kč. Bylo zasaženo více jak 220 vodních toků spravovaných LČR a na nich postiženo přes 120 obcí.

V souvislosti se správou toků LČR vynaložily prostřednictvím svých organizačních jednotek – Správ toků celkem 548,8 mil. Kč, (viz tabulka 6.4.1) z čehož výdaje investičního charakteru činily

253,5 mil. Kč. Z tohoto objemu investic představují 113,9 mil. Kč vlastní prostředky. Na výkon správy a opravu a údržbu základních prostředků hrazení bystřin bylo použito 295,3 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 247,7 mil. Kč. Na odstranění povodňových škod bylo celkově vynaloženo 184,2 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 151,4 mil. Kč. V uvedených objemech jsou zahrnuty veškeré náklady spojené se správou toků.

Opatření v povodích

V roce 2010 byly na Správě toků – oblast povodí Odry se sídlem ve Frýdku-Místku nejvýznamnější událostí bezpochyby povodně z května 2010, které opakovaně postihly území Novojičínska a zasáhly další území na Frýdecko-Místecku. Nadále probíhaly a byly zahájeny akce na odstraňování povodňových škod z roku 2009 na Jesenicku (k těm nejrozsáhlejší akcím patří odstraňování škod na Lánském, Vojtovickém, Červeném a Skorošickém potoce).

Mimo výše uvedené činnosti týkajících se odstraňování povodňových škod bylo Správou toků – oblast povodí Odry dokončeno několik významných akcí. Jednou z nich byla realizace komplexních opatření charakteru preventivních protipovodňových opatření na vodním toku Střední Opava a Skorošický potok. V průběhu roku 2010 byly zahájeny další akce charakteru protipovodňových opatření na tocích Olešnice v Mikulovicích, Říčka v Janovicích, Čeladenka v Čeladné a Lomná ve Frenštátě pod Radhoštěm. Všechny tyto akce jsou spolufinancované z programu „Prevence před povodněmi II. etapa“. Realizací uvedených opatření je, v případě povodně, výrazně zvýšena ochrana a bezpečnost obyvatel a majetku.

Bylo ukončeno devět staveb realizovaných ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona. Z nejvýznamnějších lze jmenovat opatření na vodním toku Říčka v Kozlovicích a Lhotce. Další tři akce ještě pokračují a budou ukončeny v roce 2011.

Dále byla provedena stavba na vodním toku Hradečná v Hradci nad Moravicí, jejíž financování bylo s dotační podporou EU v rámci „Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013“.

Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem a s dalšími partnery LČR byly dokončeny práce na projektu „Záchrana lužních stanovišť v povodí Morávky“, který je finančně podpořen EU v rámci programu LIFE-Nature. Jeho hlavním cílem je záchrana lužních stanovišť v povodí řeky Morávky, které je ohroženo invazním druhem rostliny – krídlatkou.

I Správu toků – oblast povodí Dyje se sídlem v Brně zasáhly v roce 2010 lokální povodně. Výraznější škody byly však způsobeny pouze na Znojensku. V roce 2010 byly dokončeny práce na odstranění povodňových škod z roku 2009 na vodním toku Vrtěžířský potok a zahájena realizace na povodňových škodách z roku 2009 v obci Tasov na vodním toku Polomina.

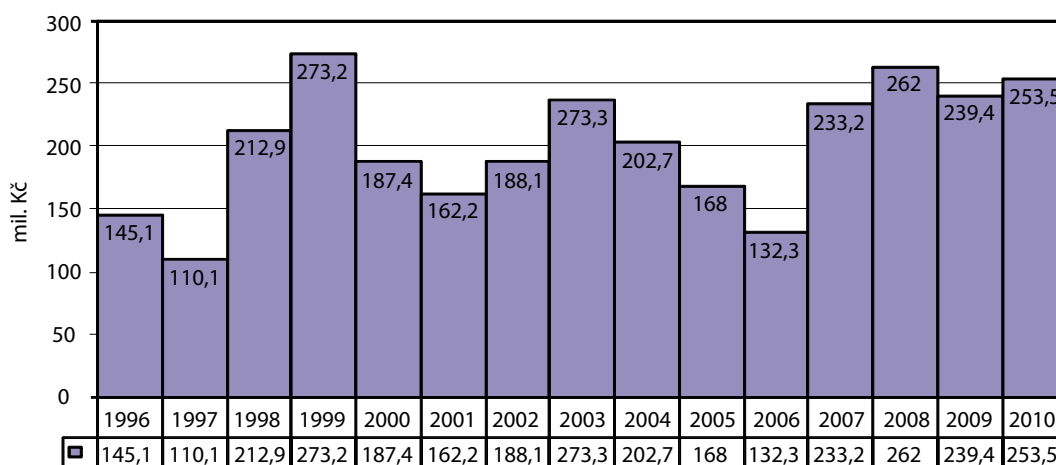
Dále bylo dokončeno sedm akcí spolufinancovaných z programu „Prevence před povodněmi II. etapa“, z nichž nejvýznamnější jsou úpravy realizované na Třebíčsku v obci Vladislav PPO Mlýnský potok a v obci Trnava PPO Klapovský potok – poldr. Další pět realizačně rozpracovaných staveb spolufinancovaných z programu „Prevence před povodněmi II. etapa“ přechází do roku 2011.

Tabulka 6.4.1

Struktura financování Lesů ČR, s. p. – správy toků v roce 2010 v mil. Kč (úplné náklady)

Lesy ČR, s. p.	Vlastní zdroje celkem	Dotace celkem	Z toho povodňové škody	
			Dotace	Vlastní zdroje
Investice	113,916	139,608	17,444	41,139
Neinvestice	247,683	47,563	15,339	110,230
Celkem	361,599	187,171	32,783	151,369

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Graf 6.4.1**Investiční výdaje Lesů ČR, s. p. v letech 1996–2010 v mil. Kč – vodní toky**

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Úspěšně byly dokončeny akce částečně dotované z „Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013“ v počtu pěti akcí. Byla poskytnuta podpora z PRV na další dva projekty, které byly zahájeny.

V roce 2010 byly rovněž dokončeny akce financované v rámci „Operačního programu Životní prostředí“ z prioritní osy „Zlepšování stavu přírody a krajiny“. Jednalo se o rekonstrukci retenčních nádrží Kravsko a Nedveka. Součástí opatření bylo vytvoření litorální zóny se soustavou tůní, která bude spolu s nádrží plnit funkci biotopu pro vodní živočichy a organismy vázané na vodu.

V územní působnosti Správy toků – oblast povodí Dyje bylo dokončeno pět akcí a zahájeny další dvě akce jako opatření ve veřejném zájmu dle § 35 zákona o lesích.

Na Správě toků – oblast povodí Labe se sídlem v Hradci Králové byly v roce 2010 realizovány akce různorodého charakteru. Stěžejním úkolem však bylo odstraňování povodňových škod ze srpna 2010 na Liberecku. K nejvíce zasaženým vodním tokům zde patřily přítoky Smědý, Jeřice a Lužické Nisy.

Z programu „Prevence před povodněmi II. etapa“ byly ukončeny dotační akce Suchá nádrž Lukavice (Lukavice u Rychnova nad Kněžnou) a Skuhrovský potok (Rybník u České Třebové). I nadále pokračují investiční přípravy dalších akcí tohoto programu.

V rámci § 35 lesního zákona byla ukončena dotační akce s názvem Poldr – Odolenovický potok v Turnově.

Z Operačního programu „Životní prostředí“ byly dokončeny tři akce. Jednalo se zejména o revitalizaci v minulosti nevhodně upravených vodních toků či obnovu retenčních prostorů. Tato opatření byla realizována na Bačetinském potoce (Bačetín u Dobrušky), levém přítoku Třeslice (Bělý, Machov) a Velkém Černém (Studnice).

V roce 2010 byly též realizovány i akce z vlastních zdrojů. K větším investičním akcím patří například Palučinský potok (Chuchelná) a Heřmánkovický potok (Heřmánkovice). Z neinvestičních akcí byly například realizovány akce Retenční nádrž Kameničná (Kameničná u Žamberka), Hradecký potok (Nové Hradky), Prosečský potok (Proseč).

V rámci „Programu 2000“ se pokračovalo v reintrodukcii střevele potoční a pstruha potočního v CHKO Jizerské hory, v likvidaci nepůvodních druhů rostlin (křídlatka, netýkavka) a ve výstavbě

informačních a odpočinkových zařízení pro veřejnost (altány a informační tabule).

Mezi nejvýznamnější činnosti Správy toků – oblast povodí Vltavy se sídlem v Benešově v roce 2010 lze zařadit ukončení několika stavebních akcí spolufinancovaných z programu „Prevence před povodněmi II. etapa“, „Odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku“ a akcí financovaných dle § 35 lesního zákona.

V roce 2010 byly stavebně ukončeny v rámci programu „Prevence před povodněmi II. etapa“ dvě stavby PPO Hrachovka a LBP Mže – Radčický potok.

Dále byla ukončena investiční akce HB Radčický potok realizovaná ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona. V rámci veřejného zájmu byla též zahájena akce Rekonstrukce nádrže u Fialky. Dále se pokračovalo v realizaci akce OPŠ PBP Vltavy od Rožmberka II, která přechází do dalšího období. Ukončena byla také investiční akce na Pravětinském potoce, která byla realizována v rámci podprogramu 229 II.6 „Odstranění následků povodně roku 2009“. Z neinvestičních akcí byla v rámci tohoto podprogramu ukončena i akce na Halounském potoce na Berounsku či několik akcí na Pravětinském potoce a Kaplickém potoce na Prachaticku.

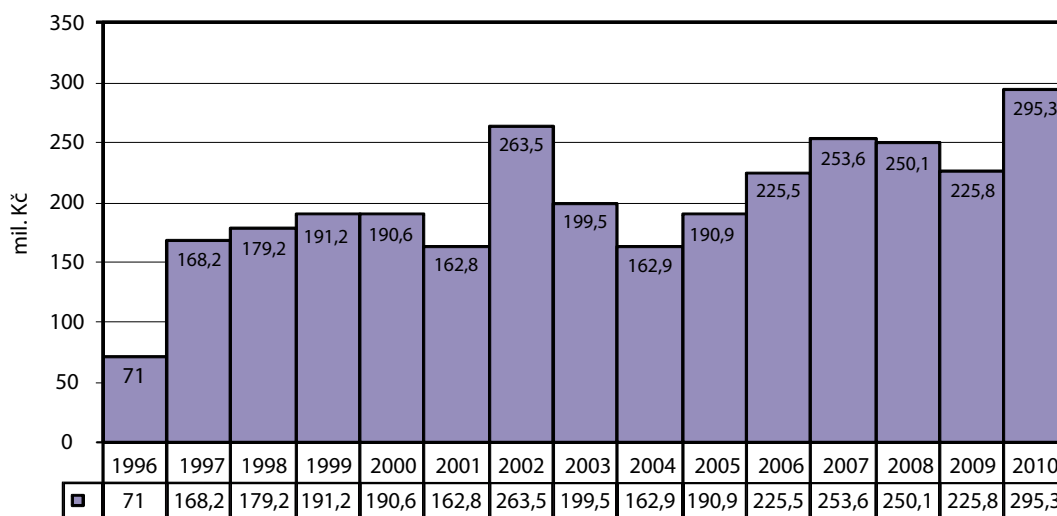
Správa toků – oblast povodí Ohře se sídlem v Teplicích byla též postižena srpnovými povodněmi, a to zejména na území Ústecského kraje. Část škod přitom postihla toky, zasažené povodněmi již v roce 2009.

Dále byly zahájeny opravy povodňových škod z roku 2009 na Folgenském potoce, Dobrnském potoce, Folknářském potoce a Lužeckém potoce na Děčínsku.

Z programu „Prevence před povodněmi II. etapa“ byly realizovány akce Mikulovský potok v Mikulově a akce Koliba.

V rámci programu na podporu opatření k ochraně lesních pozemků bylo dokončeno hrazení Sádecké strže na Žatecku, na Teplicku bylo realizováno hrazení stržovitého přítoku Lužického potoka „Od Petrova mlýna“ a dále byly zahájeny stavby Retenční nádrž Černý rybník a Bílý potok – Nové Hamry v Karlovarském kraji.

V roce 2010 se Správa toků – oblast povodí Moravy se sídlem ve Vsetíně zabývala zejména odstraňováním povodňových škod z roku 2009 a škod vzniklých při povodni v květnu až červnu 2010.

Graf 6.4.2**Výdaje Lesů ČR, s. p. v letech 1996–2010 v mil. Kč – oprava a údržba vodních toků (úplné náklady)**

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Tabulka 6.4.2**Tržby Lesů ČR, s. p. za povrchovou vodu v letech 2004–2010 v tis. Kč**

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tržby	10 530	9 483	9 581	10 010	10 380	10 542	11 239
Cena za m ³ *)	1,33	1,35	1,39	1,42	1,50	1,55	1,6

Pramen: Lesy ČR, s. p.

Pozn.: *) Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Jednalo se celkem o 18 akcí realizovaných prostřednictvím programu MZe „Odstraňování povodňových škod“, z nichž lze jmenovat např. akce na Vsetínsku jako Starozuberský, Zašovský či PŠ Štěpková.

Z vlastních zdrojů LČR bylo uskutečněno i několik dalších akcí. Povodňové škody byly odstraňovány na řece Ratibořce, Komárovém potoce či Velkém Skalníku. V průběhu roku probíhala i intenzivní projektová a investorská příprava zbývajících povodňových škod.

Z programu MZe „Prevence před povodněmi II. etapa“ byly ukončeny čtyři akce: Buchlovický potok, Hajnušovský potok, Hrušovka v Nedašově a rozsahem největší Jankovický potok v Jankovicích na Zlínsku.

Z opatření ve veřejném zájmu dle § 35 lesního zákona byly v Olomouckém a Zlínském kraji v uplynulém roce dokončeny tři akce (Oznička, Pačlavický potok v lokalitě Zdravá Voda a Kosovský potok).

Z dalších akcí investičního a neinvestičního charakteru probíhala také výstavba např. na potoce Veřečný v obci Valašská Polanka, hrzení bystrin na Třešňůvce, či výstavba na Kateřinickém potoce nebo Senínce na Vsetínsku.

Grafy 6.4.1 a 6.4.2 podávají v delší časové řadě přehled o celkových ročních investičních výdajích a prostředcích vynaložených na opravu a údržbu.

Vývoj tržeb LČR za odběry povrchové vody a jednotkové ceny je uveden v tabulce 6.4.2.

Polomina, Tasov

6.5 Vodní cesty

Ministerstvo dopravy vykonává dle znění zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, působnost v oblasti péče o rozvoj a modernizaci vodních cest dopravně významných. Činnost se týká zejména péče o rozvoj labsko-vltavské vodní cesty, která je nejdůležitější soustavou vodních cest České republiky a je jediným plavebním spojením České republiky se západoevropskou sítí vodních cest.

Hlavní evropská vodní magistrála E 20 Labe a její odbočka E 20-06 Vltava je podle „Evropské dohody o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu“ mezinárodní dopravně významnou vodní cestou. Ve smyslu Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 661/2010/EU o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě je celá labská vodní cesta od státní hranice ČR/SRN do Pardubic a vltavská vodní cesta z Mělníka do Třebenic součástí sítě TEN-T. Od vodního díla Ústí nad Labem – Střekov po Přelouč na Labi a po Třebenice na Vltavě je splavnost zajištěna soustavou vodních děl, která tvoří plně fungující dopravní systém, nezávislý na vnějších přírodních podmínkách. Na regulovaném úseku od Střekova po státní hranici ČR/SRN je plavební provoz závislý na vodních stavech podle aktuálních průtoků.

V roce 2010 byly vynaloženy v oblasti rozvoje a modernizaci vodních cest dopravně významných finanční prostředky v celkové výši 1 485 mil. Kč.

Na programový rozvoj vodních cest bylo z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury uvolněno 153 mil. Kč, z prostředků EU Operačního programu Doprava 1 021 mil. Kč, z úvěru EIB 307 mil. Kč a z fondu TEN-T EU 4 mil. Kč.

Významné navýšení čerpání investičních prostředků státním investorem Ministerstva dopravy – Ředitelstvím vodních cest ČR oproti předchozímu roku umožnilo především čerpání finančních prostředků z Operačního programu Doprava.

Pro zabezpečení bezproblémové splavnosti labské vodní cesty je dlouhodobě připravován Plavební stupeň Děčín. Příprava předmetné stavby se nachází v procesu posuzování vlivů výstavby Pla-

vebního stupně Děčín na životní prostředí včetně hodnocení vlivů projektu na evropskou legislativou chráněné ptáčí oblasti a evropsky významné lokality a druhy soustavy Natura 2000, a to v režimu mezistátního posuzování. Zpracovaná dokumentace EIA byla na MŽP předložena dne 24. srpna 2010, čímž byla zahájena další fáze uvedeného procesu podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Na čerpání finančních prostředků se významnou měrou podílely velké stavby v rámci investiční akce Dokončení vltavské vodní cesty v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou, jejíž realizace započala v roce 2008 a bude probíhat až do roku 2013. V roce 2010 byly v rámci zmíněné investiční akce dokončeny stavby Modernizace jezu České Vrbné, Zajištění plavebních hloubek ve zdrži jezu Hluboká, Plavební komora České Vrbné, Ochranný přístav České Vrbné, Zajištění plavebních hloubek ve zdrži jezu České Vrbné a Přístaviště Lannova loděnice.

Další významnou stavbou, která byla v roce 2010 dokončena na řece Vltavě, je Úprava plavební úžiny Chvatěrub. Na řece Labi byla v roce 2010 dokončena významná investiční akce Rekonstrukce železničního mostu v Kolině. Po dokončení této stavby je nyní dosaženo podjezdové výšky pod mosty nejméně 5,25 m na celém splavném úseku řeky Labe. V roce 2010 byla také dokončena investiční akce Ústí nad Labem – Vaňov, rekonstrukce přístavní zdi, která významně přispěla ke zvýšení bezpečnosti a efektivnosti překládky zboží v tomto veřejném přístavu.

Další důležitou investiční akcí, dokončenou v roce 2010, byla také Kilometráž a značení labské vodní cesty, jejímž cílem bylo vytvořit a v terénu vyznačit novou „evropskou kilometráž“, která by vyhovovala normám ČR a EU a byla pro uživatele jednoznačná a přehledná. Tato kilometráž má nyní nultý kilometr v místě vyústění řeky Labe do Severního moře a směřuje proti proudu toku Labe až k prameni. Došlo tak ke zrušení veškerých historických kilometrží, které byly vedeny různými směry a kilometry se opakovaly.

Stavbami, které významně přispívají k bezpečnosti a plynulosti provozu na vodních cestách jsou Vysílač korekčních signálů DGPS, který od konce roku 2009 vysílá data zpřesňující polohové informace pro moderní navigační systémy na palubách lodí, a Rozšíření systému Říční informační služby v rámci projektu IRIS II spolufinancovaným EU z fondu TEN-T.

Vltava - VD Lipno

Kristýna Šteflová – 10 let
5. třída, ZŠ a MŠ Dolákova, Praha

7. Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu

7.1 Zásobování pitnou vodou

V roce 2010 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 9,79 mil. obyvatel, tj. 93,1 % z celkového počtu obyvatel.

Ve všech vodovodech bylo vyrobeno celkem 642 mil. m³ pitné vody. Za úplaty bylo dodáno (fakturováno) 492,5 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 319,6 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody v trubicí síti dosáhly 125,3 mil. m³, tj. 19,7 % z vody vyrobené určené k realizaci.

Údaje dodané ČSÚ byly pořízeny na základě souboru I 324 zpravidajských jednotek (tj. 274 provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor I 050 obcí, které si samy zajišťují provozování vodohospodářské infrastruktury, u provozovatelů i u obcí bylo

dosaženo 100% návratnosti výkazů). Primární údaje zjištěné ve výkazech VH 8b-01 nejsou zveřejňovány ČSÚ od roku 2004.

Trendy a vývoj ukazatelů v oblasti zásobování pitnou vodou jsou zobrazeny v tabulce 7.1.1 a grafu 7.1.1.

Zvýšení podílu zásobených obyvatel je dáno převážně výstavbou nových vodovodů v okrajových částech měst. Snižování vody vyrobené meziročně o 0,9 % odpovídá současnému poklesu množství vody fakturované celkem o 1,3 %. Specifické množství vody fakturované domácnostem se snížilo o 3,01 litrů na osobu a den a činí 89,5 litrů, specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se snížilo o 4,2 litrů. Svědčí to o dalším snižování spotřeby v domácnostech i u ostatních odběratelů.

Tabulka 7.1.1

Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2004–2010

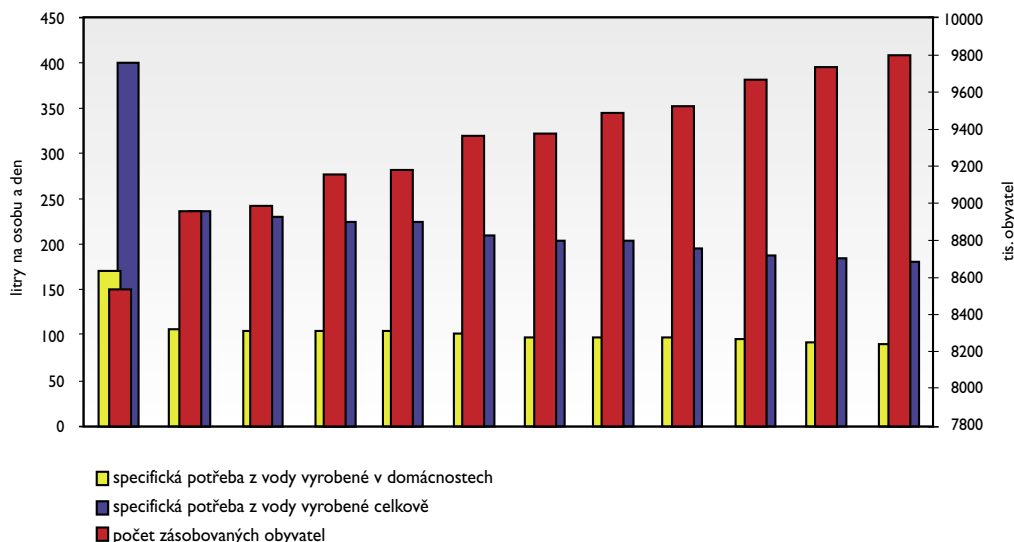
Ukazatel	Měrná jednotka	1989	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364,0	10 207,0	10 234,0	10 267,0	10 323,0	10 430,0	10 491,0	10 517,0
Obyvatelé skutečně zásobování vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537,0	9 346,0	9 376,0	9 483,0	9 525,0	9 664,0	9 733,0	9 787,0
	%	82,4	91,6	91,6	92,4	92,3	92,7	92,8	93,1
Voda vyrobená z vodovodů	mil. m ³ · rok ⁻¹	1 251,0	720,0	699,0	699,0	683,0	667,0	653,0	642,0
	% k 1989	100,0	57,6	55,9	55,9	54,6	53,3	52,2	51,3
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	929,4	543,5	531,6	528,1	531,7	516,5	504,6	492,5
	% k 1989	100,0	58,5	57,2	56,8	57,2	55,6	54,3	53,0
Specifická potřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	401,0	211,0	204,0	202,0	196,0	188,0	184,0	180,0
	% k 1989	100,0	52,6	50,9	50,4	48,9	46,9	45,8	44,8
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	298,0	159,0	155,0	153,0	153,0	146,0	142,0	138,0
	% k 1989	100,0	53,4	52,0	51,3	51,3	49,0	47,7	46,3
Specifické množství vody fakturované pro domácnost	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	171,0	102,0	98,9	97,5	98,5	94,2	92,5	89,5
	% k 1989	100,0	59,6	57,8	57,0	57,6	55,1	54,1	52,3
Ztráty vody na 1 km řadů	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	16 842,0 ⁹⁾	6 113,0	5 770,0	5 673,0	4 893,0	4 889,0	4 705,0	4 673,0
Ztráty vody na 1 zásob. obyvatele	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90,0 ⁹⁾	45,0	43,0	42,0	36,0	37,0	35,0	35,0

Pramen: ČSÚ

Pozn.: ⁹⁾ Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

Graf 7.1.1

Vývoj počtu zásobovaných obyvatel a specifické potřeby vody vyrobené v letech 1989 a 2000–2010

Pramen: ČSÚ

Nejvyšší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2010 v Hlavním městě Praze (100 %) a v Moravskoslezském kraji (98,4 %), nejnižší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou byl v kraji Plzeňském (82,6 %) a Středočeském (83,8 %).

U krajů Jihočeského, Jihomoravského a Pardubického došlo meziročně k mírnému poklesu podílu obyvatel zásobených vodou z celkového počtu. Toto snížení je způsobeno vyšším nárůstem počtu středního stavu obyvatel, kterému neodpovídal nárůst obyvatel skutečně zásobených vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu. Ve většině krajů došlo k nárůstu počtu obyvatel skutečně

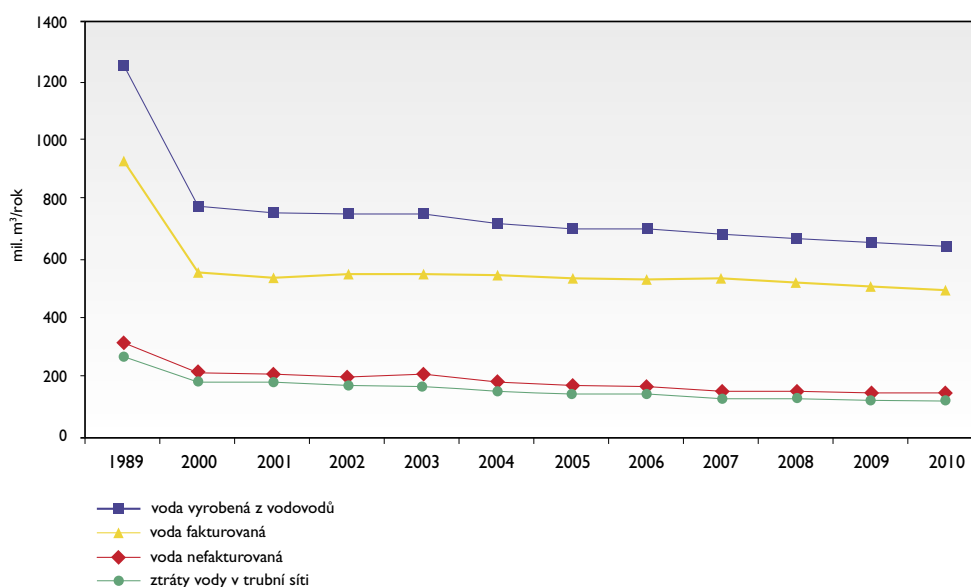
zásobených vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, k poklesu došlo pouze v kraji Jihočeském a Jihomoravském.

Délka vodovodní sítě byla v roce 2010 prodloužena celkem o 582 km a dosáhla délky 73 448 km. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů v roce 2010 zvýšila počet zásobených obyvatel o 123 296. Na jednoho zásobeného obyvatele připadal 7,50 m vodovodu.

Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 32 158 ks a dosáhl počtu 1 955 956 ks. Počet osazených vodoměrů se zvýšil o 30 377 ks a dosáhl počtu 1 965 297 ks. Na jednu vodovodní přípojku připadá 5,00 napojených obyvatel.

Graf 7.1.2

Vývoj hodnot objemu vody vyrobené z vodovodů a fakturované vody celkem v letech 1989 a 2000–2010

Pramen: ČSÚ

Tabulka 7.1.2

Zásobování obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2010

Kraj, území	Obyvatelé		voda vyrobená z vodovodů	Voda fakturovaná	
	skutečně zásobování vodou z vodovodů	podíl obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu		celkem	z toho pro domácnosti
	(počet)	(%)	(tis. m³)	(tis. m³)	(tis. m³)
Hl. město Praha	1 251 726	100,0	121 529	81 532	47 695
Středočeský kraj	1 054 028	83,8	47 862	49 273	34 644
Jihočeský kraj	581 365	91,1	35 067	26 846	18 335
Plzeňský kraj	472 770	82,6	30 933	25 167	15 632
Karlovarský kraj	302 356	98,3	21 643	15 479	9 763
Ústecký kraj	799 150	95,6	56 549	40 010	24 263
Liberecký kraj	389 537	88,6	28 439	20 067	12 375
Královéhradecký kraj	511 773	92,4	32 611	24 374	16 201
Pardubický kraj	494 943	95,8	30 463	23 317	14 776
Kraj Vysočina	484 925	94,2	25 899	21 957	14 170
Jihomoravský kraj	1 094 371	94,9	65 336	52 818	35 979
Olomoucký kraj	583 042	90,9	30 482	25 926	17 936
Zlínský kraj	542 803	91,9	30 640	23 960	15 654
Moravskoslezský kraj	1 224 686	98,4	84 330	61 816	42 159
ČR	9 787 475	93,1	641 783	492 542	319 582

Pramen: ČSÚ

7.2 Odvádění a čištění komunálních odpadních vod

V roce 2010 žilo v domech připojených na kanalizaci 8,613 mil. obyvatel ČR, to je 81,9 % z celkového počtu obyvatel. Do kanalizací bylo vypuštěno celkem 490,3 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 96,2 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 471,5 mil. m³.

Trendy vývoje odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací dokladuje v delší časové řadě tabulka 7.2.1 a graf 7.2.1.

Počet obyvatel napojených na kanalizaci vzrostl meziročně o 83 396. Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace, bez vod srážkových, klesl meziročně o 6,10 mil. m³, ale pokles dodané vody dosáhl 12,07 mil. m³. Metodika stanovení hodnoty „Vypouš-

těné odpadní vody do kanalizace“ není jednotně chápána, neboť sedm krajů má tyto hodnoty vyšší než vykazované množství vody dodané a opačně nižší hodnoty vykazuje sedm krajů. Na tuto skutečnost nemá žádný vliv podíl zásobených obyvatel ani podíl obyvatel připojených na kanalizaci. Ukazatel podílu čištěných odpadních vod bez vod srážkových v roce 2010 vzrostl o 1,0 %.

Nejvyšší podíl obyvatel připojených na kanalizaci byl v roce 2010 v Hlavním městě Praze (99,2 %) a Karlovarském kraji (91,4 %), nejnižší podíl byl v Libereckém kraji (68,2 %) a kraji Středočeském (68,7 %).

Pokles podílu obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci se v roce 2010 neprojevil v žádném kraji. Ve většině krajů došlo k nárůstu počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu. Pokles z důvodu úpravy metodiky několika zpravodajských subjektů byl zaznamenán v Moravskoslezském kraji.

Tabulka 7.2.1

Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 2004–2010

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		1989	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364,0	10 207,0	10 234,0	10 267,0	10 323,0	10 430,0	10 491,0	10 517,0
Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501,0	7 947,0	8 099,0	8 215,0	8 344,0	8 459,0	8 530,0	8 613,0
	%	72,4	77,9	79,1	80,0	80,8	81,1	81,3	81,9
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez srážkových vod) celkem	mil. m ³	877,8	539,7	543,4	542,0	519,3	508,8	496,4	490,3
	% k 1989	100,0	61,5	61,9	61,7	59,2	58,0	56,6	55,9
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových ¹⁾	mil. m ³	897,4	821,5	841,5	857,4	841,2	807,5	842,9	957,9
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	509,7	513,9	510,6	497,6	485,0	472,7	471,5
	% k 1989	100,0	81,3	82,0	81,4	79,4	77,3	75,4	75,2
Podíl čištěných odpadních vod bez vod srážkových ²⁾	%	71,5	94,4	94,6	94,2	95,8	95,3	95,2	96,2

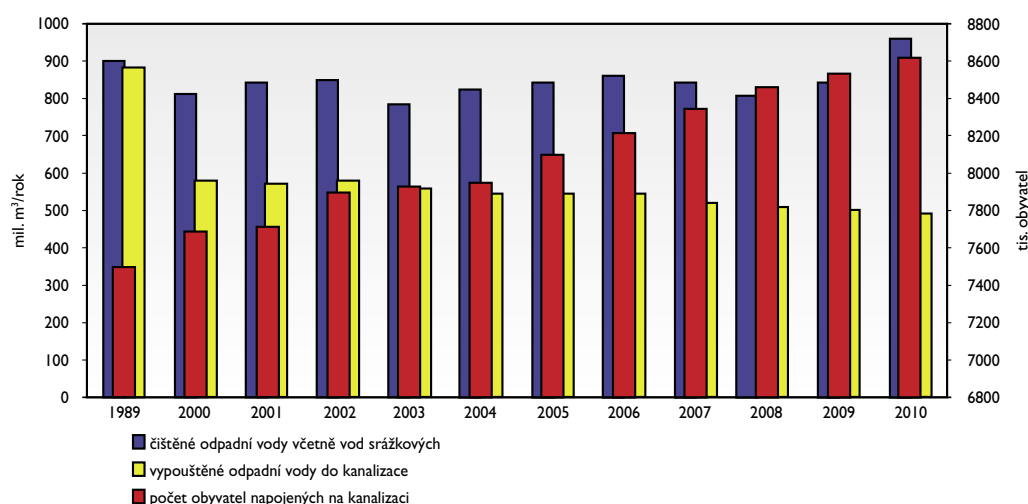
Pramen: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ V roce 1989 se jedná o údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

²⁾ Jedná se o podíl z vod vypouštěných do kanalizace.

Graf 7.2.1

Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2000–2010

Pramen: ČSÚ

Tabulka 7.2.2

Počet obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v roce 2010 v jednotlivých krajích

Kraj, území	Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace pro veřejnou potřebu	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl k celk. počtu obyvatel	celkem	celkem	podíl
	(počet)	(%)	(tis. m ³)	(tis. m ³)	(%)
Hl. město Praha	1 242 264	99,2	82 802	82 802	100,0
Středočeský kraj	863 914	68,7	50 257	50 160	99,8
Jihočeský kraj	550 796	86,3	35 770	33 901	94,8
Plzeňský kraj	448 138	78,3	31 090	29 296	94,2
Karlovarský kraj	281 245	91,4	15 448	15 382	99,6
Ústecký kraj	681 118	81,5	30 231	30 139	99,7
Liberecký kraj	299 947	68,2	14 335	14 299	99,7
Královéhradecký kraj	410 666	74,1	23 492	21 796	92,8
Pardubický kraj	371 220	71,8	20 880	20 141	96,5
Kraj Vysočina	436 335	84,8	20 668	17 718	85,7
Jihomoravský kraj	1 018 227	88,3	53 542	51 863	96,9
Olomoucký kraj	498 034	77,6	33 112	32 054	96,8
Zlínský kraj	505 145	85,6	25 077	23 424	93,4
Moravskoslezský kraj	1 006 194	80,8	53 605	48 543	90,6
ČR	8 613 243	81,9	490 309	471 518	96,2

Pramen: ČSÚ

Délka kanalizační sítě byla v roce 2010 prodloužena o 1 135 km a dosáhla délky 40 902 km. Nová výstavba a dostavba stávajících kanalizačních systémů v roce 2010 zvýšila počet obyvatel připojených na kanalizaci o 83 396. V roce 2010 tak připadal na jednoho připojeného obyvatele 4,75 m kanalizace. Na jednoho nově připojeného obyvatele na kanalizaci připadá 13,61 m nově vybudované kanalizace.

Celkový počet ČOV se dle údajů ČSÚ zvýšil oproti předešlému roku o 30 ČOV, tedy na 2 188 ČOV v ČR.

7.3 Vývoj ceny pro vodné a stočné

V roce 2010 byla dle šetření Českého statistického úřadu průměrná cena bez DPH pro vodné 29,10 Kč/m³ a průměrná cena pro stočné 26,30 Kč/m³. Oproti roku 2009 se tak cena pro vodné zvýšila o 3,6 % a cena pro stočné o 4,8 %.

Před účinností novely zákona č. 76/2006 Sb., tedy do roku 2006, byly informace o průměrné výši ceny pro vodné a stočné stano-

vovány na základě údajů, které na požádání MZe zasílali vybraní provozovatelé vodovodů a kanalizací. Novelou zákona byla vlastníkům, popřípadě provozovatelům, pokud jsou vlastníkem zmocnění, v souladu s ustanovením § 36 odst. 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), uložena povinnost každoročně, nejpozději do 30. června kalendářního roku zaslat na MZe úplné informace o celkovém vyúčtování všech položek výpočtu ceny pro vodné a stočné v předchozím kalendářním roce. Údaje o cenách šetřením MZe jsou s DPH a průměry jsou získávány váženým průměrem. Vzhledem k termínu odevzdání vyúčtování není možné data vyhodnotit a zpracovat před uzavírkou této publikace. Z tohoto důvodu jsou uvedeny pouze údaje zjištěné šetřením ČSÚ jako podíl tržeb od odběratelů a množství dodané pitné vody a odvedených splaškových vod.

Podle šetření ČSÚ byla nejvyšší průměrná cena pro vodné zjištěna v kraji Ústeckém, kde dosáhla hodnoty 33,90 Kč/m³. V poměru s celorepublikovým průměrem tak byla vyšší o 16,5 %. Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla v kraji Libereckém, která při výši 34,70 Kč/m³ byla o 32,0 % vyšší než byl celorepublikový průměr. Naopak nejnižší průměrná cena pro vodné 26,10 Kč/m³ byla v kraji Jihomoravském. Nejnižší průměrná cena pro stočné 20,20 Kč/m³ byla zjištěna v kraji Plzeňském. Průměrné ceny v jednotlivých krajích jsou uvedeny v tabulce 7.3.2.

Vltava, Nová Pec

Tabulka 7.3.1

Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2009 a 2010

Ukazatel	Jednotka	2009	2010	Index 2010/2009
Vodné celkem	mil. Kč	14 192,0	14 328,0	1,01
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	505,0	493,0	0,98
Průměrná cena pro vodné	Kč/m ³	28,1	29,1	1,04
Stočné celkem	mil. Kč	12 435,0	12 898,0	1,04
Vypouštění odpadní vody do kanalizace	mil. m ³ /rok	496,0	490,0	0,99
Průměrná cena pro stočné	Kč/m ³	25,1	26,3	1,05

Pramen: ČSÚ

Tabulka 7.3.2

Spotřeba vody, průměrné ceny bez DPH pro vodné a pro stočné v roce 2010

Kraj	Specifické množství vody fakturované celkem	Specifické množství vody fakturované domácnostem	Průměrná cena pro vodné	Průměrná cena pro stočné
	(l/os/den)	(l/os/den)	(Kč/m ³)	(Kč/m ³)
Hl. město Praha	178,5	104,4	28,2	28,0
Středočeský	128,1	90,0	32,3	24,8
Jihočeský	126,5	86,4	31,5	23,1
Plzeňský	145,8	90,6	26,8	20,2
Karlovarský	140,3	88,5	32,2	27,2
Ústecký	137,2	83,2	33,9	33,1
Liberecký	141,1	87,0	31,7	34,7
Královéhradecký	130,5	86,7	28,0	28,7
Pardubický	129,1	81,8	26,9	30,2
Vysočina	124,1	80,1	28,8	21,2
Jihomoravský	132,2	90,1	26,1	28,5
Olomoucký	121,8	84,3	27,5	22,5
Zlínský	120,9	79,0	30,6	26,7
Moravskoslezský	138,3	94,3	26,9	23,8
ČR	137,9	89,5	29,1	26,3

Pramen: ČSÚ

Jan Prosa – 10 let
4 třída, ZŠ Václava Hejny Komenského, Červený Kostelec, Královohradecký kraj

Rybářství a rybníkářství

8.1 Rybářství a rybníkářství v roce 2010

Rybářství je v České republice rozděleno na produkční rybářství a hospodaření v rybářských revírech. Rybářství jako takové je součástí zemědělství a patří z hlediska produkce rybiho masa stále ještě mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby. Navazuje na něj rovněž nezanedbatelný sektor služeb, např. výrobci různých síťových systémů, další nutné techniky a nástrojů, které jsou nezbytné pro fungování oboru jako takového.

Dalším důležitým faktorem, se kterým je rybářství spojeno, je hospodaření na tekoucích vodách a podpora existence rybích druhů v povrchových vodách, jmenovitě ve vodotečích a dalších vodních útvarech. Nadstavba funguje jako důsledek biologických aspektů funkce hospodaření v rybářských revírech. Tuto činnost

provazuje přibližně 400 tisíc sportovních rybářů, kteří jsou organizováni převážně ve dvou největších rybářských svazech (Český rybářský svaz, Moravský rybářský svaz), jejichž členové ulovili na udici v roce 2010 celkem 3 990 tun ryb.

Na sportovní rybářství následně navazuje řada dalších odvětví. Na odbytu svých výrobků od sportovních rybářů je závislá celá řada výrobních firem, obchodů a podnikatelů v cestovním ruchu apod.

Historicky nejvýznamnější oblastí rybářství s nezastupitelnou krajinotvornou funkcí je rybníkářství. V našich podmínkách se chov ryb realizuje přibližně ve 24 tisících rybnících a vodních nádržích s retenční kapacitou 420 mil. m³ o celkové ploše kolem 52 tisíc ha. V rybnících je dosahováno ročního přírůstku v průměru kolem 470 kg ryb/ha. Druhové zastoupení tržních ryb je dlouhodobě poměrně stabilní. Nejčastěji chovanou rybou v produkčním rybářství je kapr, a dále v menších objemech chov býložravých ryb

Tabulka 8.1.1

Přehled o produkci ryb určených k přímé spotřebě v letech 2006–2010

Ukazatel produkce a spotřeby ryb	2006	2007	2008	2009	2010
Produkce v tis. tun	20,40	20,40	20,40	20,10	20,42
Z toho: export v tis. tun	10,00	10,45	10,12	8,95	9,10
Úlovky na revírech v tis. tun	4,60	4,30	4,16	4,10	3,99
Spotřeba na osobu v kg.rok ⁻¹	1,40	1,38	1,32	1,37	1,41

Pramen: MZe a Rybářské sdružení ČR

Rybí přechod na Bernatickém jezu na Odře, CHKO Poodří

Vodní plocha v povodí toku Hruškovice

(tolstolobik, amur bílý), lososovitých ryb (zejména pstruh duhový a siven americký), lina obecného a dravých ryb (štika, candát, sumec, úhoř). Chov ostatních druhů ryb je realizován pouze okrajově.

Produkce tržních ryb získaných chovem dosáhla v roce 2010 celkem 20 420 tun, což představovalo ve srovnání s rokem 2009 nárůst o 1,7 % (tj. o 0,3 tis. tun). Více než 96 % výlovu pocházelo z rybníčních chovů a zbytek připadl na ryby chované ve speciálních zařízeních nebo v přehradách. Množství zpracovaných sladkovodních ryb

představovalo 1 806 tun živé hmotnosti. Spotřeba sladkovodních ryb v ČR získaných chovem dosáhla 1,036 kg/osoba/rok. Pro výpočet celkové spotřeby sladkovodních ryb za rok 2010 na 1 obyvatele bylo uvažováno s počtem obyvatel k 31. 12. 2010 ve výši 10 532 770, aniž by k tomuto číslu byla přičtena hmotnost ryb ulovených sportovními rybáři v rybářských revírech.

V celkové tržní produkci ryb tradičně dominoval kapr, jehož produkce se v roce 2010 meziročně zvýšila o 2,8 %, tj. o 0,5 tis. tun živé hmoty na 17 746 tun živé hmoty. Nabídka této ryby je v rovnováze s požadavky domácího a zahraničního trhu, neboť přibližně polovina objemu z ročního výlovu kapra je prodána na domácím trhu, především v podobě živé ryby.

Od roku 2003 jsou kromě ryb získaných chovem započítávány i úlovky ryb na udici.

Se vstupem ČR do EU došlo k rozšíření možností podpor do rybářského sektoru. V současné době jsou především využívány následující podpůrné prostředky:

- 1) Národní resortní podpory týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu: Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimo-produkčních funkcí rybníků a Genetické zdroje.
- 2) Operační program Rybářství 2007–2013: kde mohou rybáři čerpat finanční prostředky v rámci prioritní osy 2 – Akvakultura na investice do produkce akvakultury, vyrovnávací platby na zlepšení vodního prostředí, opatření v oblasti zdraví ryb a investice do zpracování ryb a uvádění na trh. V rámci osy 3 – Opatření ve společném zájmu se dotace týká rozvoje nových trhů, propagačních kampaní, vysazování úhoře říčního a pilotních projektů.

MZe vydalo v roce 2010 rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci pátého a šestého kola příjmu žádostí o dotaci z Operačního programu Rybářství 2007–2013.

Tabulka 8.1.2

Operační program Rybářství 2007–2013

Prioritní osa 2 – Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh	
Číslo opatření	Název opatření
Opatření 2.1	Opatření pro produktivní investice do akvakultury
Opatření 2.2	Opatření na ochranu vodního prostředí
Opatření 2.3	Opatření v oblasti zdraví ryb
Opatření 2.4	Investice do zpracování a uvádění na trh
Prioritní osa 3 – Opatření ve společném zájmu	
Číslo opatření	Název opatření
Opatření 3.1	Společné činnosti
Opatření 3.2	Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin
Opatření 3.3	Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně
Opatření 3.4	Pilotní projekty

Pramen: MZe

V opatření 2.1 *Opatření pro produktivní investice do akvakultury* byla v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 110 projektů záměru a) s celkovou dotací cca 63,1 mil. Kč, 22 projektů záměru b) s celkovou dotací cca 11,9 mil. Kč, 19 projektů záměru c) s celkovou dotací cca 15,4 mil. Kč, 3 projekty záměru d) s celkovou dotací cca 0,2 mil. Kč a dva projekty záměru e) s celkovou dotací cca 0,9 mil. Kč. Celkem byla v opatření 2.1 v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 156 projektů s celkovou dotací cca 91,5 mil. Kč.

V opatření 2.4 *Investice do zpracování a uvádění na trh* byla v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 10 projektů záměru a) s celkovou dotací cca 9,0 mil. Kč a 2 projekty záměru b) s celkovou dotací cca 3,4 mil. Kč. Celkem byla v opatření 2.4 v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 12 projektů s celkovou dotací cca 12,4 mil. Kč.

V opatření 3.1 *Společné činnosti, záměr a)* byla v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 11 projektů s celkovou dotací cca 6,8 mil. Kč.

V opatření 3.2 *Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin, záměr b)* vysazování úhoře říčního byla v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 43 projektů s celkovou dotací cca 8,2 mil. Kč.

V opatření 3.3 *Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaň, záměr b)* byla v roce 2010 vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na čtyři projekty s celkovou dotací cca 1,3 mil. Kč.

MZe v roce 2010 pokračovalo v předfinancování projektů Operačního programu Rybářství 2007–2013. V roce 2010 byla z opatření 2.1 proplacena 138 projektům dotace ve výši 98,0 mil. Kč, z opatření 2.4 proplacena osmi projektům dotace

ve výši 13,1 mil. Kč, z opatření 3.1 proplacena dvěma projektům dotace ve výši 0,3 mil. Kč, z opatření 3.3 proplacena devíti projektům dotace ve výši 59,5 mil. Kč a z opatření 5.1 proplacena šesti projektům dotace ve výši 1,7 mil. Kč.

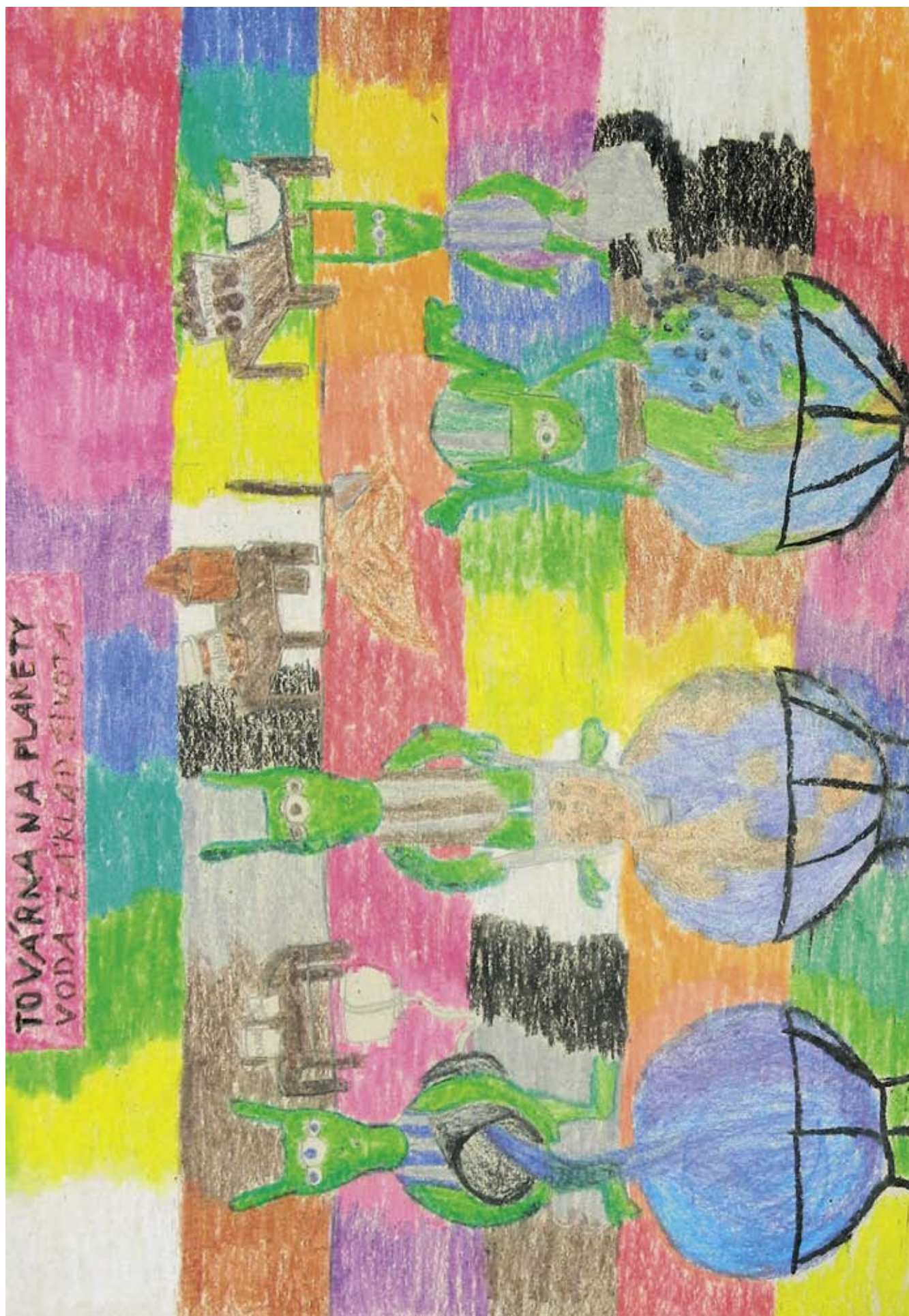
8.2 Změny stavu rybníčního fondu

Program Ministerstva zemědělství 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“, jehož cílem bylo celkové zlepšení technického stavu rybníčního fondu a posílení vodohospodářských a mimoprodukčních funkcí rybníků s ohledem na jejich protipovodňový a krajinnotvorný význam již skončil.

Na podprogram 229 218 „Odstranění škod na rybnících a vodních nádržích po povodních v srpnu 2002“ navázal v roce 2007 program 129 130 „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“, který probíhá obdobným způsobem. Obnova a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží je zaměřena na zlepšení jejich vodohospodářských i mimoprodukčních funkcí. Důraz je kladen zejména na posílení retenčních schopností. Zároveň je věnována pozornost zlepšení bezpečnosti provozu rybníků a vodních nádrží v souvislosti s povodňovými situacemi. K podpoře retence také pokračuje odbahněování nejvíce zanesených rybníků, dále je možné podpořit i výstavbu vodních nádrží sloužících k ochraně před povodněmi a suchem. V rámci programu 129 130 probíhalo v roce 2010 financování celkem 72 akce, kde celkové výdaje činily 530,542 mil. Kč. Podrobnější informace o financování programu 129 130 naleznete v kapitole 9.

Jizera, Kořenov

Věra Říčanová – 11 let
5. třída, ZŠ Rynárec, kraj Vysočina

Státní finanční podpora vodního hospodářství

9.1 Ministerstvo zemědělství

V roce 2010 byla v rámci programů Ministerstva zemědělství 229 310 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“ a 129 180 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II“ zaměřených na realizaci opatření k naplňování směrnic Evropské unie v oblasti vodovodů a kanalizací a na vlastní rozvoj oboru vodovodů a kanalizací poskytnuta podpora v celkové výši cca 2,1 mld. Kč. Program 229 310 byl dle schválené dokumentace naplánován na roky 2006–2010 a následně prodloužen do konce roku 2011. Tento program v letech 2010 až 2011 řeší dokončení spolufinancování víceletých akcí. Navazující dotační program 129 180 je naplánován na roky 2009–2013.

Výše uvedená podpora byla investorům poskytnuta ve formě dotací a i ve formě „zvýhodněných úvěrů“. V rámci podprogramů MZe 229 312 a 129 182 (opatření zaměřená na vodovody) bylo v roce 2010 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 158 akcí v celkové výši cca 692 mil. Kč a v rámci podprogramů MZe 229 313 a 129 183 (opatření zaměřená na kanalizace) bylo v roce 2010 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 158 akcí v celkové výši cca 1 345 mil. Kč.

V roce 2010 bylo v rámci podpory „zvýhodněnými úvěry“ dokončeno čerpání úvěrů od EIB na základě smlouvy o úvěru „Česká republika – rámcová půjčka pro vodní hospodářství určená na rekonstrukce, zlepšení, modernizace a rozšiřování vodohospodářských systémů v ČR“, realizovaného na základě usnesení vlády ČR

č. 1179 z roku 1999 a zároveň z úvěru od CEB. Tyto úvěry byly nahrazeny po dohodě s Ministerstvem financí poskytováním úhrad částí úroků z komerčních úvěrů u investičně náročnějších akcí. Investorům šedesáti osmi akcí s úvěrovými smlouvami v celkové výši cca 1 084 mil. Kč byla v roce 2010 uhrazena část úroků z těchto úvěrů v celkové výši 17,8 mil. Kč (jedná se o dotaci částí úroků, proto je tato částka zahrnuta v tabulce 9.1.1 a 9.1.2 na řádku „dotace“).

MZe v reakci na záplavy a povodně, které v květnu a červnu 2010 zasáhly území Jihomoravského, Moravskoslezského, Olomouckého a Zlínského kraje a v srpnu 2010 zasáhly území Libereckého a Ústeckého kraje, připravilo dotační podprogram 129 143 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2010“. Pro tento podprogram je naplánován dotační rámec ve výši 217,7 mil. Kč. Čerpání podpor v rámci tohoto podprogramu se podařilo zahájit již v roce 2010, ve kterém byly podpořeny čtyři akce v celkové výši 16,7 mil. Kč. V rámci předchozího podprogramu 129 142 „Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2009“ bylo v roce 2010 podpořeno celkem 19 akcí v celkové výši 37,9 mil. Kč.

MZe v roce 2010 realizovalo programy, jejichž cílem je obnova vodohospodářského majetku správců vodních toků v rámci odstraňování povodní z minulých let, realizace protipovodňových opatření, obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží, zvyšování funkčnosti vodních děl, obnova a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí a zajištění péče o státní majetek na drobných vodních tocích a na HOZ.

Čerpání státních finančních prostředků na kapitálové a běžné výdaje jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Tabulka 9.1.1

Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté v rámci programů MZe 229 310, 129 180 a 129 140 v roce 2010 v mil. Kč

Forma podpory	Vodovody a úpravní vody	Kanalizace a čistírný odpadních vod	Obnova vodovodů a kanalizací po povodních 2009 a 2010	MZe celkem
Návratná finanční výpomoc	0,000	0,000	0,000	0,000
Dotace	692,351	1 344,584	54,582	2 091,517
Celkem	692,351	1 344,584	54,582	2 091,517

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.2

Vývoj státní podpory výstavby vodovodů, úpraven vod, kanalizací a čistíren odpadních vod v rámci MZe v letech 2006–2010 v mil. Kč

Finanční zdroj	2006	2007	2008	2009	2010
Návratná finanční výpomoc	0	0	0	0	0
Dotace státního rozpočtu	925	1 620	1 947	1 819	2 092
Podpora státního rozpočtu	925	1 620	1 947	1 819	2 092
Zvýhodněný úvěr (EIB a CEB)	486	161	31	9	0
Podpora - celkem	1 411	1 781	1 978	1 828	2 092

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.3

Státní finanční prostředky poskytnuté MZe v roce 2010 na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programu 229 110 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
229 110	Odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku	390,026

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.4

Státní finanční prostředky poskytnuté MZe v roce 2010 na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programech 129 120, 129 130, 129 160, 129 170 a 129 190 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
129 120	Prevence před povodněmi II	1 384,143
129 130	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	530,542
129 160	Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí	40,205
129 170	Podpora zvyšování funkčnosti vodních děl	87,859
129 190	Podpora zemědělských vodních toků ZVHS	25,180

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.5

Neinvestiční podpory poskytnuté MZe v roce 2010 na ostatní opatření ve vodním hospodářství poskytnuté MZe v mil. Kč

Název podpory	Výše poskytnutých prostředků	Příjemce podpory
Správa drobných vodních toků *)	82,456	ZVHS
Správa HOZ *)	36,248	ZVHS

Pramen: MZe

Pozn.: *) Zahrnuta údržba i provoz.

V roce 2010 pokračovalo Ministerstvo zemědělství v zabezpečování administrace programu 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“, který od roku 2010 obsahuje pět podprogramů, tematicky zaměřených na podporu protipovodňových opatření s retencí, podporu protipovodňových opatření podél vodních toků, podporu zvyšování bezpečnosti vodních děl, podporu vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů a podporu zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích. Věcné zaměření podprogramů umožňuje jejich vzájemnou provázanost a tím zvýšení účinků protipovodňové prevence na toku.

Předmětem podprogramu 129 122 „Podpora protipovodňových opatření s retencí“ je výstavba a obnova suchých nádrží (poldrů), výstavba a obnova vodních nádrží, rekonstrukce stávajících nádrží a poldrů a dále výstavba a rekonstrukce objektů území určených k rozlívům povodní.

Podprogram 129 123 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“ se zaměřuje na zvyšování kapacity koryt vodních toků, ochranné hráze, odlehčovací koryta a štoly, zvyšování průtočné kapacity jezů, rekonstrukci hrází a stabilizaci koryt vodních toků.

Cílem podprogramu 129 124 „Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl“ je rekonstrukce stávajících vodních děl za účelem

zvýšení jejich bezpečnosti za povodní a za účelem zlepšení manipulačních možností vodních děl v operativním povodňovém řízení. Jsou upřednostňována taková opatření, která mohou zvýšit účinek dalších protipovodňových opatření na toku pod vodním dílem.

Podprogram 129 125 „Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů“ je zaměřen zejména na identifikaci rozsahu záplav a vynesení rozsahu do mapového podkladu. Sem patří i vymezení území ohrožených zvláštními povodněmi vzniklými v důsledku poruch nebo protržení hráze vodního díla, zadržujícího povrchovou vodu. Výstupy návrhu záplavových území, schválených vodoprávním úřadem, se stávají jedním z územních limitů a slouží úřadům veřejné správy zejména při povolování staveb. Studie odtokových poměrů jsou zdrojem informací o záplavových územích před a po realizaci navržených protipovodňových opatření, o kvantifikaci rozsahu povodňových škod a zhodnocení efektivnosti navržených technických a netechnických opatření.

Podprogram 129 126 „Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích“ reaguje na opakující se výskyt „bleskových povodní“ a je zaměřen na snižování rizika povodní z přívalových srážek na drobných vodních tocích výstavbou (rekonstrukcí) suchých nádrží v kombinaci s případnou úpravou koryt vodních toků.

Realizaci opatření programu 129 120 zabezpečovali správci vodních toků (s. p. Povodí, LČR, ZVHS a správci drobných vodních toků určených MZe dle § 48 odst. 2 vodního zákona) a na základě

výjimky ze Závazných pravidel udělené ministrem zemědělství č. j. 29305/2007-10000 ze dne 1. 8. 2007 rovněž Hlavní město Praha, které jako investor zajišťuje realizaci protipovodňových opatření budovaných na území hlavního města. Realizace protipovodňových opatření v rámci nového podprogramu 129 126 je zajišťována pouze obcemi.

Prostřednictvím institutu tzv. navrhovatele program umožňuje zapojení obcí, sdružení obcí, měst a krajů do procesu navrhování protipovodňových opatření, kdy realizaci jimi navržených opatření zajišťují správci vodních toků.

V rámci programu 129 120 „Prevence před povodněmi II“ bylo v roce 2010 rozestavěno osm staveb protipovodňových opatření s retencí, 105 staveb protipovodňových opatření podél vodních toků, osm staveb pro zvyšování bezpečnosti vodních děl a šest akcí vymezování záplavových území a studií odtokových poměrů. V tabulce 9.1.6 jsou uvedeny některé významnější akce programu 129 120.

Tabulka 9.1.6

Čerpání finančních prostředků vybraných významných akcí programu 129 120 „Prevence před povodněmi II“ v mil. Kč

Správci vodních toků	Název akce	Termín realizace	Celkové náklady	Dotace v roce 2010
Lesy ČR, s. p.	Střední Opava km 2,040 - 4,900	11/08-06/11	17,389	5,000
Povodí Labe, s. p.	Tichá Orlice, Choceň, zvýšení protipovodňové ochrany města rekonstrukcí úpravy vodního toku a hrázemi	01/09-06/11	152,017	85,546
Povodí Moravy, s. p.	Jihlava, Třebíč - zvýšení kapacity koryta, II. etapa - stavební část	07/10-12/13	131,792	25,019
Povodí Odry, s. p.	VD Těrlicko - převedení extrémních povodní	9/10-11/13	124,131	8,840
Povodí Ohře, s. p.	VD Chřibská - rekonstrukce skluzu	9/10-5/12	18,020	0,616
Povodí Vltavy, s. p.	VD Zásalská - zabezpečení vodního díla před účinky velkých vod	9/08-3/11	109,255	47,624
ZVHS	ZKT Maleč	09/09-12/11	23,842	19,659
Hlavní město Praha	Stavba 0012 Protipovodňová opatření na ochranu hl. m. Prahy, etapa 0006 Zbraslav, Radotín, část 14 Zbraslav - jih	10/08-06/11	288,424	60,086

Pramen: Mze

Tabulka 9.1.7

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2010 v rámci programu 129 120 podle jednotlivých správců vodních toků v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2010	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s. p.	658,519	0,000
Povodí Vltavy, s. p.	169,910	0,000
Povodí Ohře, s. p.	35,963	0,000
Povodí Odry, s. p.	191,901	0,000
Povodí Moravy, s. p.	92,690	0,000
ZVHS	61,317	5,315
Lesy ČR, s. p.	74,766	0,000
Správci drobných vodních toků - obce	33,676	0,000
Hlavní město Praha	60,086	0,000
Celkem	1 378,828	5,315

Pramen: MZe

Ministerstvo zemědělství v roce 2010 pokračovalo v realizaci programu 229 110, jehož cílem je obnova vodohospodářského majetku státu, který spravují správci vodních toků a který poškodily povodně z minulých let. To je zajišťováno prostřednictvím realizace podprogramu 229 114 „Odstranění následků povodní roku 2006“, 229 115 „Odstranění následků povodní roku 2007“, 229 116 „Odstranění následků povodní roku 2009“ a podprogramu 229 117 „Odstranění následků povodní roku 2010“.

Podprogram 229 114 byl ukončen k 31. 12. 2010. Realizace podprogramu byla na rok 2010 prodloužena kvůli dostavbě poslední akce VD Nové Mlýny – horní nádrž, km 77,500 – 79,867, Drnholec, odstranění nánosů.

PPO Čistá, Hostinné

Tabulka 9.1.8**Přehled nákladů akce v rámci podprogramu 229 I 14 „Odstranění následků povodní roku 2006“ v mil. Kč**

EDS/SMVS 229 I 14	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
9282	VDNM - horní nádrž, km 77,500 - 79,867, Drnholec, odstranění nánosů	1/10-10/10	32,995	Povodí Moravy, s. p.

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.9**Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2010 v rámci podprogramu 229 I 14 „Odstranění následků povodní roku 2006“ v mil. Kč**

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2010	
	Investice	Neinvestice
Povodí Moravy, s. p.	0	26,357
Celkem	0	26,357

Pramen: MZe

V rámci podprogramu 229 I 15 byla v roce 2010 poskytnuta finanční podpora celkem na 24 akce. Největší počet 14 akcí byl zajišťován ZVHS. V tabulce 9.1.10 jsou uvedeny některé významnější akce tohoto podprogramu.

V rámci podprogramu 229 I 16 byla v roce 2010 poskytnuta finanční podpora celkem na 230 akcí. Největší počet 152 akcí byl zajišťován ZVHS. V tabulce 9.1.12 jsou uvedeny některé významnější akce tohoto podprogramu.

PPO Střední Opava

Tabulka 9.1.10**Přehled nákladů některých akcí v rámci podprogramu 229 I 15 „Odstranění následků povodní roku 2007“ v mil. Kč**

EDS/SMVS 229 I 15	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
9605	Spojená Bečva, oprava toku km 41,100-41,350	6/09-10/10	2,030	Povodí Moravy, s. p.
9608	Rožnovská Bečva, oprava toku, km 0,000 - 1,788	6/09-4/11	5,421	Povodí Moravy, s. p.
5649	Úprava Bělé, Široký Brod, km 6,800 - 7,200	07/10-12/10	4,724	Povodí Odry, s. p.
5650	Úprava Bělé, Písečná, km 11,450 - 11,881	6/10-12/10	2,980	Povodí Odry, s. p.
5651	Úprava Vidnávky, Vidnava, km 2,830	6/09-12/10	6,146	Povodí Odry, s. p.
5652	Úprava Vidnávky, Tomíkovice km 10,544 (PŠ 2007)	6/10-12/10	3,264	Povodí Odry, s. p.
3036	Palkovický potok	11/10-12/10	0,733	ZVHS

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.11**Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2010 v rámci podprogramu 229 I 15 „Odstranění následků povodní roku 2007“ v mil. Kč**

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2010	
	Investice	Neinvestice
Povodí Odry, s. p.	21,800	0,000
ZVHS	2,497	10,186
Povodí Moravy, s. p.	0,000	7,357
Celkem	24,297	17,543

Pramen: MZe

Berounka - protipovodňová opatření, Plzeň - Roudná

Tabulka 9.1.12

Přehled nákladů vybraných významných akcí v rámci podprogramu 229 116 „Odstranění následků povodní roku 2009“ v mil. Kč

EDS/SMVS 229116	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
1003	OPŠ tok Bystrá - rekonstrukce LB zdiva v D. Habartících nad č. p. 50 (1,750 - 1,900)	7/10-12/10	2,486	Povodí Ohře, s. p.
1005	OPŠ tok Bystrá - Rekonstrukce LB zeď naproti č. p. 216 v H. Habartících (3,750 - 3,850)	5/10-12/10	2,080	Povodí Ohře, s. p.
2113	Javornický potok km 2,865 - 5,250, I. etapa	7/10-12/11	1,632	Lesy ČR
2114	Skorošický potok km 0,200 - 3,000, I. etapa	8/10-12/11	3,236	Lesy ČR
4248	Rybník Keblov - odstranění sedimentů	6/10-12/10	2,898	Povodí Vltavy, s. p.
4249	Vltava, České Budějovice, ř. km 237,49 - 237,53 - sanace výmolů	3/10-5/10	4,786	Povodí Vltavy, s. p.
5151	Vidnávká - Kobylá km 7,460 - 9,930	11/9-6/10	2,289	Povodí Odry, s. p.
5152	Vidnávká - Velká Kraš km 5,970 - 6,200 (PŠ 2009)	5/10-8/10	1,497	Povodí Odry, s. p.
6003	VD Roudnice nad Labem, odstranění nánosů, ř. km 808,25 - 809,85	5/10-6/11	16,067	Povodí Labe, s. p.
9501	Velička, Hranice, oprava toku, km 0,000 - 0,268	3/10-10/10	11,539	Povodí Moravy, s. p.
9503	Velička, Hranice, oprava toku, km 1,000 - 2,000	7/10-12/10	4,701	Povodí Moravy, s. p.
3529	Slaná voda - PŠ 2009 neinv.	7/10-11/10	1,221	ZVHS

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.13

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2010 v rámci podprogramu 229 116 „Odstranění následků povodní roku 2010“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2010	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s. p.	0,000	23,732
Povodí Vltavy, s. p.	0,000	5,998
Povodí Ohře, s. p.	5,785	8,659
Povodí Odry, s. p.	0,856	3,228
Povodí Moravy, s. p.	0,000	19,741
ZVHS	2,604	42,018
Lesy ČR, s. p.	13,379	12,885
Celkem	22,624	116,261

Pramen: MZe

V rámci podprogramu 229 117 byla v roce 2010 poskytnuta finanční podpora celkem na 76 akcí. Největší počet 33 akcí byl zajišťován s. p. Povodí Labe. V tabulce 9.1.14 jsou uvedeny některé významnější akce tohoto podprogramu.

V roce 2010 Ministerstvo zemědělství zajišťovalo realizaci programu 129 130 „Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“.

PPO Hrachovka

Administrace programu 129 130 byla v jeho počátku pozdržena z důvodu posunování termínu notifikace a následných průtahů schvalovacího procesu dokumentace programu. Z tohoto důvodu se financování programu fakticky započalo až v roce 2008.

Cílem programu je zlepšení technického stavu rybníčního fondu ČR a obnova vodohospodářských funkcí rybníků a vodních nádrží s důrazem na zvýšení jejich bezpečnosti při průchodu velkých vod, včetně prevence před nebezpečím vzniku zvláštní po-

Tabulka 9.1.14

Přehled nákladů vybraných významných akcí v rámci podprogramu 229 I 17 „Odstranění následků povodní roku 2010“ v mil. Kč

EDS/SMVS 229 I 17	Název akce	Realizace	Celkové náklady akce	Investor
1001	Kamenice v České Kamenici, ul. 5. května, zabezpečení dna a výmolů - OPŠ 2010 zabezpečovací práce	11/10-3/11	5,448	Povodí Ohře, s. p.
1002	Chřibská Kamenice v Chřibské, zabezpečení dna a výmolů - OPŠ 2010 zabezpečovací práce	10/10-3/11	5,852	Povodí Ohře, s. p.
2152	Čeladenka km 0,000 - 12,800 - stupně	11/10-12/11	1,817	Lesy ČR
2301	PŠ 08/10 Černý balvanitý potok - havárie	9/10-8/11	2,946	Lesy ČR
5807	Odra km 3,987 - 11,830	5/10-12/10	28,789	Povodí Odry, s. p.
5804	Ostravice km 15,725 - 16,415	6/10-12/10	21,342	Povodí Odry, s. p.
6005	Smědá, Bílý potok pod Smrkem, ř. km 37,400 - 40,430	8/10-12/10	4,551	Povodí Labe, s. p.
6033	Labe, Třeboutice, oprava vodního toku, ř. km 797,150 - 797,250	10/10-6/11	3,136	Povodí Labe, s.p
5812	Lučina km 8,000	6/10-11/11	6,060	Povodí Moravy, s. p.

Pramen: MZe

Tabulka 9.1.15

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu v roce 2010 v rámci podprogramu 229 I 17 „Odstranění následků povodní roku 2010“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2010	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s. p.	0,000	50,433
Povodí Ohře, s. p.	0,000	7,500
Povodí Odry, s. p.	5,554	57,538
Povodí Moravy, s. p.	6,594	50,791
Lesy ČR, s. p.	2,081	2,453
Celkem	14,229	168,715

Pramen: MZe

vodně, a odbahnění akumulčních prostorů rybníků a nádrží za účelem plného obnovení jejich funkcí. Dalším cílem programu je podpora výstavby nových vodních nádrží, které budou zapojeny v systému protipovodňové ochrany, v období sucha poslouží k nadlepšování průtoků a současně budou sloužit pro extenzivní chov ryb. Oba cíle programu jsou zaměřeny na snižování důsledků extrémních hydrologických situací, tj. povodní a sucha.

V roce 2010 probíhalo financování celkem 72 akcí, přičemž byly ze státního rozpočtu vynaloženy neinvestiční prostředky ve výši 53,701 mil. Kč a investiční prostředky ve výši 66,299 mil. Kč, z úvěru EIB byly čerpány neinvestiční prostředky ve výši 246,870 mil. Kč a investiční prostředky ve výši 163,672 mil. Kč.

Závazná pravidla, kterými se řídí podávání žádostí pro zařazení do programu 129 I 30 „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“ stanovují podrobné podmínky a mezi nejdůležitější patří:

Žadatelem může být jen subjekt podnikající v zemědělské prvovýrobě, provozující chov a lov ryb na rybníku či vodním díle, na který je poskytována podpora, který prokáže hospodaření

Oleška - obnova koryta, Heřmanice

na více než 20 ha vodních ploch za uplynulý rok a doloží doklady o vlastnictví, nájmu nebo jiném právním vztahu k 20 ha vodních ploch.

K připravované akci žadatel doloží doklady o vlastnictví (nájmu nebo jiném právním vztahu) k pozemkům dotčeným stavbou, souhlasná stanoviska správce povodí (s. p. Povodí), správce vodního toku pod vodním dílem, věcně a místně příslušného vodoprávního úřadu a orgánu ochrany přírody.

V případě výstavby nové vodní nádrže (nebo soustavy vodních nádrží), která musí být větší než 2 ha, bude hlavním účelem vybudovaného vodního díla ochrana před povodněmi a suchem, tzn., že bude povolen pouze extenzivní chov ryb. V tabulce 9.1.16 jsou uvedeny některé významnější akce programu 129 I 30.

V roce 2010 Ministerstvo zemědělství pokračovalo v realizaci programu 129 I 60 – podprogram 129 I 62 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí“.

Tabulka 9.1.16

Čerpání finančních prostředků státního rozpočtu vybraných významných akcí programu 129 130 „Obnova, odbahňování a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“ v mil. Kč

Žadatel	Název akce	Termín realizace	Celkové náklady	Dotace v roce 2010
Kinský Žďár, a.s.	Rekonstrukce hráze a objektů rybníka Veselský	08/10-12/10	31,989	25,591
Rybářství Telč a.s.	Rekonstrukce výpusti rybníka Velkomeziříčský	07/10-11/11	38,434	10,000
Rybářství Třeboň a.s.	Oprava hrází rybníka Ženich v k.ú. Holičky u Staré Hlíně	12/09-12/10	30,325	23,275
ČRS, MO Hlinsko v Čechách	Odbahnění a rekonstrukce rybníka Januš	11/09-10/10	28,444	19,051
Školní rybářství, Protivín	Obnova rybníku Albrechtický	12/09-12/10	25,503	6,085

Pramen: MZe

Podobný problém, jaký představují povodně, které způsobují škody na hmotném majetku a které svými ničivými účinky mohou dokonce ohrozit lidské životy, jsou pro zemědělce hospodářící zvláště v suchých oblastech značným problémem nedostatečné srážkové úhrny. K odstranění rizika negativních dopadů nedostatečných srážkových úhrnů slouží závlahové systémy. Díky zavlažování je i v suchých oblastech možné dosáhnout optimální výnosy zemědělských plodin. Na podporu obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí byl MZe v roce 2009 zahájen program 129 160 – podprogram 129 162.

V rámci programu 129 160 je možno žádat podporu na následující opatření:

- Podpora obnovy a budování závlahového detailu, a to konkrétně na:
 - pořízení strojů a zařízení k dodávce závlahové vody k plodinám (závlahový detail) s výjimkou kapkových závlah v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a školkách,
 - pořízení komplexních mobilních závlahových systémů.
- Podpora obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí, konkrétně na:
 - výstavbu a obnovu čerpacích stanic,
 - výstavbu a obnovu odběrných objektů,
 - výstavbu a obnovu trubních rozvodů a závlahových kanálů,
 - řídicí a optimalizační systémy závlahových soustav.

V roce 2010 bylo finančně podpořeno celkem 37 žádostí v rámci podprogramu 129 162. Příjemcům podpory byla v roce 2010 poskytnuta finanční podpora ve výši 40,205 mil. Kč.

V roce 2010 Ministerstvo zemědělství pokračovalo v realizaci programu 129 170 „Podpora zvyšování funkčnosti vodních děl“.

Cílem programu je především zajistit předcházení závažným poruchám vodních děl, s ohledem na jejich technický stav a zlepšení kvality vody v nádržích. Hlavními aspekty jsou jejich spolehlivost, resp. bezpečnost a kvalita vody v nádrži, jejíž snížení by mohlo mít významné následky.

Věcné cíle programu jsou podloženy bohatými zkušenostmi se souvislým a systematickým technicko-bezpečnostním dohledem na vodních dílech a sledováním kvality vody v nádržích. Program je zaměřen zvláště na realizaci takových opatření, která řeší stav nejrizikovějších vodních děl.

Cíle programu jsou orientovány na zlepšení funkčnosti vlastní vzdouvací konstrukce, hráze, na příslušenství a funkční objekty, ale i na prostor nádrže a kvalitu vody v ní akumulované.

Součástí programu nejsou opatření na rybnících a některá opatření ke zvýšení bezpečnosti, která jsou předmětem jiných dotačních titulů.

Příjemci podpory jsou zejména s. p. Povodí podle zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, v případě podprogramu 129 174 mohou být žadatelem s. p. Povodí a ostatní vlastníci vodních děl.

Program tvoří tři podprogramy:

129 172 „Podpora zvýšení funkčnosti a bezpečnosti vodních děl“ je zaměřen na:

- sypané hráze vodních děl,
- betonové a zděné hráze vodních děl.

129 173 „Podpora odtěžování nánosů z nádrží“ je zaměřen na:

- vodárenské nádrže,
- vodní nádrže zařazené v koupacích oblastech.

129 174 „Podpora obnovení funkčnosti vodních děl v mimořádných situacích“ je zaměřen na:

- vodní díla, na nichž byl vyhlášen stav nebezpečí.

Na konkrétní vodní nádrž lze v rámci jednotlivých podprogramů zaregistrovat pouze jednu žádost za celou dobu trvání programu.

V roce 2010 byly v rámci programu 129 170 finančně podpořeny dvě akce Povodí Vltavy, s. p. a tři akce Povodí Moravy, s. p. Celkem bylo vyčerpáno 87,859 mil. Kč.

Program 129 190 „Podpora zemědělských vodních toků“ – ZVHS

Program systémově navazuje na podprogram 229 013 a zahrnuje výdaje na pořízení a technickou obnovu majetku ČR ve správě MZe spravovaného organizační složkou státu – ZVHS.

Program tvoří tři podprogramy:

- 129 192 „Příprava akcí Operačního programu životní prostředí“,
- 129 193 „Rekonstrukce vodních toků a nové úpravy vodních toků“,
- 129 194 „Rekonstrukce vodních nádrží“.

K realizaci akcí v podprogramu 129 192 byly čerpány prostředky ze státního rozpočtu ve výši 23,072 mil. Kč. V podprogramu 129 194 „Rekonstrukce vodních nádrží“ byla zahájena akce Vodní nádrž Loštice o celkových nákladech 3,966 mil. Kč. V roce 2010 byla tato akce finančně podpořena částkou 3,014 mil. Kč a koncem roku na ni bylo vydáno také závěrečné vyhodnocení. Celková částka finančních prostředků využitá na realizaci programu 129 190 v roce 2010 je 25,180 mil. Kč.

Tabulka 9.1.17

Čerpání finančních prostředků v letech 2001 až 2010 dotačního titulu I.1. „Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích“ v tis. Kč

Druh zemědělské kultury	Rok	Počet ha	Vyplacená částka v tis. Kč
Vinice	2001	4,0	163,44
	2002	57,0	3 221,90
	2003	166,0	4 416,73
	2004	126,0	6 217,53
	2005	128,0	7 199,71
	2006	40,5	2 428,20
	2007	70,0	4 194,60
	2008	80,0	2 997,24
	2009	18,5	901,27
	2010	1,1	0,68
Celkem vinice		691,1	31 741,30
Chmelnice	2001	133,0	6 295,88
	2002	90,0	5 008,35
	2003	50,0	1 312,60
	2004	113,0	5 513,33
	2005	94,0	5 264,43
	2006	67,5	4 047,60
	2007	90,0	4 854,00
	2008	84,5	3 159,18
	2009	59,0	2 847,07
	2010	44,5	2 671,00
Celkem chmelnice		825,5,0	40 973,41
Ovocné sady	2001	347,0	16 450,81
	2002	293,0	16 396,74
	2003	634,0	16 824,26
	2004	272,0	13 264,91
	2005	223,0	12 532,10
	2006	262,0	15 701,40
	2007	331,0	19 851,00
	2008	364,0	13 616,22
	2009	332,0	16 139,88
	2010	272,0	16 086,60
Celkem ovocné sady		3 330,0	156 863,92
Školky	2008	6,0	226,64
	2009	2,3	111,69
	2010	13,3	802,20
Celkem školky		21,6	1 140,53
Celkem		4 868,2	230 719,16

Státní finanční prostředky jsou rovněž poskytovány na ostatní opatření ve vodním hospodářství podle § 102 odst. 1 písm. b), i), k) vodního zákona. Podpora je neinvestičního charakteru a je poskytována v rámci běžných výdajů specifického ukazatele „Podpora vodnímu hospodářství celkem“ kapitoly Ministerstva zemědělství na údržbu drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží, na provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů, dále na údržbu a provoz hlavních odvodňovacích zařízení.

Údržba drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží

V rámci této podpory, tj. na údržbu, opravy, péči o majetek státu na drobných vodních tocích, vodních a suchých nádržích a souvisejících objektech a na péči o neupravené drobné vodní toky spravované ZVHS, byly v roce 2010 vynaloženy neinvestiční pro-

středky státního rozpočtu ve výši 61,291 mil. Kč. Celkem bylo realizováno a ukončeno 765 neinvestičních akcí (včetně 340 prvotních zásahů) a provedena údržba 344 km drobných vodních toků.

Provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů

V rámci této podpory byly v roce 2010 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 21,174 mil. Kč. ZVHS realizovala a ukončila 287 provozních opatření.

Údržba hlavních odvodňovacích zařízení

V rámci této podpory, tj. na údržbu, opravy, péči o majetek státu spravovaného ZVHS na HOZ a souvisejících objektech, byly v roce 2010 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 22,508 mil. Kč. Celkem bylo realizováno a ukončeno 349 neinvestičních akcí (včetně 52 prvotních zásahů) a provedena údržba 276 km HOZ.

Provoz hlavních odvodňovacích zařízení

V rámci této podpory byly v roce 2010 vynaloženy neinvestiční prostředky státního rozpočtu ve výši 13,740 mil. Kč. ZVHS realizovala a ukončila 97 provozních opatření.

Státní finanční prostředky jsou rovněž poskytovány na národní dotační programy, které slouží k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti.

Konkurenceschopná zemědělská výroba se neobejde bez přísunu vody v optimálních dávkách v optimálním čase. Toto platí i pro trvalé kultury, a proto byl v roce 2001 vyhlášen dotační titul I. I. „Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích“, který byl později rozšířen o školky trvalých kultur i školky okrasné produkce.

Tento dotační program je národní dotací – tj. placen z národních zdrojů. Před vstupem ČR do EU byl notifikován a ze strany EK odsouhlasen.

Základní podmínky přístupu k tomuto programu jsou každoročně vydávány v „Zásadách, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství“. Za dobu jeho trvání se vybuďovala kapková závlaha, kterou popisuje tabulka 9.1.17.

9.2 Ministerstvo životního prostředí

9.2.1 Finanční podpora poskytovaná v rámci národních programů MŽP

Mezi základní finanční podpory Ministerstva životního prostředí patřil Program revitalizace říčních systémů, který byl 31. 12. 2010 ukončen. Program předpokládal postupné naplňování cílů k zachování a podpoře biologické rozmanitosti, příznivého uspořádání vodních poměrů v krajině, zvyšování jakosti a čistoty vod a funkčního využití území v dotčených oblastech. Podpora z programu byla využívána zejména k realizaci opatření v oblasti revitalizace přirozených funkcí vodních toků, zakládání revitalizačních prvků územní stability ekologických systémů vázaných na vodní režim, odstraňování nepřirozených příčných překážek na tocích, obnovy retenční schopnosti krajiny a k řešení problémů souvisejících s odkanalizováním a čištěním odpadních vod.

V roce 2010 již byly pouze dofinancovány víceleté akce, nové akce nebyly zahájeny. Víceleté akce se týkaly pouze ZVHS.

Tabulka 9.2.1.1

Jmenovitý seznam realizovaných akcí v roce 2010

Název akce	Příjemce dotace	Uvolněno v Kč
Revitalizace Malostranského potoka	ZVHS	11 409 000
Revitalizace Hrobského potoka	ZVHS - OP Labe	1 719 000
Revitalizace Hradiště II B	ZVHS - OP Labe	2 130 000
Revitalizace Malé Jeřice	ZVHS	2 117 000
Revitalizace toku T6 – potok v Jadrné	ZVHS	3 223 000

Pramen: MŽP

Problematika vodních ekosystémů je po ukončení PRŘS podporována podprogramem 115 164 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy“ v rámci programu 115 160 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“. Z podprogramu 115 164 je možné financovat následující opatření:

- opatření přispívající ke zlepšování přirozených funkcí vodních toků, včetně obnovy jejich migrační prostupnosti,
- obnova nebo tvorba mokřadů a tůň, výstavba, obnova nebo rekonstrukce vodních nádrží přírodně blízkého charakteru s cílem zlepšení retenční schopnosti krajiny a podpory biodiverzity,
- zakládání a revitalizace prvků územního systému ekologické stability vázaných na vodní režim.

V roce 2010 bylo z tohoto podprogramu podpořeno celkem 21 akcí externích žadatelů (fyzické a právnické osoby kromě organizačních složek státu a příspěvkových organizací) za 3 465 669,61 Kč.

9.2.2 Finanční podpora poskytovaná v rámci programů spolufinancovaných z fondů EU

Operační program Životní prostředí

OPŽP je sektorovým operačním programem z programového období 2007-13, který byl schválen dne 20. 12. 2007. Finanční prostředky se začaly čerpat v září 2008. Cílem operačního programu je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje. OPŽP se člení celkem na osm prioritních os:

1. zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní,
2. zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí,
3. udržitelné využívání zdrojů energie,
4. zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží,
5. omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik,
6. zlepšování stavu přírody a krajiny,
7. rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
8. technická pomoc.

Řízení a garanci OPŽP zajišťuje MŽP, zprostředkujícím subjektem je SFŽP ČR. Příjem žádostí o podporu provádějí krajská pracoviště SFŽP ČR a v prioritní ose 6 také AOPK ČR. Termíny podávání žádostí jsou zveřejňovány formou výzvy na portálu www.opzp.cz. Pro rok 2010 byl příjem žádostí o poskytnutí podpory do OPŽP otevřen v rámci deseti výzev. V rámci prioritní osy 1 – zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní – byly v roce 2010 čerpány finanční prostředky z ERDF/FS v celkové výši 3 558,2 mil. Kč. V rámci prioritní osy 6 – zlepšování stavu přírody a krajiny (oblast podpory 6.4 – optimalizace vodního režimu krajiny) byly v roce 2010 čerpány finanční prostředky z ERDF/FS v celkové výši 1 010,9 mil. Kč.

V prioritní ose 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní bylo v rámci OPŽP v roce 2010 schváleno MŽP 351 projektů, z čehož 170 projektů spadalo pod oblast podpory 1.1 Snižování znečištění vod (celková výše podpory v roce 2010 (bez půjčky) činila 14 356,4 mil. Kč), z toho dva projekty patřily mezi velké projekty, 49 projektů spadalo pod oblast podpory 1.2 Zlepšení jakosti pitné vody (celková výše podpory v roce 2010 činila 3 424,8 mil. Kč) a 132 projektů spadalo pod oblast podpory 1.3 Omezování rizika povodní (celková výše podpory v roce 2010 činila 997,3 mil. Kč). V prioritní ose 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny bylo v rámci OPŽP v roce 2010 schváleno MŽP 758 projektů, z toho s ohledem na ochranu vod 149 projektů pod oblast podpory 6.4 (optimalizace vodního režimu krajiny – celková podpora 2 274,3 mil. Kč).

Tabulka 9.2.2.1**Dotační prostředky z OPŽP na financování opatření v oblasti vodního hospodářství v roce 2010**

Oblast podpory	počet schválených projektů	objem schválených projektů (mil. Kč)	proplaceno EU (mil. Kč)	proplaceno veřejné celkem (mil. Kč)
I.1	170	14 356,4	3 431,3	4 037,4
I.2	49	3 424,8	0,0	0,0
I.3	132	997,3	136,6	160,7
PO I celkem	351	18 778,5	3 558,2	4 198,1
6.4	149	2 274,3	1 010,9	1 188,7
Celkem	500	21 052,8	4 569,1	5 386,8

Zdroj: MŽP

Tabulka 9.2.2.2**Rozdělení poskytnutých finančních prostředků dle opatření (schválené projekty FS/ISPA) v roce 2010 v mil. €**

Typ opatření	Počet projektů	Uznatelné náklady	Podpora z FS/ISPA
voda	36	763,2	536,6
monitoring hydrosféry	1	16,9	12,7
technická asistence	1	2,3	1,7
povodně ISPA 2002	1 (13 podprojektů)	17,7	14,6
Celkem	39	800,1	565,6

Zdroj: MŽP

Od spuštění OPŽP bylo dosud podáno 12 žádostí o poskytnutí podpory v kategorii pro velké projekty, z tohoto počtu byl pouze jeden projekt podán do prioritní osy 4, všechny ostatní projekty byly podány v rámci prioritní osy 1 – zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní. Z důvodu změny hranice pro kategorii velkých projektů v průběhu roku 2010 byly tři projekty z kategorie velkých projektů přeznačeny do kategorie projektů individuálních. Čtyři velké projekty byly již schváleny EK – tři projekty v prioritní ose 1 („Zlepšení kvality vod v řekách Jihlava a Svratka nad nádrží Nové Mlýny“, „Projekt ochrany vod povodí řeky Dyje – II. etapa“, „Chebsko – environmentální opatření“), jeden projekt v prioritní ose 4, další tři projekty na schválení v EK čekají. Další administrovaný projekt s názvem „Celková přestavba a rozšíření ÚČOV Praha na Císařském ostrově, stavba 1 – Nová vodní linka včetně napojení“ byl podmíněně schválen Řídicím výborem.

Podpora v rámci ISPA a Fondu soudržnosti

MŽP bylo na základě usnesení vlády č. 149 ze dne 14. února 2001 ustanoveno Zprostředkujícím subjektem a SFŽP ČR implementační agenturou pro realizaci projektů ISPA. Předstupní nástroj ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession neboli nástroj předstupních strukturálních politik) byl určen pro sektor dopravy a životního prostředí v kandidátských zemích EU. Vstupem do EU dne 1. května 2004 vznikl nárok na čerpání dotací z Fondu soudržnosti (dále FS). Na základě usnesení vlády č. 125/2004 bylo MŽP ustanoveno Zprostředkujícím subjektem a SFŽP ČR Realizačním orgánem pro implementaci projektů FS v oblasti životního prostředí. Jelikož žádný z projektů ISPA nebyl ke dni vstupu České republiky dokončen, byly tyto projekty převedeny na projekty FS – dle čl. 16a nařízení Rady (ES) č. 1164/94. Celkem bylo na SFŽP ČR zaregistrováno 106 projektů žádajících o podporu z programu ISPA (respektive FS). Z uvedených žádostí k 31. 12. 2006 schválila EK celkem 40 projektů, z nichž 39 bylo zaměřeno na realizaci opatření v oblasti vodního hospodářství.

Uznatelné náklady na 39 schválených projektů činí 800,1 mil. €. Podpora z FS/ISPA alokovaná těmto projektům činí 565,6 mil. €. V rámci výše uvedeného byly realizovány rovněž projekt na nápravu povodňových škod (skládající se z 13 podprojektů, které byly podporovány z fondu ISPA), neinvestiční projekt Technická asistence a také projekt v oblasti monitorování hydrosféry (viz tabulka 9.2.2.2).

V roce 2010 byla poskytnuta podpora na 16 projektů FS/ISPA. Od roku 2006 jsou konečným příjemcům poskytovány finanční prostředky formou tzv. předfinancování, tj. prováděním plateb z prostředků státního rozpočtu na spolufinancování a na předfinancování výdajů, které mají být kryty z prostředků FS. V sektoru životního prostředí jsou u projektů FS platby prováděny prostřednictvím kapitoly 315/MŽP státního rozpočtu. Celkem byla ze státního rozpočtu v roce 2010 převedena konečným příjemcům podpora ve výši 875,915 mil. Kč.

Tabulka 9.2.2.3**Souhrn finančních podpor poskytnutých v rámci národních programů Ministerstva životního prostředí a v rámci programů spolufinancovaných z fondů EU**

Dotační prostředky za resort MŽP celkem	mil. Kč
Národní dotační tituly	20,6
OPŽP	5 386,8
ISPA / FS	875,9
SFŽP ^{*)}	369,9
Celkem	6 653,2

Pozn.: ^{*)} Podpora poskytovaná žadatelům z prostředků SFŽP formou půjček není součástí výše uvedené tabulky.

9.3 Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí je specificky zaměřenou institucí, která je významným finančním zdrojem pro podporu realizace opatření k ochraně a zlepšování stavu životního prostředí v jeho jednotlivých složkách.

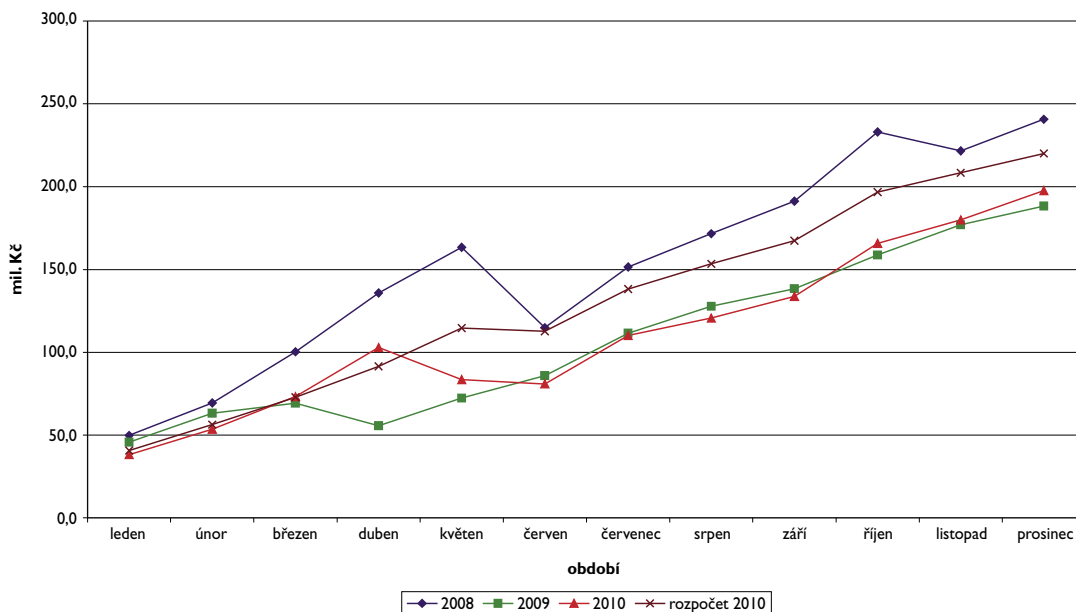
Součástí příjmů SFŽP ČR jsou poplatky za znečišťování životního prostředí. V oblasti ochrany vod se jedná o poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a poplatky za odebrané množství podzemní vody. Výběr poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových byl ve sledovaném období roku 2010 splněn na 89,8 % plánovaných příjmů. Tento propad byl způsoben jednak zvýšením kvality čištění vy-

pouštěných vod v důsledku investic do ČOV, jednak stále nízkou produkcí průmyslové výroby. Řada subjektů rovněž využívá zákonné možnosti odkladu platby poplatků z důvodů investic do ČOV.

Níže uvedený graf výběru poplatků za odebrané množství podzemní vody vykazuje za sledované období roku 2010 podobný průběh jako v předešlém roce. Příjem byl splněn na 105,2 % ročních plánovaných příjmů. Je zřejmé, že intenzivní kontrolní činnost prováděná pracovníky SFŽP ČR v úzké součinnosti s ČIŽP přinesla pozitivní výsledky. Mírný, ale trvalý pokles celkového množství odebírané vody se podařilo tímto opatřením eliminovat. Rozpočtovaná hodnota příjmu byla mírně překročena o 18,2 mil. Kč. Konkrétní vývoj příjmů z poplatků dokládají grafy 9.3.1 a 9.3.2.

Graf 9.3.1

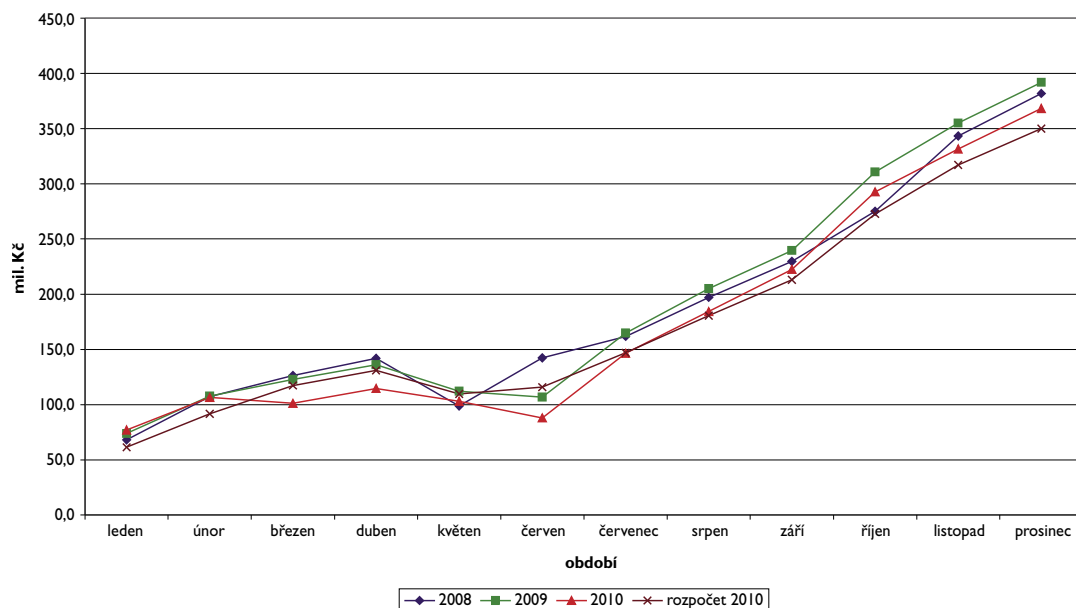
Vývoj příjmů z poplatků ve složce odpadní voda v letech 2008–2010 v mil. Kč

Pramen: SFŽP ČR

Graf 9.3.2

Vývoj příjmů z poplatků ve složce podzemní voda v letech 2008–2010 v mil. Kč

Pramen: SFŽP ČR

Tabulka 9.3.1**Realizované finanční výdaje fondu za složku voda v roce 2010 v mil. Kč**

	Transfery (dotace)	Půjčka	Výdaje celkem
Voda celkem	369,9	166,8	536,7
- z toho NP	73,7	5,5	79,2
- z toho spolufinancování FS	71,6	50,8	122,4
- z toho spolufinancování OPI	0,7	0,0	0,7
- z toho spolufinancování OPŽP	223,9	110,5	334,4

Pramen: SFŽP ČR

NP – výdaje z národních programů

FS – výdaje ze SFŽP na spolufinancování projektů podporovaných z FS z programového období 2004 – 2006

OPI – výdaje ze SFŽP na spolufinancování projektů podporovaných z OPI

OPŽP – výdaje ze SFŽP na spolufinancování projektů podporovaných z OPŽP

SFŽP poskytuje podpory ze svých zdrojů v rámci tzv. národních programů a dále vykonává činnosti svěřené mu při administraci prostředků získaných od EU pro oblast životního prostředí. SFŽP ČR byl ustanoven implementačním orgánem pro FS a zprostředkujícím subjektem pro OPŽP. Na kofinancování projektů podporovaných v rámci FS, OPI a OPŽP poskytuje finanční podpory ze svých zdrojů.

Největší část (42,8%) ve skladbě celkových finančních výdajů na smluvní akce SFŽP ČR dosáhly k 31. 12. 2010 výdaje na realizaci akcí ochrany vod ve výši 536,7 mil. Kč. Strukturu výdajů uvádíme v tabulce 9.3.1.

V roce 2010 byly v oblasti ochrany vod v rámci národních programů vyhlášeny následující programy SFŽP ČR:

- dílčí podprogram IV.2.D. Čištění odpadních vod v rámci Programu podpory obcí ležících v regionech národních parků
- V.1. Program podpory zajištění komplexního monitorování stavu vod v ČR
- V.2. Program podpory zajištění monitoringu vod

Kromě toho v rámci národních programů probíhá dokončování financování již dříve schválených akcí v již uzavřených programech.

9.4 Finanční podpory ze zahraniční spolupráce a Evropské unie

Vodohospodářské projekty byly i v roce 2010 finančně podpořeny v rámci řady programů. Jednalo se zejména o projekty podpořené pod hlavičkou Cíle 3 Evropské územní spolupráce, resp. prostřednictvím jednotlivých operačních programů, které pod Cíl 3 Evropské územní spolupráce spadají. Kontrolou těchto projektů bylo pověřeno Centrum pro regionální rozvoj České republiky, které ji vykonává prostřednictvím sítě svých poboček v jednotlivých regionech NUTS II, u kterých je uložena dokumentace k projektům, a to včetně poskytnuté a využitě podpory ze zahraničních zdrojů.

V programech Cíle 3 (OPPS Česká republika – Polská republika, Slovenská republika – Česká republika, Rakousko – Česká republika, svobodný stát Sasko – Česká republika a svobodný stát Bavorsko – Česká republika) jsou podporovány i projekty zaměřené na ochranu životního prostředí, zlepšení situace životního prostředí a předcházení rizikům (přírodní a technologická rizika včetně změny klimatu, vodohospodářství, aj.). Operační program Nadnárodní spolupráce Střední Evropa se zaměřuje v programovacím období 2007–2013 také na přenos a výměnu zkušeností z oblasti ochrany životního prostředí.

V roce 2010 probíhala v rámci jednotlivých operačních programů realizace těchto projektů:

V programu ČR – Rakousko v roce 2010 probíhala realizace projektů, a to Výzkum procesů samočištění drobných, silně degradovaných toků oblasti Weinviertel a Jižní Moravy: vývoj metodiky pro trvale udržitelná opatření ke zlepšení jakosti vod (celková výše dotace pro českého partnera z ERDF ve výši 83 650 €) a projektu Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje (s dotací českému partnerovi ve výši 217 680 €). Nově byl v průběhu roku 2010 schválen projekt Přírodě blízká protipovodňová opatření v soutokové oblasti Moravy a Dyje (s dotací 1 801 804 € pro českého partnera).

1. V průběhu roku 2010 se v rámci OPPS ČR – svobodný stát Bavorsko realizovaly tři projekty předmětného zaměření, a to projekt Problematika živin a sinic v nádrži Skalka s dotací 135 371 €, projekt Přeshraniční ochrana vod v povodí Drachensee, s dotací 925 650 € a také projekt Důsledky okyselení na půdu a vodní zdroje (dotace ve výši 407 150 €).

2. Projekty Výzkum možností minimalizace obsahu organických škodlivin ve zdrojích pitných vod v Krušných horách a revitalizace rašelinišť mezi Horou Sv. Šebestiána a Satzung – 1. etapa zastrešuje OPPS ČR – svobodný stát Sasko (s dotací ve výši 1 224 850 resp. 375 310,69 € pro celý projekt). Roku 2010 byl schválen projekt VODAMIN zaměřený na prevenci povodní. Na vzdělávání je zaměřen projekt Řeka Labe – Naše společné dědictví (dotace ve výši 467 117,50 €).

3. V rámci OPPS ČR – Polská republika se na problematiku vod zaměřily tři projekty, a to projekt Zlepšení čistoty povodí Labe a Odry na základě zkvalitnění čistění odpadních vod na česko-polském pohraničí (dotace z ERDF ve výši 900 903,66 €), projekt zaměřený na Optimalizaci hospodaření s vodou a zlepšení kvality vod v povodí řeky Metuje v Kladském pomezí výstavbou kanalizací v okolí měst Chudoby a Náchoda (dotace 430 513,85 €) a v neposlední řadě také projekt měst Žacléř a Lubawka: Ochrana a racionální hospodaření s vodami povrchovými a podzemními na polsko-českém pohraničí (dotace 4 494 181,23 €).

4. Nově schválenými projekty pod hlavičkou slovensko-české spolupráce se staly projekty Automatizace výměny krizových dat v hydrologické oblasti povodí Moravy a Dyje s dotací ve výši 1 288 212,52 € a projekt navazující na již dokončený projekt s názvem Protipovodňová opatření a varovný systém Říka-Vlára-Váh, II. etapa s celkovou dotací 338 493,61 € z ERDF.

V Operačním programu nadnárodní spolupráce jsou nadále realizovány projekty LABEL – Adaptation to flood risk in the LABE-ELbe river basin a REURIS – Revitalization of Urban River Spaces.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005. Poskytování dotací je zaměřeno na rozvoj venkovského prostoru, zlepšení stavu životního prostředí, podporu rozšiřování a diverzifikace ekonomických aktivit, vytváření nových pracovních míst a posílení sounáležitosti obyvatel na venkově.

Dotace z PRV jsou spolufinancovány z EAFRD a ze státního rozpočtu ČR. Podpora z EAFRD na období 2007–2013 činí 2,8 mld. €, včetně státního rozpočtu ČR, činí tato finanční částka 3,6 mld. €. Financování PRV probíhá formou předfinancování ze státního rozpočtu, tzn. že veškeré platby příjemcům jsou nejprve hrazeny z národních zdrojů.

PRV svými opatřeními přispívá významnou měrou nejen ke zlepšování životních podmínek ve venkovských oblastech, ale podporuje také investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí do 2 000 EO.

Opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby se dělí na:

- podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic
- podopatření III.2.1.2 Občanské vybavení a služby

Předmětem podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic je podpora malých obcí do 2 000 obyvatel (aglomerace do 2 000 EO) v oblasti vodohospodářské infrastruktury včetně zlepšení vzhledu obcí a tím zlepšení životních podmínek a zvýšení atraktivity vesnic pro bydlení, podnikání i relaxaci.

V projektovém záměru b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu mohou být žadateli o dotaci obce a svazky obcí.

V tomto záměru nejsou podporovány projekty na výstavbu vodovodů, kanalizací a ČOV v územích vyžadujících zvláštní ochranu – Národní parky a CHKO včetně jejich ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000, území CHOPAV a ochranných pásem vodních zdrojů a mimo povodí VD Nové Mlýny. Uvedená území náleží do oblastí dotací poskytovaných z OPŽP. Pro svazek obcí platí, že může zahrnovat i obce s více než 500 nebo 2 000 obyvateli, ovšem příslušný projekt musí být realizován v obcích do 500 obyvatel nebo 2 000 obyvatel.

Mezi způsobilé výdaje v záměru b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu, na které lze čerpat dotaci patří:

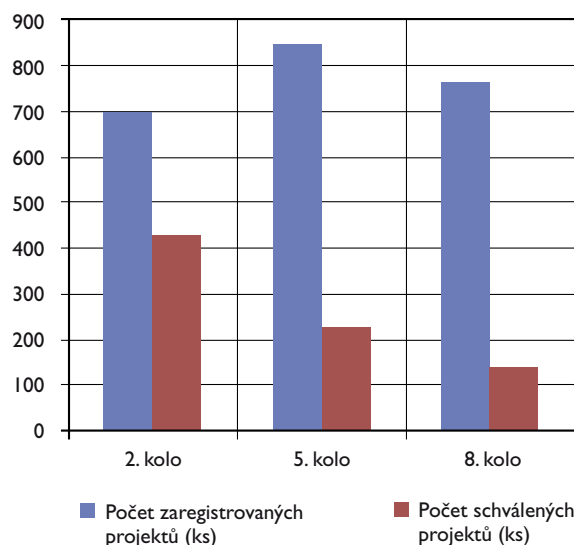
- vodovody pro veřejnou potřebu,
- kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu,
- doprovodná síť technické infrastruktury,
- zpevnění ploch a pokládka zpevněných povrchů a dlažeb v souvislosti s projektem.

Pro podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic proběhla již tři kola výzvy pro podání žádostí o dotaci.

Z grafu 9.4.1 je patrný setrvalý vysoký zájem žadatelů o opatření a skutečnost, že i přes závazkování vyšší než průměrnou částkou alokace zůstává velké množství projektů neschváleno z důvodu nedostatečných zdrojů pro jejich financování. Dosavadní vývoj nasvědčuje tomu, že ani závazkování ve výši tříleté alokace, jako tomu bylo v roce 2007, není schopné uspokojit požadavky žadatelů – malých obcí. Tato dlouhodobě nepříznivá situace vedla k rozhodnutí Monitorovacího výboru PRV nevyhlášovat výzvu pro toto opatření v roce 2010, aby členové Monitorovacího výboru PRV mohli hledat řešení. Dalším důvodem pro odložení výzvy na podzimní kolo roku 2011 bylo i zohlednění skutečnosti, že v mnoha obcích došlo ke změnám zastupitelstev, která by měla mít možnost určit priority rozvoje obce a případné projektové záměry revidovat.

Graf 9.4.1

Poměr zaregistrovaných/schválených projektů dle jednotlivých kol příjmu žádostí o dotaci – stav schválených žádostí/realizace projektů k 31. 12. 2010

Pramen: MZe

V roce 2010 byly schvalovány žádosti registrované v roce 2009 – v rámci záměru b) byly schváleny celkem 22 projekty za celkové finanční požadavky 484 mil. Kč. Z nich pak byly realizovány a dokončeny v roce 2010 dva projekty v částce 6,8 mil. Kč.

Od roku 2007 do 31. 12. 2010 bylo schváleno 130 žádostí o dotaci v částce 2 mld. Kč, z toho byly do 31. 12. 2010 proplaceny, tzn. uvedeny do provozu, 102 projekty za 1,2 mld. Kč. Z toho vyplývá, že v realizaci je ještě 28 projektů za 800 mil. Kč.

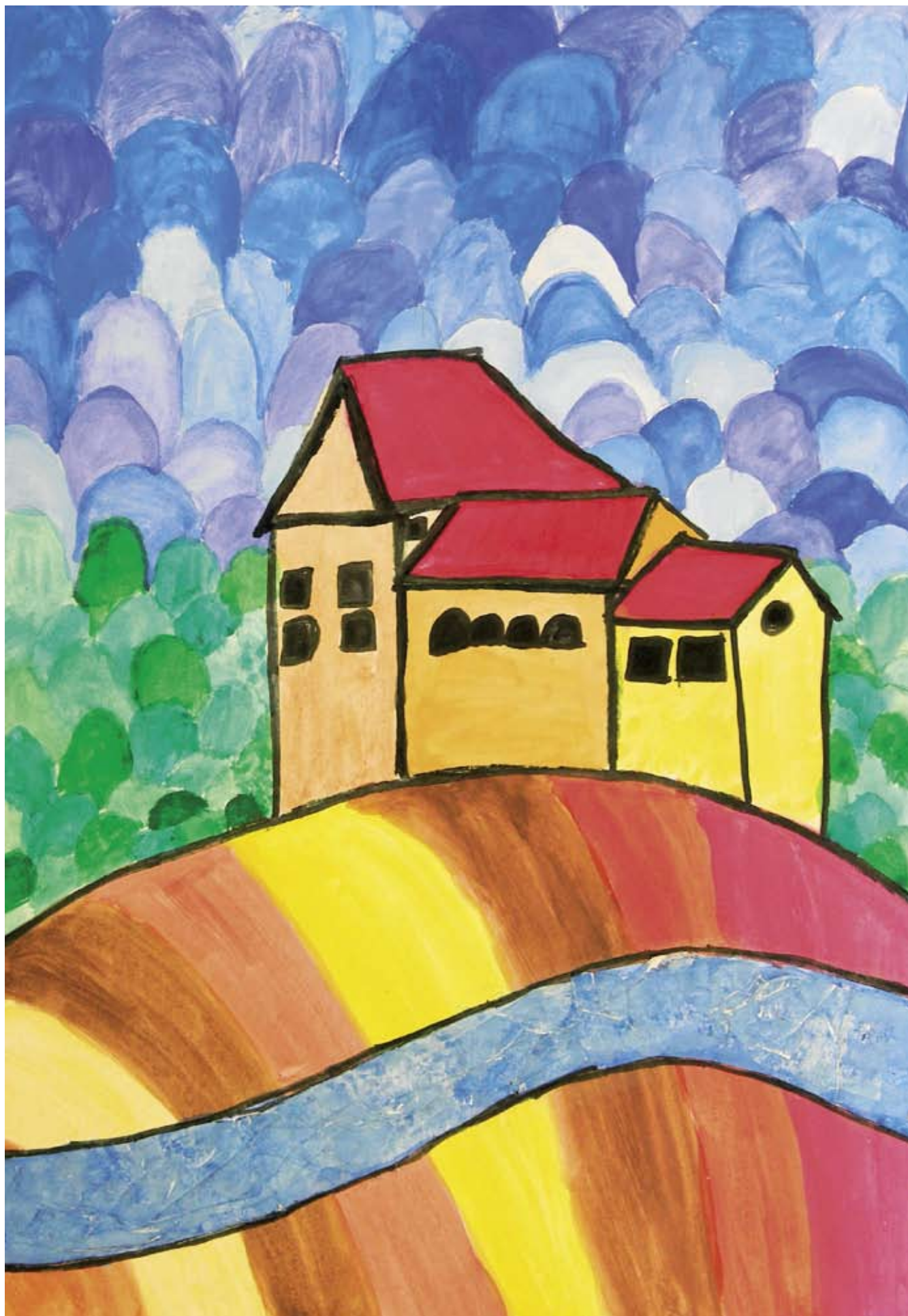
Tabulka 9.4.1

Stav implementace podopatření III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic, záměr b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu k 31. prosinci 2010

	III.2.1.1 b
Počet zaregistrovaných projektů	564
Částka za zaregistrované projekty	8 502 660 742 Kč
Počet schválených žádostí	130
Částka za schválené projekty	2 099 913 435 Kč
Počet proplacených projektů	102
Proplacená částka	1 239 056 638 Kč

Pramen: MZe

V roce 2010 pokračuje podpora pro obce, které žádaly o dotaci v rámci PRV na období 2007–2013 v opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby v rámci 2. a 5. kola příjmu žádostí z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s., ve formě finančních prostředků určených pro dokončení projektových záměrů obcí v PRV na období 2007–2013, jejímž předmětem je daň z přidané hodnoty jako příslušenství k nákladům vynaloženým obcí (případně svazky obcí) na úhradu investičních i neinvestičních projektových záměrů PRV realizovaných ve veřejném zájmu.

Tereza Danihelová – 10 let
3. třída, MŠ a ZŠ Praktická, Břeclav, Jihomoravský kraj

Legislativní opatření

10.1 Vodní zákon a prováděcí předpisy

V roce 2010 byly dokončeny tříleté práce na velké novele vodního zákona, která byla posléze schválena Parlamentem České republiky a podepsána panem prezidentem. Ve Sbírce zákonů byla novela vyhlášena dne 21. května a účinnosti nabyla dne 1. srpna 2010. Kromě uvedené velké novely vodního zákona nabyla dne 1. července 2010 účinnosti novela vodního zákona č. 227/2009 Sb. připravená v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech.

Velká novela vodního zákona prošla druhým a třetím čtením v Poslanecké sněmovně v březnu 2010 a na konci dubna Senátem; v květnu podepsal schválený zákon prezident.

Hlavních cílů novelizace, tj. transpozice evropských směrnic, odstranění problémů aplikace zákona v praxi a reakce na vývoj ve vodním hospodářství a rovněž snahy o snížení administrativní zátěže se snad podařilo dosáhnout; vše ukáže až určitá doba jejího užívání v praxi. V rámci sjednocení aplikace velké novely zavedla MZe a MŽP elektronickou adresu pro dotazy nvz@mze.cz, která je stále hojně využívána odbornou veřejností pro řešení nejrůznějších problémů spojených s touto problematikou.

Mezi nejvýraznějšími změnami, které velká novela přinesla, lze jmenovat:

- řešení srážkových vod a úprava odpadních vod a jejich vztahu k vodám srážkovým (§ 5 odst. 3 a § 38),
- zavedení výrobového přístupu a vodohospodářských úprav (§ 15a),
- princip dvojí prevence (§ 9 odst. 5 a § 15 odst. 1) a úprava změn povolení k nakládání s vodami (§ 12),
- podpora revitalizací vodních toků (§ 15 odst. 1, § 44 odst. 2 a § 47),
- úprava formy souhlasů a zavedení závazných stanovisek (§ 17 a § 104 odst. 9),
- nové pojetí plánování v oblasti vod (HLAVA IV),
- zrušení působnosti pověřených obecních úřadů jako vodoprávních úřadů (§ 105 odst. 2),
- zjednodušení vodoprávního řízení (§ 115),
- zavedení opatření obecné povahy pro některé úkony, včetně jeho speciální formy (§ 115a),
- nová úprava sankcí ve vodním hospodářství (HLAVA XII).

Zákonem, majícím svou účinností přímý vliv na znění vodního zákona, je zákon č. 227/2009 Sb. ze dne 17. června 2009, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech. Účelem právní úpravy (ve sté dvacáté části zákona) byla nutná reakce na legislativní zakotvení základních registrů, jejichž referenční údaje budou využívány jako datové zdroje pro orgány veřejné moci. V praxi by orgány veřejné moci neměly zjišťovat hodnoty referenčních údajů pro své potřeby z různých zdrojů, ale pouze ze základních registrů. Údaj je sdělen pouze jednou a následně bude promítnut do základního registru a jeho prostřednictvím do dalších informačních systémů veřejné správy.

Z prováděcích právních předpisů byly během roku 2010 ve Sbírce zákonů publikovány dvě vyhlášky a jedno nařízení vlády

Dne 2. září 2010 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena a nabyla účinnosti vyhláška č. 255/2010 Sb., kterou se mění vyhláška

č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly. Vyhláška reaguje na změny v novele vodního zákona č. 150/2010 Sb., podněty z praxe a mj. nově vymezuje vodní díla, která jsou přímo vyhláškou vyjmuta z povinnosti technicko-bezpečnostního dohledu.

Poté byla dne 27. prosince 2010 vyhlášena ve Sbírce zákonů vyhláška č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí, která nabyla účinnosti 1. ledna 2011. Vyhláška reaguje na novou úpravu plánování v oblasti vod a nahrazuje vyhlášku č. 292/2002 Sb. stejného jména.

Nakonec bylo dne 29. prosince 2010 ve Sbírce zákonů vyhlášeno nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních, které nabylo účinnosti 1. ledna 2011. Nařízení upravuje zejména ukazatele a hodnoty přípustného znečištění odpadních vod a náležitosti povolení vypouštění odpadních vod do vod podzemních a dále obsahuje kategorii výrobků označených CE, přes které lze vypouštět do vod podzemních.

Výkladová komise pro vodní zákon přijala v roce 2010 na svých dvou jednáních dva výklady, které jsou zveřejněny na internetových stránkách MZe.

10.2 Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy

V roce 2010 nedošlo k žádné přímé ani nepřímé novele zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu. K novele nedošlo ani u vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se uvedený zákon provádí. Během roku probíhala jednání související s novelou Příloh uvedených vyhlášek, ale ke změně dojde až v roce 2011.

Vrchní ředitel úseku vodního hospodářství schválil v roce 2010 patnáct výkladů připravených Výkladovou komisí k zákonu o vodovodech a kanalizacích na čtyřech jednáních v tomto roce uskutečněných.

VD Fryšták, Fryštácký potok

10.3 Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství a ochrany vod

Ministerstvo zemědělství

Kontrolní činnost výkonu přenesené působnosti v oblasti vodního hospodářství Ministerstva zemědělství provádí odbor státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí, jako ústřední vodoprávní úřad. Na krajské úrovni byla prováděna v souladu s usnesením vlády č. 1181 ze dne 18. 10. 2006 a v souladu s „Plánem kontrol krajů a hlavního města Prahy na léta 2010 a 2011“ Ministerstva vnitra.

Kontrola MZe mimo zjištění způsobu fungování vodoprávního úřadu (jde např. o zjištění ve věci dosažené kvalifikace a praxe zaměstnanců, organizace práce, materiální zabezpečení práce apod.) vždy sleduje řádnou aplikaci relevantních právních předpisů, zejména vodního zákona, zákona o vodovodech a kanalizacích a souvisejících prováděcích právních předpisů. Agenda vodoprávního řízení je spjata i s jinými oblastmi správního práva, proto bylo vždy kontrolováno i naplňování ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že vodoprávní úřady vykonávají agendu speciálních stavebních úřadů, byl prověřován i postup podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcích právních norem. V jednotlivých řízeních se tak děje prověřením namátkou vybraných spisů.

Kontrolou výkonu přenesené působnosti je sledována zákonnost této činnosti. Tomu odpovídá rozsah kontrol jednotlivých prvků zaručujících zákonnost v činnosti vodoprávních úřadů, např. správná aplikace právních předpisů obecně, naplnění příslušných kom-

petenčních zákonných ustanovení, řádné vedení správních řízení, dodržování správních lhůt, obstarávání podkladů rozhodnutí v souladu se správním řádem, obsahová přezkoumatelnost rozhodnutí, provádění technicko-bezpečnostního dohledu nad vodními díly aj.

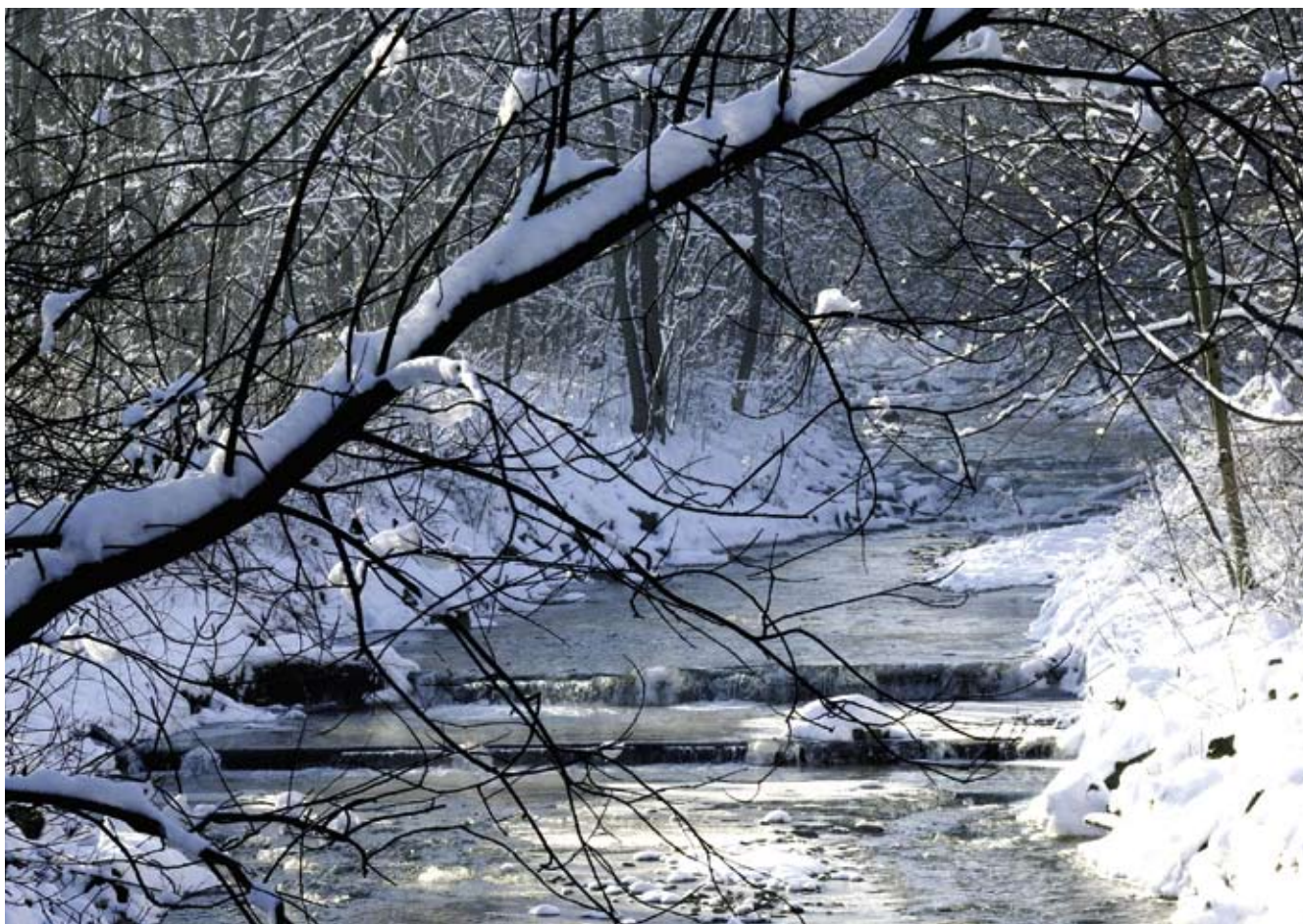
Tabulka 10.3.1

Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2010 na krajských úřadech

Kraj	Termín kontroly
Ústecký	23. 02. 2010
Olomoucký	10. 03. 2010
Královéhradecký	18. 05. 2010
Plzeňský	09. 09. 2010
Jihomoravský	20. 10. 2010
Středočeský	08. 12. 2010

Pramen: MZe

Výkon přenesené působnosti krajských úřadů na úseku vodního hospodářství je na základě provedených kontrol možné označit za stabilně na vysoké úrovni. Příkladné je zejména vedení spisové dokumentace a dodržování procesních postupů v souladu se správním řádem. Dále je nutno vyzdvihnout i stále se zkvalitňující přístup krajských úřadů při metodickém vedení úřadů v jejich obvodu působnosti. Jako potvrzení této skutečnosti lze uvést, že v žádném z kontrolovaných případů nebyla uložena opatření k nápravě. Nejčastější nedostatky spočívaly, stejně jako v předchozím

Stonávka, Komorní Lhotka

období, v aplikační praxi příslušných ustanovení správního řádu. Zjištěná pochybení však v žádném z případů nezpůsobovala nezákonnost vydaných rozhodnutí a po věcné diskuzi odpovědní pracovníci akceptovali výklady a postupy, které zabezpečují zamezení opakování zjištěných nedostatků.

Na úrovni vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností byly kontroly vykonány namátkově, v období červenec – září, a to v souladu se záměrem Ministerstva zemědělství přispět zejména metodickou pomocí ke zvýšení úrovně výkonu státní správy ve vodním hospodářství.

Velmi pozitivní zpětná vazba z prováděných kontrol ukazuje na jejich správné zacílení, což napomáhá prohlubování vzájemné komunikace na všech stupních správní hierarchie. Přínosné je i seznámení se s regionální vodoprávní problematikou a poznatky o aplikaci předpisů v gesci MZe. Na základě těchto poznatků je možné pružně reagovat na případné aplikační nesnáze či nesprávnosti právních norem zahájením legislativního procesu vedoucího k jejich odstranění a zajistit jejich bezproblémovou a jednotnou aplikaci v praxi vodoprávních řízení.

Tabulka 10.3.2

Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2010 na vodoprávních úřadech obcí s rozšířenou působností

Obec	Termín kontroly
Městský úřad Opava	20. 07. 2010
Městský úřad Kravaře	20. 07. 2010
Městský úřad Hlučín	21. 07. 2010
Městský úřad Bílovec	21. 07. 2010
Městský úřad Čáslav	04. 08. 2010
Městský úřad Chrudim	04. 08. 2010
Městský úřad Pardubice	05. 08. 2010
Městský úřad Holice	05. 08. 2010
Městský úřad Jaroměř	10. 08. 2010
Městský úřad Dvůr Králové nad Labem	10. 08. 2010
Městský úřad Dobruška	11. 08. 2010
Městský úřad Nové Město nad Metují	11. 08. 2010
Městský úřad Mělník	26. 08. 2010
Městský úřad Neratovice	26. 08. 2010
Úřad městské části Praha	31. 08. 2010
Úřad městské části Praha	02. 09. 2010

Pramen: MZe

Kontroly vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností pouze potvrdily dlouhodobý trend vzrůstající kvality výkonu státní správy ve vodním hospodářství i na této úrovni. Samozřejmě se v těchto případech objevují větší rozdíly v kvalitě vedení agendy, než je tomu u krajských úřadů. Jako limitující faktor se často ukazovala skutečnost, že kvalitu práce vodoprávních úřadů obcí s rozšířenou působností ovlivňuje personální a materiální vybavení. Vyšší úroveň kvality správního řízení je obvykle u větších, personálně a materiálně lépe vybavených vodoprávních úřadů, i když tato úměra neplatí vždy. V menších obcích je přenesená působnost vykonávána někdy pouze jedním pracovníkem, a to hned pro několik oblastí státní správy a příp. i s výkonem samostatné působnosti.

Navzdory tomu však byla většina zjištěných pochybení, stejně tak jako u krajských úřadů, vesměs formálně procesního rázu. Tato pochybení se vyskytla opakovaně ve větším či menším rozsahu prakticky u všech úřadů. Stejně jako u krajských úřadů se jednalo zejména o nedostatky v aplikaci jednotlivých ustanovení správního řádu, dále pak přetrvávající zezávazňování podmínek z vyjádření např. dotčených orgánů, kdy chyběla jejich přesná citace v rámci výroku rozhodnutí, popřípadě nebyla připojena jejich kopie jako nedílná součást kontrolovaného rozhodnutí. Je však třeba zdůraznit, že i přes tyto problémy nebyl nalezen jediný případ nedostatečného zajištění výkonu státní správy.

Výsledky uvedených kontrol jsou využívány pro případnou legislativní či metodickou činnost. Úsek vodního hospodářství také uspořádal každoroční pracovní setkání s vodoprávními úřady, čtvrtletně pak také organizoval poradů s vedoucími oddělení vodního hospodářství krajských úřadů. Smyslem těchto akcí je vzdělávání a seznámení zaměstnanců vodoprávních úřadů s aktuální vodohospodářskou problematikou, koncepčně se při přípravě metodických prezentací vychází mj. právě z kontrolních zjištění. Takto je zabezpečeno téměř okamžité využití kontrolních poznatků pro metodické vedení podřízených vodoprávních úřadů.

Jak ze závěrů kontrol vyplývá, je možné, přes výše uvedené drobné nedostatky, hodnotit výkon státní správy na úseku vodního hospodářství v ČR v roce 2010 na všech stupních vodoprávních úřadů za velmi kvalitní a plně odpovídající požadavku dodržování zásad administrace veřejné správy, jež je možno označit za službu veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí

Odbory výkonu státní správy Ministerstva životního prostředí v souladu s organizačním řádem řešily stejně jako v minulých letech pouze jednotlivá odvolání proti prvoinstančním rozhodnutím České inspekce životního prostředí, Magistrátu hlavního města Prahy a krajských úřadů.

Odbor ochrany vod již poněkolkáté v roce 2010 pořádal pracovní setkání s vodoprávními úřady a ČIŽP. Smyslem této akce bylo seznámení zaměstnanců vodoprávních úřadů s aktuální problematikou ochrany vod a aktivitami odboru ochrany vod. I na dalších školeních a poradách pořádaných jednotlivými kraji se dle možnosti zúčastnili i pracovníci odboru ochrany vod MŽP.

Morava - Osypané břehy, Strážnické Pomoraví

Daniel Týn – 9 let
2. třída, Církevní ZŠ, SŠ a MŠ, Český Těšín, Moravskoslezský kraj

Prioritní úkoly, programy a stěžejní dokumenty ve vodním hospodářství

11.1 Plánování v oblasti vod

První etapu plánování v oblasti vod zakončilo na začátku roku 2010 Ministerstvo životního prostředí, které z přijatých plánů oblastí povodí sestavilo plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje a kopie všech plánů a data požadovaná Evropskou komisí podle Reporting Schemas v souladu s požadavky tzv. Rámcové směrnice 2000/60/ES vodní politiky předalo k datu 22. března 2010. Zároveň začalo období realizace programů opatření přijatých plány oblastí povodí na sklonku roku 2009.

Pro druhou etapu, ve které proběhne přezkoumávání aktualizace plánů povodí do roku 2015, byla v rámci novely vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. přijata změna jejich struktury – budou pořízeny tři národní plány povodí, lépe vyhovující hydrologickému členění Evropy na povodí řek až k ústí do moří a vazbě na mezinárodní plány oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje. Tato změna byla provedena jako součást reakce ČR na řízení EK o porušení Smlouvy podle čl. 226 Smlouvy o založení ES pro neúplnou nebo nesprávně provedenou transpozici směrnice 2000/60/ES (tzv. infringement).

Národní plány povodí budou přezkoumávat a aktualizovat cíle a programy opatření k jejich naplnění včetně strategie jejich financování a budou přijímány vládou ČR a následně reportovány EK. Současné „plány oblastí povodí“ budou transformovány na „plány dílčích povodí“ (viz obrázek 11.1.1). V deseti plánech dílčích povodí se budou přezkoumávat a aktualizovat na úrovni správců povodí a krajských úřadů jednotlivá opatření, ze kterých budou v ná-

rodních plánech povodí sestaveny a doplněny opatření do programů pro jejich realizaci. Z původních plánů oblastí povodí budou jako samostatné pořízeny plán dílčího povodí Lužické Nisy (původně začleněný do oblasti povodí Labe) a plán povodí ostatních přítoků Dunaje (původně začleněný do oblastí povodí Beřounky a Horní Vltavy). Podkladem pro tyto tři národní plány částí mezinárodních oblastí povodí budou plány deseti dílčích povodí, které nahradí stávajících osm oblastí povodí.

Další významnou součástí plánování v oblasti vod je od roku 2010 implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Tato tzv. „Povodňová směrnice“ zavádí postupy a formy vyhodnocování povodňového nebezpečí a povodňových rizik pro vybraná území a zpracování plánů pro zvládání povodňových rizik v šestiletém cyklu shodném s plánovacím cyklem plánů povodí s tím, že jejich příprava a aktualizace bude řešena ve vzájemné součinnosti.

V souvislosti s novelizací plánování v oblasti vod ve vodním zákoně byly nově vydány dva prováděcí předpisy:

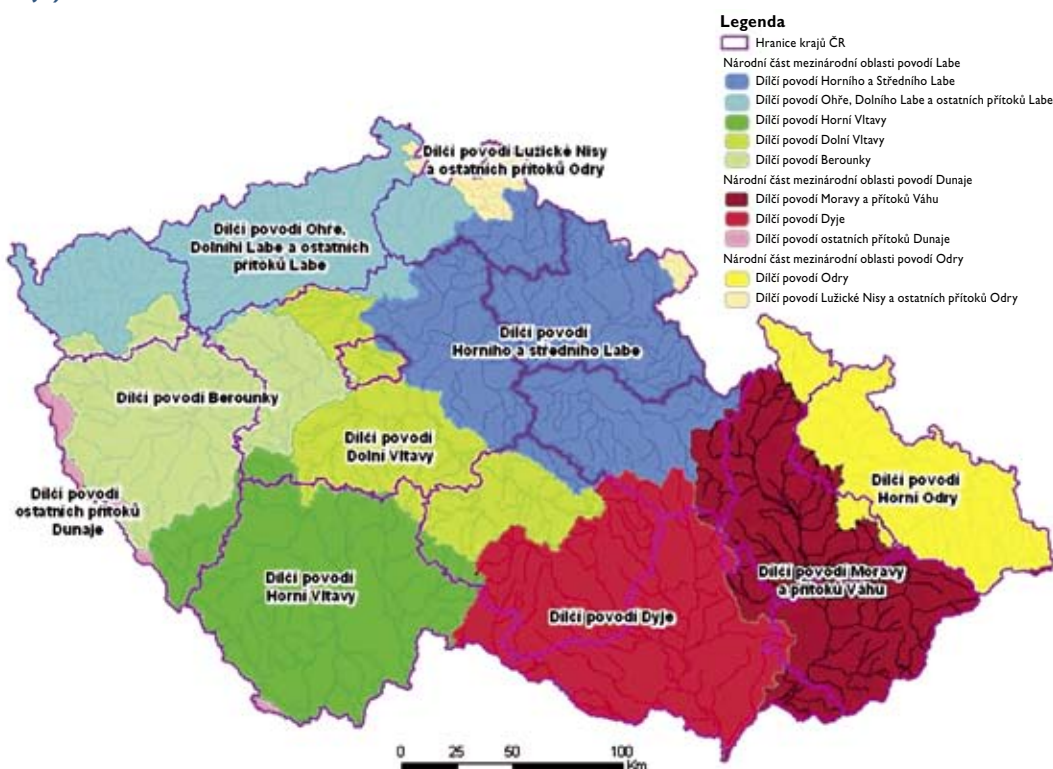
- vyhláška č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí, která nabyla účinnosti 1. ledna 2011 a nově vymezuje části mezinárodních oblastí povodí na území ČR s deseti dílčími povodími (nahradila vyhlášku č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí ve znění vyhlášky č. 390/2004 Sb.)
- vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, která nabude účinnosti 4. března 2011. Tato vyhláška upravuje obsah a způsob zpracování plánů povodí a nově stanoví obsah a způsob zpracování plánů pro zvládání povodňových rizik (nahradila vyhlášku č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod).

Ochranný přístav Česká Vrbná

Obrázek 11.1.1

Mapka 10 dílčích povodí a jejich seskupení do národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje (vč. hranic krajů)

Pramen: MZe

K prvním krokům plnění požadavků Povodňové směrnice patří do konce roku 2011 vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem. Návrh těchto oblastí v rámci ČR byl k dispozici již v roce 2010. Dále se podařilo v roce 2010 vydat ve Věstníku MŽP č. 4 Metodiku tvorby map povodňového nebezpečí a povodňových rizik. Takže ve vymezených oblastech s významným povodňovým rizikem, kde se musí do konce roku 2013 povodňová rizika zmapovat, již bylo zahájeno mapování správci povodí za podpory OPŽP.

Mezinárodní spolupráce v oblasti plnění požadavků Povodňové směrnice probíhá jak prostřednictvím pracovních skupin Mezinárodních komisí pro ochranu Labe, Odry a Dunaje, tak v rámci dvou mezinárodních projektů LABEL a CEframe finančně podporovaných strukturálními fondy EU (ERDF).

11.2 Plány rozvoje vodovodů a kanalizací

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území České republiky, zpracovaný na základě § 29 odst. 1 písm. c) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je umístěn na internetové stránce Ministerstva zemědělství.

Pro platné a schválené PRVKÚK pokračovalo vydávání stanovisek MZe k navrhovaným změnám technického řešení zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod.

V roce 2010 bylo vydáno 1 163 stanovisek MZe, což představuje zvýšení oproti roku 2009 o 90 %. Nárůst počtu vydaných stanovisek názorně dokladují dále uvedené počty. V roce 2006 bylo vydáno 302, v roce 2007 bylo vydáno 423, v roce 2008 bylo vydáno 597 a v roce 2009 bylo vydáno 612 stanovisek MZe.

PRVKÚ ČR představuje střednědobou koncepci oboru vodovodů a kanalizací s výhledem do roku 2015. Navazuje na další strategické dokumenty a dokumenty rezortní politiky a rovněž respektuje požadavky vyplývající z příslušných předpisů Evropských společenství.

PRVKÚK jsou základem pro využití fondů Evropských společenství a národních finančních zdrojů pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací. Proto mezi povinnosti každého žadatele o poskytnutí a čerpání státní finanční podpory patří doložení souladu jím předkládaného technického a ekonomického řešení s platným PRVKÚK.

PRVKÚK jsou využívány MZe, MŽP, kraji (krajskými úřady), obcemi s rozšířenou působností (vodoprávními úřady), obcemi, vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací a odbornou i laickou veřejností.

PRVKÚ ČR a PRVKÚK vyjadřují koncepci MZe. Ve vazbě na tuto skutečnost je připravována změna, kterou se tyto materiály stanou průběžně doplňovanými plány se střednědobým výhledem.

Javoříčka, Bouzov

11.3 Programy a opatření ke snižování znečištění povrchových vod

Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami a zvláště nebezpečnými látkami

Dne 22. března 2010 byl usnesením Vlády České republiky č. 226 přijat Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami na období 2010–2013. Požadavek, na jehož základě byl tento program zpracován, vyplývá ze směrnice 2006/11/ES a do české legislativy byl transponován § 38 odst. 5 vodního zákona, kde je vládě ČR dána možnost ho přijmout. Nový program nahradil dřívější Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami schválený usnesením Vlády České republiky č. 339 ze dne 14. 4. 2004.

Nový schválený program je platný pro celé území ČR pro období 2010–2013. Shrnuje obdobně jako program pro předcházející období aktuální poznatky týkající se realizovaných monitorovacích programů povrchových vod dle požadavků směrnice 2000/60/ES a současného vývoje legislativních a podzákoných nástrojů v předmětné oblasti. Program je určen pro:

- vodoprávní úřady k využití při vydávání rozhodnutí ve vodoprávním řízení a při přijímání dalších opatření k omezení znečišťování povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami,
- ČIŽP k využití při plánování a realizaci kontrolní činnosti v této oblasti,
- subjekty nakládající s nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami, protože shrnuje různá stávající i připravovaná omezující opatření ve vztahu k jednotlivým látkám, termíny pro jejich splnění a trendy v oblasti omezování nakládání s těmito látkami.

Program je členěn do několika kapitol a přílohové části. Součástí jsou i programy zpracované pro jednotlivé prioritní a některé znečišťující látky dle směrnice 2008/105/ES, majících přímou vazbu na snižování znečišťování vodního prostředí a vyhodnocování chemického stavu vod. Vzhledem k tomu, že přenos znečištění se na základě fyzikálních vlastností a způsobu použití vybraných nebezpečných látek neomezuje pouze na přímé vypouštění do vodního prostředí, jsou zmíněna rovněž opatření v ostatních oblastech (chemické látky, ovzduší, odpady, zemědělství, stavebnictví, doprava). Program je členěn na tyto části:

- Část A: Základní charakteristika,
- Část B: Národní seznam relevantních nebezpečných látek pro hydrosféru ČR,
- Část C: Stanovení standardů environmentální kvality a emisních standardů,
- Část D: Charakteristika monitorovacích programů ČR,
- Část E: Legislativní nástroje k omezování emisí nebezpečných znečišťujících látek dle vodního zákona,
- Část F: Dobrovolné nástroje k omezování emisí nebezpečných znečišťujících látek dle vodního zákona,
- Část G: Programy pro jednotlivé prioritní a některé znečišťující látky.

Stavby na ochranu jakosti vod realizované v roce 2010

Z nejvýznamnějších akcí u zdrojů znečištění nad 2 000 ekvivalentních obyvatel byly v roce 2010 dokončeny následující čistírny odpadních vod:

Nové komunální ČOV (77 903 EO celkem): Litvínov (36 000 EO, N, DN), Vysoký újezd (4 560 EO, N, DN, CHP), Bystřice (4 000 EO, N, DN, CHP), Mikulčice (3 500 EO, N, DN), Horní a Dolní Čermná (3 200 EO, N, DN, CHP), Ledce (3 000 EO, N, DN, CHP), Tupadly (3 000 EO, N, DN, CHP), Štěpánkovice (2 950 EO, N, DN, CHP), Dolní Lhota (2 870 EO, N, DN, CHP), Mladá Vožice (2 750 EO, N, DN, CHP), Nový Knín (2 600 EO), Dolní Dobrouč (2 500 EO, N, DN, CHP), Lochovice (2 500 EO, N, DN, CHP), Vlčnov (2 439 EO, N, DN, CHP), Velká Dobrá (2 034 EO, N, DN, CHP).

Dále byly v roce 2010 rekonstruovány nebo rozšířeny:

Stávající komunální ČOV: Hradec Králové (141 700 EO, N, DN, CHP), Nový Bor (13 400 EO, N, DN, CHP), Dobříš (10 180 EO, N, DN), Rudná (9 200 EO, N, DN, CHP), Průhonice (8 320 EO, N, DN, CHP), Valašské Klobouky (8 000 EO, N, DN, CHP), Vizovice (8 000 EO, N, DN, CHP), Slušovice (7 600 EO, N, DN, CHP), Jesenice (7 500 EO, N, DN, CHP), Hulín (7 000 EO, N, DN), Postřelmov (6 300 EO, N, DN, CHP), Psáry II. etapa (6 000 EO, N, DN, CHP), Líně (5 475 EO, N, DN, CHP), Lázně Bělohrad (4 000 EO, N, DN, CHP), Nová Bystřice (4 000 EO, N, DN, CHP), Jevíčko (4 000 EO, N, DN), Jablonné v Podještědí (3 960 EO, N, DN), Břidličná (3 500 EO, N, DN, CHP), Újezd u Brna (3 400 EO, N, DN, CHP), Lužná (3 000 EO, N, DN), Mladá Vožice (2 750 EO, N, DN, CHP), Nové Hradky (2 400 EO, N, DN), Milín (2 300 EO, N, DN, CHP), Rokytice v Orlických horách (2 250 EO, N, DN, CHP).

Akční program podle směrnice Rady 91/676/EHS (tzv. Nitrátová směrnice)

V roce 1991 byla přijata směrnice Rady č. 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, tzv. Nitrátová směrnice. Transpozice Nitrátové směrnice byla provedena do ustanovení § 33 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, kde je uloženo vládě nařízením stanovit zranitelné oblasti a v těchto oblastech upravit používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření.

Zranitelné oblasti představují oblasti, kde kontaminace podzemních a povrchových vod dusičnany již přesáhla nebo by mohla přesáhnout stanovenou mez koncentrace dusičnanů ve výši 50 mg/l. Zranitelné oblasti podléhají revizi do čtyř let od jejich vyhlášení. Zatím poslední revize zranitelných oblastí je vyhlášena novelou nařízení vlády pod č. 219/2007 Sb. s účinností od 1. 9. 2007.

Akční program, který je připravován vždy na čtyřleté období, představuje povinné způsoby hospodaření ve vymezených zranitelných oblastech, které mají za cíl redukovat riziko vyplavování dusíku do povrchových a podzemních vod. Novelou nařízení vlády č. 103/2003 Sb. s účinností od 4. 4. 2008 byl vyhlášen tzv. II. akční program (nařízení vlády č. 108/2008 Sb.). V rámci Evidence využití půdy podle užitelských vztahů (LPIS) jsou zpracovávány informace pro zemědělce o opatřeních, která by měl zemědělec plnit v rámci konkrétního půdního bloku. Akční program je neúčinnějším systémem opatření při implementaci Nitrátové směrnice.

Mezi základní opatření akčního programu v ČR, který je zpracován v souladu s přílohou č. III Nitrátové směrnice, patří:

1. Období, kdy je zakázáno používání určitých druhů hnojiv a statkových hnojiv.
2. Stanovení minimálních kapacit skladů pro statková hnojiva, které umožní skladovat statková hnojiva v období, kdy je zakázáno hnojit (v ČR vychází z obecně platných právních předpisů, od roku 2014 bude požadována kapacita skladů pro statková hnojiva na šestiměsíční produkci).

3. Omezení aplikace hnojiv a statkových hnojiv, odpovídající správným zásadám hospodaření s ohledem na půdně-klimatické podmínky (půdní druh a typ, sklon pozemků, teploty, srážky). Zavedení maximálních limitů hnojení k jednotlivým plodinám.
4. Způsoby využívání a obhospodařování půdy na svažitých, podmačených, zaplavených, promrzlých půdách a v blízkosti vod.

Opatření uvedená v akčním programu musí zajistit, že v žádném podniku ve zranitelné oblasti nebude v průměru překročeno takové množství ročně aplikovaných statkových, organických a organominerálních hnojiv, které obsahuje více než 170 kg dusíku na hektar za rok.

Legislativní změny uvedené v novele nařízení vlády pod č. 108/2008 Sb. vyvolávají požadavek na zvýšení stávajících kapacit skladů statkových hnojiv na šestiměsíční produkci v průběhu přechodného období, tj. do konce roku 2013.

V roce 2010 byla na základě usnesení vlády předložena a schválena aktualizace Strategie financování implementace Nitrátové směrnice s odhadem celkových investičních nákladů (Finanční strategie Nitrátové směrnice). Ve srovnání s odhadem z roku 2008 došlo ke snížení nákladů cca o 40 %. K tomuto snížení nákladů došlo bez dopadu na kvalitu investic a jejich vliv na životní prostředí, vlivem realizovaných investičních nákladů na výstavbu skladovacích kapacit v rámci PRV na období 2007–2013.

11.4 Informační systém VODA ČR

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí pokračovalo v roce 2010 v provozování meziresortního projektu s názvem Informační systém veřejné správy – VODA, který byl oficiálně zahájen v roce 2005. Hlavním cílem tohoto meziresortního projektu nadále zůstává snaha poskytnout odborné a široké veřejnosti, dostatek věrohodných a relevantních informací o vodách pro rozhodování, vzdělávání a obecnou informovanost, pokud možno unifikovaně, efektivně a na jednom místě, a to nezávisle na dělení kompetencí ve vodním hospodářství mezi jednotlivými resorty. Jedině tento zvolený přístup umožňuje státní správě a samosprávě, včetně široké veřejnosti využívat a sdílet státem garantované údaje o vodním hospodářství a současně eliminovat duplicitní náklady na pořizování stejných dat v rámci jednotlivých resortů.

Vlastní realizace projektu v gesci MZe byla původně plánována na léta 2005–2010. V roce 2008 byla celková doba trvání projektu díky včasnému zajištění vstupů pro technickou realizaci nad rámec plánovaných úloh zkrácena a projektové úlohy byly v gesci MZe ukončeny v polovině roku 2009, a to bez změny celkové výše ceny projektu. V roce 2010 bylo ukončeno vyhodnocení projektu a probíhaly přípravné práce na II. etapu projektu v gesci MZe, která je plánována na roky 2011–2015. Povinnost pro MZe vést a spravovat informační systém veřejné správy pro vybrané evidence z oblasti vodního hospodářství vychází z § 22 odst. 3 vodního zákona (zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů).

V průběhu I. etapy projektu ISVS–VODA (2005–2009) v gesci MZe se podařilo implementovat požadavky zákonných norem předpisujících datový obsah do všech úrovní, tedy od vzniku dat až po jejich poskytování dalším resortům anebo jejich prezentaci. Byl vytvořen funkční informační systém veřejné správy, prostřednictvím kterého jsou standardně zveřejňovány a aktualizovány údaje od jednotlivých odborně způsobilých subjektů, a to přehledně a na jednom místě (www.voda.gov.cz). Jedná se o distribuovaný

(decentralizovaný) informační systém, kde veškerá data jsou prezentována prostřednictvím provozních informačních systémů odborně způsobilých subjektů, které jsou autory dat a nesou za ně plnou odpovědnost. Nejedná se tedy o centralizovaný systém, kdy jsou data replikována do centrálního místa, odkud dochází k jednotné prezentaci. V podstatě se jedná o dílčí aplikace, které využívají centrální služby přístupového portálu, který funguje jako rozcestník k jednotlivým datovým základnám. Úloha jednotlivých resortů je tedy striktně koordinační a výkonná část je delegována na odborně způsobilé subjekty (v případě MZe se jedná především o správce vodních toků s. p. Povodí, LČR a ZVHS). Vzhledem k velmi omezenému rozsahu finančních prostředků byl v rámci I. etapy v gesci MZe kladen důraz na právní a věcnou podstatu procesů a technické řešení bylo omezeno na první funkční implementaci. Výsledné technické řešení je možné spíše charakterizovat jako prototyp budoucího portálu. Rozsah a charakter poskytovaných dat a informací je nyní omezen právě technickými vlastnostmi komunikačního rozhraní systému.

V roce 2010 došlo současně ke schválení projektového záměru II. etapy projektu ISVS–VODA (2011–2015) v gesci MZe. Pro období II. etapy projektu je navrhováno doplnit zejména jeho komunikační, prezentační a integrační vlastnosti tak, aby bylo možné vytěžit co nejvíce informačního a datového obsahu. Vzhledem k distribuované architektuře je ISVS–VODA zabezpečován zejména prostřednictvím provozních informačních systémů odborně způsobilých subjektů, které jsou autory Informačního Systému Povodí (ISyPo). Díky koordinačnímu úsilí MZe v minulých letech se podařilo zajistit vysokou míru slučitelnosti a unifikace mezi těmito systémy jednotlivých správců povodí. Nyní je žádoucí tyto systémy, které tvoří nosnou část celé vodohospodářské informační architektury, postupně formálně a technicky sjednotit a certifikovat jako plnohodnotné součásti informačního systému státní správy.

Stejně jako v předchozím roce bylo zachováno rozšířené hlavní členění internetových stránek Vodohospodářského informačního portálu na čtyři základní záložky, a to:

- Aktuální informace,
- Evidence ISVS,
- Plánování v oblasti vod,
- Projekt ISVS–VODA.

V návaznosti na podrobné vyhodnocení I. etapy projektu ISVS–VODA v gesci MZe, které bylo provedeno v roce 2010, se dá konstatovat, že byly splněny veškeré cíle, které byly kladeny na realizaci I. etapy projektu a veškeré projektové úlohy byly naplněny. Nejvýznamnějším přínosem pro uživatele Vodohospodářského informačního portálu – VODA jsou tzv. „aktuální informace“, kde jsou přehledně prezentovány on-line stavy a průtoky na vodních tocích, srážkové úhrny za posledních 24 hod., manipulace na vodních dílech ve správě s. p. Povodí apod. V roce 2010 došlo k rozšíření funkcionalit aplikace „Stavy a průtoky“, které přispělo k lepší prezentaci a informovanosti, a to nejen během povodňových situací. V rámci této aplikace byl rozšířen 3. SPA o stav extrémního ohrožení, který upozorňuje na eventuelní vznik větších škod a bezprostřední ohrožení majetku a životů v záplavovém území. Tento stav je automaticky zobrazen při dosažení Q_{50} v daném profilu. Jedná se pouze o informativní sdělení určitého stavu, který nemá další vazbu na legislativu. Dále byla rozšířena tabulka jednotlivých limnigrafických stanic (identifikační údaje o limnigrafické stanici) o údaje tří největších historických povodní zaznamenaných v daném profilu a o hodnoty průtoků konkrétní N-lelosti povodní (Q_1 , Q_2 , Q_5 , Q_{10} , Q_{20} , Q_{50} , Q_{100}), které jsou v případě jejich dosažení současně zobrazovány u jednotlivých prezentovaných hodnot v tabulce s přehledem aktuálních průtoků. Dále byly v této aplikaci doplněny odkazy na jednotlivé Evidenční listy hlášeného profilu.

V rámci záložky „Evidence ISVS“ se stěžejní část prací I. etapy v gesci MŽE týkala především budování centrální evidence vodních toků – CEVT. Vrstva CEVT je základní nosnou a vazební evidenci ISVS–VODA a je využívána pro další územní vazby jevů ostatních evidencí a pro následnou aktualizaci vrstev vodních toků v návazných informačních systémech veřejné správy. Významným počinem bylo zahájení prací na vrstvě CEVT, kdy jednotliví správci vodních toků (s. p. Povodí, LČR, ZVHS) prezentují osy vodních toků v měřítku 1:10 000 včetně správcovství. V rámci záložky „Plánování v oblasti vod“ jsou k dispozici Plány oblastí povodí, které byly pořízeny správci povodí podle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady pro osm oblastí povodí. Hlavní výstupy plánů oblastí povodí (hodnocení stavu útvaru povrchových a podzemních vod a opatření navržená pro dosažení v plánech stanovených cílů) jsou k prohlédnutí v záložce „Interaktivní mapa“, kde jsou připraveny úlohy pro povrchové a podzemní vody. Dále jsou k dispozici konkrétní informace o jednotlivých vodních útvarech a opatřeních.

Resort MŽP je v rámci meziresortního projektu ISVS–VODA pověřen vedením jedenácti evidencí informujících o stavu povrchových a podzemních vod v ČR (práce zabezpečeny VÚV T.G.M., v.v.i.) a vedením čtyř evidencí týkajících se množství a jakosti povrchových a podzemních vod (práce zabezpečeny ČHMÚ ve spolupráci se správci povodí a ZVHS).

V roce 2010 pověřené subjekty zabezpečily vedení a rutinní ukládání dat jednotlivých evidencí informujících o stavu, množství a jakosti povrchových a podzemních vod. V prvním čtvrtletí byla dále aktualizována data Evidence stavu vodních útvarů, Evidence ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů, Evidence vodních útvarů včetně silně ovlivněných a umělých vodních útvarů a proběhla částečná aktualizace dat Evidence ochranných pásem vodních toků na základě žádosti jednotlivých dotčených subjektů (nikoliv plošná aktualizace).

Nová verze Evidence hydrogeologických rajonů, zpracovaná v roce 2006, zavedená sdělením odboru ochrany vod vydaným ve Věstníku MŽP (ročník XIX, částka 12, MŽP, Praha, prosinec 2009) a legislativně platná od 1. ledna 2010, byla na portále ISVS–VODA zpřístupněna.

U Evidence záplavových území probíhá i v roce 2010 periodická aktualizace databáze na základě dostupných zdrojových dat.

Ostatní evidence, které v rámci ISVS–VODA vede resort MŽP, jsou pro rok 2010 aktuální.

Ke zveřejňování jednotlivých aplikací dochází i nadále na Vodohospodářském informačním portálu VODA na internetové adrese www.voda.gov.cz, který je symbolizován logem (symbol otočených kapek) ve státních barvách.

www.voda.gov.cz

www.water.gov.cz

www.voda.gov.cz/wap

11.5 Reportingová činnost ČR pro EU

Reporting dle Směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod

Hlavním cílem politiky EU je dosažení dobrého ekologického stavu vod na území členských států do roku 2015. Dosažení tohoto cíle vyžaduje plnění úkolů stanovených řadou směrnic v oblasti kvality vody. Jednou z hlavních směrnic v tomto ohledu je směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod. Citovaná směrnice se týká sběru, čištění a vypouštění městských odpadních vod a odpadních vod z určitých průmyslových odvětví a jejím cílem je ochrana životního prostředí před nepříznivými následky tohoto vypouštění.

Členské státy jsou povinny každé dva roky zveřejnit zprávu o čištění městských odpadních vod a zneškodňování kalů a následně ji předat EK, která dohlíží na uplatňování požadavků směrnice. V případě neplnění podmínek směrnice může EK zahájit tzv. „řízení o neplnění povinností“ a členskému státu, který poruší právní předpisy, může být udělena pokuta.

Výše uvedené údaje za roky 2007 a 2008 byly předány do systému WISE prostřednictvím infrastruktury ReportNet k 1. 6. 2009.

Reporting dle Směrnice Rady 76/160/EHS, o jakosti vody ke koupání

Zpráva o implementaci směrnice Rady 76/160/EHS z 8. 12. 1975 o jakosti vody ke koupání (gestorem směrnice je Ministerstvo zdravotnictví), byla vypracována stále v intencích uvedené směrnice, která však v roce 2006 byla nahrazena novou směrnicí č. 2006/7/ES o řízení jakosti vod ke koupání. Zpráva o jakosti vody využívané pro koupání osob a její nejdůležitější charakteristiky za rekreační sezónu 2010 byla předána EK v prosinci 2010. Zpráva je každoročně po zpracování výsledků vyvěšena na portálu EK http://ec.europa.eu/water/water-bathing/index_en.html.

Rekreační vody využívané ke koupání osob ve volné přírodě jsou v ČR rozděleny na koupaliště ve volné přírodě a dále povrchové vody využívané ke koupání osob (tzv. koupací oblasti).

Nejčastější problémy s jakostí vody souvisejí s masovým výskytem sinic, který na některých lokalitách vedl k vyhlášení zákazu koupání. V koupací sezóně 2010 bylo z tohoto důvodu vyhlášeno celkem 16 zákazů koupání (z toho tři na koupalištích ve volné přírodě a 13 v koupacích oblastech). Jako limitní hodnoty pro ukazatel „sinice“ bylo přijato doporučení WHO, tj. třístupňové hodnocení jakosti vody, kdy zákaz je vydáván v případě, že vizuálním hodnocením je posouzena přítomnost vodního květu.

Kvůli nevyhovující mikrobiologické jakosti vody nebyl v koupací sezóně 2010 vydán žádný zákaz koupání.

Vltava, Praha

Aneta Heidrová – 10 let
5. třída, ZŠ Kravaře – Kouty, Moravskoslezský kraj

Mezinárodní spolupráce v ochraně vod

12.1 Spolupráce v rámci EHK OSN

Česká republika rozvíjí principy ochrany vod a hospodaření s nimi na bázi hydrologických povodí a hydrogeologických rajonů překračujících hranice států v souladu s Úmluvou EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer, tzv. Rámcovou směrnicí o vodách a dalšími směrnicemi Evropského společenství.

Spolupráce v rámci EHK OSN pokrývá většinu aspektů ochrany jakosti a množství vod. Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer ve svém čl. 9 předpokládá, že státy sdílející stejné vody mezi sebou uzavřou bilaterální nebo multilaterální smlouvy nebo jiná ujednání, což splňuje spolupráce ČR v rámci hraničních vod a ucelených povodí. Díky vstupu Protokolu o vodě a zdraví v platnost je do této spolupráce zahrnut i aspekt ochrany zdraví obyvatel před nemocemi z vody.

Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

ČR je smluvní stranou Úmluvy EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer („Úmluva o vodách“) od roku 2000 a její experti se účastní aktivit týkajících se oblastí integrovaného řízení vodních zdrojů a vodních ekosystémů, monitoringu a hodnocení stavu vod, ochrany před povodněmi, adaptace na změnu klimatu, ochrany vod před havarijním znečištěním z průmyslových zdrojů, podpory mezinárodní spolupráce na hraničních vodách a v ucelených mezinárodních povodích a tématu vody a lidského zdraví.

V roce 2010 se aktivity v rámci Úmluvy o vodách zaměřily zejména na přípravu 7. ministerské konference Životní prostředí pro Evropu 21. – 23. září 2011 v kazašské Astaně. Byro Úmluvy o vodách spolu s Výborem pro environmentální politiku EHK OSN se zabývaly tématy konference, kterými budou udržitelné nakládání s vodou a s ní související ekosystémy, udržitelné nakládání s vodou a ozelenění ekonomiky – zahrnutí životního prostředí do ekonomického rozvoje. K těmto tématům Byro připravilo ve spolupráci s pracovní skupinou pro integrovaný management vodních zdrojů návrhy otázek pro diskusi ministrů a pracovalo na návrhu základního dokumentu pro konferenci a na seznamu budoucích závazků účastnických států konference. Na tomto fóru proběhla také jednání o dalším postupu prací ve společné skupině pro vodu a havárie, jejíž zaměření je třeba orientovat více na problémy vody. Na základě pověření 5. zasedání smluvních stran Úmluvy o vodách zahájila skupina pro právní otázky přípravu dokumentu týkajícího se mechanismu pro podporu plnění Úmluvy o vodách a kontrolu tohoto plnění. Pracovní skupina pro monitoring a hodnocení se zabývala přípravou „Druhého hodnocení mezinárodních řek, jezer a podzemních vod“, které bude představeno na ministerské konferenci v Astaně.

Protokol o vodě a zdraví

V rámci Úmluvy EHK OSN vznikl smluvní dokument zabývající se souvislostí mezi vodou a lidským zdravím – Protokol o vodě a zdraví. ČR je smluvní stranou Protokolu již od roku 2001. Protokol vstoupil v platnost v roce 2005. V roce 2010 byly dokončeny dokumenty související se stanovením cílů k Protokolu a kontrolou jejich plnění, pokračovala výměna zkušeností se sledováním výskytu chorob z vody, smluvní strany se zabývaly problémy sou-

visejícími s jakostí vody ke koupání a z malých zdrojů, s nimiž souvisí také komunikace s veřejností. V roce 2010 byla dokončena příprava dokumentu Zásobování vodou a odkanalizování za extrémních výkyvů počasí, který byl prezentován na 5. ministerské konferenci Zdraví a životní prostředí v Parmě 2010.

Významnou událostí v roce 2010 bylo 2. zasedání smluvních stran Protokolu o vodě a zdraví, které se uskutečnilo ve dnech 23. – 25. listopadu v Bukurešti. Zasedání projednalo plnění Protokolu v jednotlivých smluvních stranách, s tím související národní reportingové zprávy a celkovou zprávu a dohodlo se na dalším postupu ohledně reportingu a hodnocení plnění cílů. Přítomní byli seznámeni s průběhem prací v jednotlivých skupinách a s výstupy práce těchto skupin, schválili návrhy jednotlivých dokumentů a program práce na roky 2011–2013.

Bližší informace o Úmluvě EHK OSN a Protokolu jsou na internetových stránkách www.unece.org/env/water.

12.2 Mezinárodní spolupráce v ochraně vod v ucelených povodích Labe, Dunaje a Odry

Moderní principy ochrany vod, založené na bázi hydrologických povodí velkých řek překračujících hranice více států, se v České republice začaly uplatňovat v roce 1990 zahájením spolupráce při ochraně Labe podle Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe. V té době se také začala připravovat Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním a později i Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje.

Mezinárodní spolupráce v ochraně hlavních povodí ČR je prostřednictvím mezinárodních komisí pro ochranu Labe, Dunaje a Odry zaměřena zejména na:

- snižování zatížení Labe, Dunaje a Odry škodlivými látkami,
- usilování o dosažení ekosystému, který bude co možná nejbližší přírodnímu stavu se zdravou četností druhů,
- umožnění užívání vody, a to především získávání pitné vody z břehové infiltrace a zemědělské využívání vody a sedimentů,
- snižování zatížení Severního moře z povodí Labe, Černého moře z povodí Dunaje a Baltického moře z povodí Odry,
- protipovodňovou ochranu,
- koordinovanou implementaci směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky v ucelených povodích.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe

MKOL je nejvýznamnějším grémiem česko-německé spolupráce v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Její činnost se soustřeďuje na snižování znečištění Labe a jeho přítoků, zlepšení stavu ekosystémů souvisejících s vodou, programy měření a sledování jakosti vody, prevenci havarijního znečištění a především na koordinované plnění požadavků tzv. Rámcové směrnice o vodách a zlepšování povodňové ochrany koordinovaným plněním požadavků Směrnice ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (Povodňová směrnice).

MKOL se již od roku 1988 spolupodílí na přípravě a uskutečňování Magdeburského semináře o ochraně vod, který představuje nejvýznamnější mezinárodní odbornou a vědeckou akci v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Ve dnech 4. – 6. října 2010 se v Teplicích uskutečnil v pořadí již 14. ročník tohoto semináře, kterého se zúčastnilo takřka 300 odborníků z ČR, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska. Uskutečněný seminář byl zaměřen zejména na:

- dopady klimatické změny na vodní režim včetně adaptačních opatření,
- problematiku jezer vzniklých po těžbě uhlí a jejich vliv na vodní režim krajiny,
- Správu povodí se zaměřením na hydromorfologické aspekty.

Na 23. zasedání MKOL, které se uskutečnilo ve dnech 7. – 8. října 2010 v Drážďanech, byl projednán přehled úkolů podle tzv. Rámcové směrnice o vodách a dceřině směrnice o normách environmentální kvality v letech 2010 až 2015. Dále byl schválen Mezinárodní program měření Labe 2011, MKOL byl informován o postupu prací při implementaci Povodňové směrnice a požádal pracovní skupinu „Povodňová ochrana“ o vypracování hydrologického vyhodnocení povodní v srpnu a září 2010 v povodí Labe. Pracovní skupina „Havarijní znečištění vod“ informovala o stavu přípravy stabilního havarijního profilu Labe a o postupu prací při zajišťování jeho financování. Byla projednána problematika stopovacích pokusů potřebných k rozšíření Poplachového modelu Labe o Vltavu a Sálu.

V návaznosti na 23. zasedání MKOL se konala slavnost k 20. výročí založení MKOL. Na tiskové konferenci byla představena závěrečná zpráva k Akčnímu programu Labe 1996–2010. V rámci MKOL probíhaly v roce 2010 přípravy k předání předsednictví české straně.

Podrobné informace o činnosti MKOL je možné získat na internetových stránkách www.ikse-mkol.org.

Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje

Dne 16. února 2010 se uskutečnila ve Vídni ministerská konference pořádaná MKOD s cílem schválení Plánu mezinárodního povodí Dunaje, který byl spolu s národními plány následně zaslán EK, a plánů ochrany před povodněmi 17 dílčích povodí v rámci povodí Dunaje. Plán Dunaje je dostupný na www.icpdr.org/participate. V dubnu 2010 uspořádala MKOD workshop k dalšímu zaměření MKOD (po dokončení Plánu mezinárodní oblasti povodí Dunaje).

13. plenární zasedání MKOD se konalo ve dnech 9. – 10. prosince 2010 ve Vídni za předsednictví Slovinska. Zasedání se zúčastnily delegace smluvních stran Úmluvy o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje (EU, 8 členských zemí EU a 6 nečlenských zemí EU), předsedové jednotlivých expertních skupin, zástupci pozorovatelských organizací a pracovníci sekretariátu MKOD. MKOD schválila zprávu auditorů za minulé období, rozpočet a výši příspěvků na další období. Projednala činnosti jednotlivých expertních skupin zaměřených zejména na plnění požadavků tzv. Rámcové směrnice o vodách. Byly představeny aktivity související s ochranou před povodněmi a koordinace přípravy implementace Směrnice o zvládání povodňových rizik (2007/60/ES). Byly projednány otázky financování kontroly laboratoří a interkalibračních cvičení v celém povodí. MKOD také jednala o svém zapojení do Dunajské strategie, kde má zájem o zapojení do bodů týkajících se jakosti vod, prevence havárií a biodiverzity. Delegace Maďarska podala informaci o chemické havárii v zařízení na zpracování hliníku Ajka Aluminium Copany v říjnu 2010, o dopadech této havárie a o přijatých opatřeních.

V roce 2010 byl již posedmé ve všech podunajských zemích slaven širokou veřejností Den Dunaje, který je stanoven na 29. červen – den podpisu Úmluvy o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje. Součástí slavností je mezinárodní výtvarná sou-

těž „Mladí tvůrci pro Dunaj“. Oslovy v české části povodí Moravy byly pořádány Unii pro řeku Moravu ve spolupráci s MŽP, MZe a Povodím Moravy, s. p.

Podrobné informace o činnosti MKOD je možné získat na internetových stránkách www.icpdr.org.

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním

Dohoda o mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním je prováděna prostřednictvím MKOOpZ, jejíž činnost za rok 2010 byla projednána na 13. plenárním zasedání MKOOpZ, konaném ve dnech 7. – 8. prosince 2010 ve Vratislavi. Na zasedání byly předneseny zprávy předsedů jednotlivých pracovních skupin, jejichž činnost byla zaměřena zejména na sestavení plánu práce MKOOpZ a harmonogramu úkolů pro období 2010–2015, kompilaci informací o účelu a způsobu použití modelování nutrietií ve vodních tocích pro práci MKOOpZ (model Moneris), postup pro zavedení provozu Geoportálu MKOOpZ, zpracování koncepce zavádění Povodňové směrnice v mezinárodní oblasti povodí Odry, aktualizaci Havarijního plánu včetně Mezinárodního varovného a poplachového plánu pro Odru, práce na mapě potenciálních zdrojů havarijního znečištění a provádění mezinárodních havarijních cvičení.

V roce 2010 byla poslední smluvní stranou (SRN) ratifikována Dohoda o změně Dohody o MKOOpZ, která byla uskutečněna s ohledem na odstoupení ES od Dohody o MKOOpZ.

Podrobné informace o činnosti MKOOpZ je možné získat na internetových stránkách www.mkoo.pl.

12.3 Mezinárodní spolupráce České republiky na hraničních vodách

Celková délka státních hranic ČR se sousedními státy je 2 290 km, z toho je 738 km označováno za tzv. mokrou hranici, tzn., že státní hranice ČR jsou z více než 30 % tvořeny vodními toky a vodními plochami. Hraniční vody jsou však nejen úseky vodních toků nebo jejich hlavních ramen, kterými probíhají, popř. které protínají státní hranice, ale také povrchové a podzemní vody v blízkosti státních hranic, na kterých by provedená vodohospodářská opatření na území státu jedné smluvní strany podstatně ovlivnila vodohospodářské poměry na území státu druhé smluvní strany. Spolupráce ČR na hraničních vodách s Polskou republikou, Rakouskou republikou, Slovenskou republikou a Spolkovou republikou Německo jsou upraveny dvoustrannými mezistátními či mezivládními smlouvami a dohodami. Jejich naplňování zajišťují dvoustranné komise pro vodohospodářské otázky na hraničních vodách, popřípadě zmocněnci vlád smluvních stran pro vodohospodářské otázky se sousedními státy. Z věcného hlediska je spolupráce na hraničních vodách zaměřena zejména na:

- zajištění stability státních hranic v úsecích, které jsou tvořeny hraničními vodními toky,
- úpravu a údržbu hraničních vodních toků včetně výstavby a provozování objektů na těchto vodních tocích, zásobování vodou a meliorace příhraničních území,
- zajištění oboustranného přístupu k vodě,
- ochranu hraničních vod před znečištěním (včetně příslušného monitoringu, společného sledování jakosti hraničních vod, výměny údajů a organizace varovné služby v případě mimořádných událostí),
- hydrologii a hlášenou povodňovou službu (včetně monitoringu, společných měření, výměny údajů a organizace varovné služby v případě mimořádných událostí),
- vodohospodářské plánování a bilancování na hraničních vodách – návrhy na koordinované využívání hraničních vod,

- ochranu vodních zdrojů pro zásobování vodou,
- vodoprávní řízení, týkající se hraničních vod,
- spolupráci ve věcech správy státních hranic na hraničních vodních tocích,
- ochranu akvatických a litorálních biotopů.

Smlouva mezi ČR a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství

Spolupráce v oblasti vodního hospodářství je upravena „Smlouvou mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství“, která byla podepsána 12. prosince 1995 a vstoupila v platnost dne 25. října 1997. Naplňování dohody se Spolkovou republikou Německo se uskutečňuje prostřednictvím Česko-německé komise pro hraniční vody.

Ve dnech 21. – 22. října 2010 se na území ČR v Plzni uskutečnilo 13. zasedání Komise ČR-SRN. Účelem tohoto zasedání bylo projednání a odsouhlasení výsledků 12. zasedání Stálého výboru Bavorsko (21. – 23. dubna 2010, Spolková republika Německo, Deggen-dorf) a 12. zasedání Stálého výboru Sasko (8. – 10. června 2010, Česká republika, Karlštejn).

Komise ČR-SRN dále projednala další aktuální otázky spolupráce na hraničních vodách, týkající se zejména zásad pro přímou spolupráci příslušných orgánů a odborných pracovišť, seznamů hraničních vod, bodů spolupráce se Stálou česko-německou hraniční komisí a realizace tzv. Rámcové směrnice o vodách na hraničních vodách.

Příští, 14. zasedání Komise ČR-SRN, je stanoveno na 21. – 22. října 2011 na území Spolkové republiky Německo v Drážďanech.

Výsledky z jednání jsou uvedeny v Protokolu o 12. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody, který byl v závěru jednání podepsán oběma zmocněnci, předložen vedoucím zainteresovaných resortů ke stanovisku a schválen ministrem životního prostředí.

Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách

Ve dnech 7. – 11. června 2010 se na území ČR v Nových Hradech uskutečnilo 18. zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody. Účelem jednání Komise ČR-A bylo projednání jednotlivých oblastí vzájemné spolupráce ve vodním hospodářství na hraničních vodách podle „Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách“ ze dne 7. prosince 1967, platné od 18. března 1970. Komise ČR-A na svém 18. zasedání projednala záležitosti týkající se úprav a udržování hraničních vodních toků, mezistátních kolaudací a vyúčtování prací na hraničních vodách, udržování čistoty hraničních vod, hydrologie, plavebních otázek, hraničních otázek, vodohospodářských studií a plánování. Příští, 19. zasedání Komise ČR-A, se koná ve dnech 14. – 17. června 2011 v rakouském St. Lorenz/Mondsee.

Výsledek zasedání Komise ČR-A je uveden v oboustranně odsouhlaseném a podepsaném „Protokolu z 18. zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody“, který byl mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí.

Dohoda mezi vládou ČR a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách

Ve dnech 25. – 27. května 2010 se na území ČR v Praze konalo 10. zasedání Česko-slovenské komise pro hraniční vody ustanovené na základě „Dohody mezi vládou ČR a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách“, která byla podepsána a zá-

roveň vstoupila v platnost 16. prosince 1999. Komise ČR-SR na svém 10. zasedání projednala záležitosti týkající se úprav a udržování hraničních vodních toků, mezistátních kolaudací a vyúčtování prací na hraničních vodách, udržování čistoty hraničních vod, hydrologie, plavebních otázek, hraničních otázek, vodohospodářských studií a plánování. V rámci svého 10. zasedání Komise ČR-SR schválila zprávy o činnosti pracovních skupin za rok 2009 a plány práce na rok 2010. Příští, 11. zasedání Komise ČR-SR, je stanoveno na 18. – 20. května 2011 na území Slovenské republiky v Oščadnici.

Výsledek zasedání je uveden v „Protokolu z 10. zasedání Česko-slovenské komise pro hraniční vody“, který byl mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí.

Úmluva mezi vládou ČR a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách

Ve dnech 8. – 10. listopadu 2010 se v Polské republice v Brunówě konalo 12. jednání zmocněnců vlád ČR a Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách, na kterém byly projednány a schváleny výsledky činnosti jednotlivých společných pracovních skupin za období od 11. jednání zmocněnců. Práce se týkaly plánování vodního hospodářství na hraničních vodách, spolupráce v oblasti hydrologie, hydrogeologie a povodňové ochrany, úprav hraničních vodních toků, zásobování vodou a meliorací příhraničních území, ochrany hraničních vodních toků před znečištěním, otázek implementace tzv. Rámcové směrnice o vodách na česko-polských hraničních vodách a opatření realizovaných na hraničních vodních tocích za účelem stabilizace státních hranic. Jednotlivým pracovním skupinám byly uloženy úkoly v příslušných oblastech spolupráce a byly schváleny plány práce na další období. Mimo jiné byly projednány otázky realizace vodního koridoru Dunaj-Odra-Labe, postupu prací řešících povodňovou ochranu města Bohumína a snížení povodňových rizik na horním toku řeky Opavy pomocí nádrže Nové Heřminovy, vzájemné výměny hydrometeorologických dat a spolupráce výstražných služeb, provedených prací a projektů na úpravy hraničních vodních toků a jiných vodohospodářských opatření na nich a zhodnocení výsledků monitoringu jakosti vod. Dále byla prodiskutována problematika vlivu plánované nádrže Ratiboř a stupně Kopytov, společného monitoringu v oblasti Police nad Metují-Kudowa zdroj, Adršpach-Krzesów a povodí Stěnavy a vlivu dolu Turów na povrchové i podzemní vody. Příští, 13. jednání zmocněnců vlád ČR a Polské republiky, je stanoveno na 8. – 10. listopadu 2011 na území ČR.

Závěry z projednávání zmocněnců jsou uvedeny v protokolu z jednání, který byl podepsán oběma zmocněnci, mezirezortně projednán a schválen ministrem životního prostředí.

Haná - řádění bobrů

Kateřina Bazgietová – 10 let
5. třída, ZŠ Jablunkov, Moravskoslezský kraj

Výzkum a vývoj ve vodním hospodářství

13.1 Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství v roce 2010 poskytlo účelové finanční prostředky na řešení projektů výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství ve výši nad 56 mil. Kč.

V roce 2010 bylo na podporu vodohospodářského VaV vynaloženo celkem 56 157 tis. Kč. Na projekty VaV s počátkem řešení v roce 2007 byla vynaložena částka 5 424 tis. Kč, 30 332 tis. Kč bylo poskytnuto na projekty VaV zahájené v roce 2008 a 18 566 tis. Kč získaly projekty VaV započaté v roce 2009. V roce 2010 bylo zahájeno řešení jednoho nového projektu VaV, který řeší problematiku vodního hospodářství. Tento projekt byl podpořen částkou 1 835 tis. Kč. Projekty VaV jsou především zaměřeny na ochranu půdy a vody při trvale udržitelném rozvoji agrárního sektoru, tvorbu, revitalizaci a ochranu kulturní krajiny, lesa a vodních útvarů a racionalizaci hospodaření s vodou včetně řešení dopadů klimatické změny.

Přehled jednotlivých řešených projektů VaV je v souhrnu uveden v tabulce 13.1.1. Veřejně přístupné údaje o těchto projektech jsou dostupné na internetových stránkách Rady pro výzkum, vývoj inovace www.vyzkum.cz v sekci Informační systém VaVal (CEP – centrální evidenci projektů). Údaje o výsledcích z řešení projektů VaV jsou dostupné také v RIV (Registr informací o výsledcích). Další informace o výzkumu a vývoji v oblasti vodního hospodářství lze

nalézt zároveň na stránkách Národní agentury pro zemědělský výzkum při MZe – www.nazv.cz v sekci Infobanka.

Vodohospodářské projekty VaV vzešly z veřejných soutěží vyhlášených v rámci rezortních výzkumných programů – Program výzkumu v agrárního sektoru 2007–2012 a Výzkum v agrárního komplexu 2009–2014. Jejich součástí jsou i podprogramy, výzkumné směry nebo cíle, které se vztahují k problematice vodního hospodářství.

Součástí Programu výzkumu v agrárního sektoru 2007–2012 je podprogram Efektivní postupy v agrárního sektoru, kde jedním z výzkumných směrů je Udržitelnost vodních zdrojů, jejich zlepšení a omezení dopadů změny klimatu. Jedním z výzkumných směrů podprogramu Ochranné a šetrné postupy hospodaření je výzkumný směr Interakce mezi vodou, půdou a prostředím.

Součástí programu Výzkum v agrárního komplexu 2009–2014 je podprogram Rozvoj venkova prostřednictvím udržitelného hospodaření s přírodními zdroji, kde jedním z cílů tohoto podprogramu je vypracovat postupy hospodaření s vodou s ohledem na rizika předpokládaných klimatických změn a inovovat způsoby čištění odpadních vod.

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., v roce 2010 pokračoval v řešení výzkumného záměru MZE0002704902 Integrované systémy ochrany a využití půdy, vody a krajiny v zemědělství a rozvoji venkova. V jeho rámci byly kapitoly s vazbou na vodní hospodářství podpořeny finančními prostředky ve výši 17 528 tis. Kč.

Revitalizace Černého potoka, Vesec u Jičína

Tabulka 13.1.1

Projekty výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství financované z kapitoly MZe v roce 2010

Projekt č.	Název projektu	od - do	koordinátor	finanční prostředky (tis. Kč)
QH71015	Minimalizace rizik výskytu metabolitů sinic v technologických procesech rybářského sektoru	1. 5. 2007 31. 12. 2011	Mendelova univerzita v Brně	1 865
QH71201	Spolehlivost a bezpečnost vodohospodářských děl v měnících se klimatických podmínkách	1. 5. 2007 31. 12. 2011	České vysoké učení technické v Praze	1 354
QH72085	Diferenciace protierozních opatření podle erodovatelnosti půd a erozivita dešťů	1. 5. 2007 31. 12. 2011	Česká zemědělská univerzita v Praze	1 170
QH72203	Návrh podpory vhodných zemědělských technologií a stanovení identifikátorů pro posouzení ekologických a retenčních funkcí půd a krajiny	1. 5. 2007 10. 12. 2010	Ústav zemědělské ekonomiky a informací	1 035
QH81012	Aerační technologie pro redukci klidových stádií sinic a biodostupnosti živin v sedimentech nádrží	1. 1. 2008 31. 12. 2011	Botanický ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.	1 692
QH81046	Optimalizace biomanipulačního efektu dravých ryb v ekosystémech vodních nádrží	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Biologické centrum AV ČR, v.v.i.	1 458
QH81170	Multioborové hodnocení vlivů územní ochrany vodohospodářsky významných lokalit ČR	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Česká zemědělská univerzita v Praze	1 596
QH81200	Optimalizace vodního režimu v krajině a zvýšení retenční schopnosti krajiny uplatněním kompostů z biologicky rozložitelných odpadů na orné půdě i trvalých travních porostech	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.	2 045
QH81223	Návrhy na zvýšení spolehlivosti ochranných hrází ve změnách klimatických podmínkách	1. 1. 2008 31. 12. 2010	Vysoké učení technické v Brně	883
QH81326	Nové pěstební technologie u brambor se zaměřením na vyšší efektivnost hnojení a ochranu vod	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.	1 299
QH81331	Výzkum adaptačních opatření pro eliminaci dopadu klimatické změny v regionech ČR	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	1 520
QH82078	Retence vody v nivách a možnosti jejího zvýšení	1. 1. 2008 31. 12. 2011	Daphne ČR – Institut aplikované ekologie	2 300
QH82083	Možnosti a limity využití říčních a rybničních sedimentů v zemědělství	1. 1. 2008 31. 12. 2011	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 552
QH82089	Hodnocení mimoprodukčních funkcí půd České republiky ve vztahu k funkci produkční a s jejich vlivem na ochranu půdy, vody a krajiny	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	760
QH82090	Změny půdních vlastností po zatravnění, zalesnění nebo dlouhodobém nevyužívání orné půdy, s dopady na ochranu půdy, vody a krajiny České republiky	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	760
QH82095	Vliv rozmístění druhů pozemků v povodí na odtok a odnos vybraných látek	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	2 138
QH82096	Vytvoření konceptuálního modelu tvorby syntetických map zranitelnosti podzemních vod a srovnání s modelem DRASTIC	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	2 453
QH82098	Analýza změn využití krajiny ve zdrojových oblastech plošného zemědělského znečištění pomocí metod DPZ	1. 1. 2008 31. 12. 2011	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	564
QH82106	Rekultivace jako nástroj obnovy funkce vodního režimu krajiny po povrchové těžbě hnědého uhlí	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1 738
QH82117	Šetrné a efektivní hospodaření na rybnících s maximálním využitím stávajícího trofického potenciálu a udržení dobré kvality vody i rybí produkce	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	2 492
QH82126	Zajištění harmonizace krajinotvorné, hydrologické a produkční funkce agrárních valů a teras pro diverzifikaci aktivit na venkově	1. 1. 2008 31. 12. 2011	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	1 672
QH82191	Optimalizace dávkování a zapravení organické hmoty do půdy s cílem omezit povrchový odtok vody při intenzivních dešťových srážkách	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.	1 201

QH82283	Výzkum interakce mezi vodou, půdou a prostředím z hlediska hospodaření se statkovými hnojivy v trvale udržitelném zemědělství	1. 1. 2008 31. 12. 2012	Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.	2 209
QH91247	Možnosti zmírnění současných důsledků klimatické změny zlepšením akumulační schopnosti v povodí Rakovnického potoka (pilotní projekt)	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	2 032
QH91257	Socioekonomická analýza dopadů klimatické změny ve vazbě na vodní hospodářství ČR – efektivnost nákladů vodohospodářských služeb a nástroje jejich regulace	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	1 694
QH92034	Identifikace infiltračních oblastí vybraných povodí pomocí vodního vegetačního stresu	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	2 052
QH92073	Horské lesy – základní ekosystémy ovlivňující vodní bilanci, velké vody a suchá období v krajině	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.	850
QH92086	Metodika návrhu a realizace infiltračních a záchytných opatření v rámci obnovy hydrologických poměrů a způsobů hospodaření v krajině	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Česká zemědělská univerzita v Praze	1 440
QH92091	Optimalizace rekultivačních a sanačních postupů pro těžbou devastované krajinné celky s důrazem na ochranu vod a ekologickou stabilitu	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Česká zemědělská univerzita v Praze	1 503
QH92298	Systém přírodě blízkých protierozních a protipovodňových opatření a jeho optimalizace v procesu pozemkových úprav	1. 1. 2009 31. 12. 2011	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1 294
QI91C008	Optimalizace postupu navrhování technických protierozních opatření	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	1 660
QI91C054	Atlas půdního klimatu České republiky – vymezení termických a hydrických režimů a jejich vliv na produkční schopnost půd	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Mendlova univerzita v Brně	1 150
QI92A012	Hodnocení realizace protierozních a vodohospodářských zařízení v komplexních pozemkových úpravách z pohledu ochrany a tvorby zemědělské krajiny	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.	954
QI92A139	Výzkum metod zvyšujících vodohospodářskou účinnost malých vodních nádrží s ohledem na rizika předpokládaných klimatických změn	1. 6. 2009 31. 5. 2012	Vysoké učení technické v Brně	856
QI92A207	Obnova a dlouhodobý přírodě blízký management břehových porostů vodních toků	1. 6. 2009 31. 12. 2013	Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.	3 081
QI102A265	Určení podílu erozního fosforu na eutrofizaci ohrožených útvarů stojatých povrchových vod	1. 1. 2010 31. 12. 2013	České vysoké učení technické v Praze	1 835
Celkem				56 157

Pramen: MZe

13.2 Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí

V působnosti Ministerstva životního prostředí byl v roce 2010 hlavním řešitelem úkolů, zabývajících se problémy ochrany vod, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce. Další významné úkoly řešil, nebo na jejich řešení významnou měrou spolupracoval, Český hydrometeorologický ústav.

Rok 2010 byl šestým rokem realizace výzkumného záměru MŽP0002071101 „Výzkum a ochrana hydrosféry – výzkum vztahů a procesů ve vodní složce životního prostředí, orientovaný na vliv antropogenních tlaků, její trvalé užívání a ochranu, včetně legislativních nástrojů“. Poskytovatelem dotace je ČR prostřednictvím MŽP, příjemcem dotace byl VÚV T.G.M., v.v.i. V gesci MŽP probíhalo v roce 2010 řešení projektů vědy a výzkumu z oblasti ochrany vod (včetně oblastí souvisejících) v rámci programu Rady vlády pro výzkum a vývoj. Tyto projekty jsou uvedeny v tabulce 13.2.1.

VD Olešná, Frýdek-Místek

Tabulka 13.2.1

Projekty výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství financované z kapitoly MŽP v roce 2010

Projekt č.	Název projektu	Od – do	Koordinátor	Finanční prostředky (tis. Kč)
SP/1c2/121/07	Mapy rizik vyplývajících z povodňového nebezpečí v ČR	2007–2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.	3 655
SP/1c4/16/07	Výzkum a implementace nových nástrojů pro předpovědi povodní a odtoku v rámci zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby v ČR	2007–2011	Český hydrometeorologický ústav	2 926
SP/2e7/229/07	Antropogenní tlaky na stav půd, vodní zdroje a vodní ekosystémy v české části mezinárodního povodí Labe	2007–2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	19 051
VZ-MZP0002071101	Výzkum a ochrana hydrosféry – výzkum vztahů a procesů ve vodní složce životního prostředí, orientovaný na vliv antropogenních tlaků, její trvalé užívání a ochranu, včetně legislativních nástrojů	2005–2011	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	47 226
SP/2e7/67/08	Identifikace antropogenních tlaků v české části mezinárodního povodí řeky Odry	2008–2010	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	8 284
SP/2e7/73/08	Identifikace antropogenních tlaků na kvalitativní stav vod a vodních ekosystémů v oblastech povodí Moravy a Dyje	2008–2010	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	14 693
SP/1b7/124/08	Negativní antropogenní vlivy v povodí Bíliny (Česká republika)	2008–2010	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	3 549
SP/1a6/125/08	Časová a plošná variabilita hydrologického sucha v podmínkách klimatické změny na území České republiky	2008–2010	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	4 822
SP/2e7/58/08	Zjištění parametrů ovlivňujících profily vod ke koupání z hlediska životního prostředí	2008–2010	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i.	3 374
SP/1a6/108/07	Zpřesnění dosavadních odhadů dopadů klimatické změny v sektorech vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví a návrhy adaptačních opatření	2007–2011	Český hydrometeorologický ústav	6 980
SP/1a6/151/07	Hodnocení dopadů klimatických změn na hydrologickou bilanci a návrh praktických opatření ke zmírnění jejich dopadů	2007–2011	Česká geologická služba	4 985
Celkem				119 545

Pramen: MŽP

V roce 2010 pokračoval z prostředků MŽP projekt SP/1c2/121/07 „Mapy rizik vyplývajících z povodňového nebezpečí v ČR“, který je založen na rozpracování dílčích problematik k doplnění dosud užívaných nebo navržených postupů rizikové analýzy záplavových území a návrh postupu k efektivnímu plnění povinností ČR vyplývajících ze směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Řešení je zaměřeno na ověření použitelnosti aktuálních datových zdrojů k efektivnímu popisu nebezpečí, zranitelnosti, stanovení potenciálních škod a vyjádření rizika, které vyplývá z povodňového nebezpečí. Současně proběhla aktualizace a verifikace dílčích metodik postupů stanovování potenciálních škod a vyjadřování rizik. Pokračovala vektorizace jednotlivých výkresů územně plánovací dokumentace obcí v pilotním povodí Lužnice a Nežárky. Podklady byly zpracovány do mapy rizik na základě matice pro jednotlivé obce v pilotním povodí. Proběhl terénní průzkum ve zbývajících částech pilotního povodí – Lužnice od Tábora po soutok s Vltavou.

Projekt SP/1c4/16/07 „Výzkum a implementace nových nástrojů pro předpovědi povodní a odtoku v rámci zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby v ČR“ se v roce 2010 zaměřil

na výzkum vlivu vstupů ansámblových systémů pro pravděpodobnostní předpověď počasí na hydrologické modelování, vytvoření metodiky dlouhodobých pravděpodobnostních hydrologických předpovědí, vyhodnocení využitelnosti výstupů pravděpodobnostních předpovědí ve vodohospodářské praxi, vývoj robustní metody odhadu odtoku z přívalových srážek, rozvoj metod pro stanovení a měření parametrů sněhové pokrývky vzhledem k potřebám hlásné a předpovědní povodňové služby a vytvoření průvodce povodňovými riziky pro potřeby povodňových orgánů a veřejnosti služby.

SP/2e7/229/07 „Antropogenní tlaky na stav půd, vodní zdroje a vodní ekosystémy v české části mezinárodního povodí Labe“. Základním cílem projektu je identifikace vlivů způsobených převážně lidskou činností na kvalitu vodních zdrojů, půd a vodní ekosystémy včetně popisu změn habitatů a jejich následného ovlivnění společenstev vodních organismů. Vzhledem k rozsahu řešené problematiky je projekt členěn do devíti samostatných odborných bloků. Na řešení projektu se dále podílí Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický Jihočeské university, Česká geologická služba a České vysoké učení technické v Praze – Fakulta stavební. Řešení projektu je plánováno do roku 2011.

SP/1a6/108/07 „Zpřesnění dosavadních odhadů dopadů klimatické změny v sektorech vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví a návrhy adaptačních opatření“. Projekt se zaměřuje na proces snižování rizik dopadů změny klimatu. Především je pak snahou projektu řešit otázku adaptačních opatření komplexně a orientovat ji v nejbližších letech primárně na sektory vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví. Současné poznatky o sektorových dopadech klimatické změny ukazují, že v podmínkách ČR je nejvíce zranitelný sektor vodního hospodářství a probíhající změny hydrologického režimu se následně promítají do sektorů zemědělství a lesnictví. Projekt byl zahájen v roce 2007 a končí v roce 2011.

SP/1a6/151/07 „Hodnocení dopadů klimatických změn na hydrologickou bilanci a návrh praktických opatření ke zmírnění jejich dopadů“. Projekt sleduje dopady změny klimatu na hydrologickou bilanci, extrémní hydrologické jevy a vodní zdroje v lesních povodích sítě GEOMON. Les je v podmínkách ČR nejlepším přiblížením k přirozenému ekosystému a vhodným prostředím pro sledování vlivu extrémních hydrologických situací. Vzhledem k tomu, že ve smrkových monokulturách je přirozenost ekosystému narušena a les je náchylný k okyselování, jsou sledovány také kritické zátěže vybraných chemických prvků. Projekt byl zahájen v roce 2007 a končí v roce 2011.

V roce 2010 bylo ukončeno řešení těchto projektů:

SP/2e7/67/08 „Identifikace antropogenních tlaků v české části mezinárodního povodí řeky Odry“. Cílem projektu, probíhajícího v letech 2008–2010, byla identifikace antropogenních tlaků na stav půd, jakost vod a na změnu habitatu vodních ekosystémů na podkladě vyhodnocení výsledků základního i aplikovaného výzkumu. Hlavním řešitelem projektu byl VÚV T.G.M., v.v.i., pobočka Ostrava. Vzhledem k multidisciplinárnímu charakteru úkolu se na jeho řešení podílely další čtyři vědecké a výzkumné instituce z oblasti environmentálních věd. Určení hlavních antropogenních tlaků bylo východiskem ke stanovení priorit v oblasti návrhu opatření pro

snížení hlavních negativních dopadů na jakost půd, vod a přírodní stanoviště v české části mezinárodního povodí řeky Odry.

SP/2e7/73/08 „Identifikace antropogenních tlaků na kvalitativní stav vod a vodních ekosystémů v oblasti povodí Moravy a Dyje“ byl zahájen v roce 2008, s dobou trvání do roku 2010. Základním cílem tohoto projektu byla identifikace antropogenních tlaků na stav půd, kvalitu vodních zdrojů a na změnu habitatu vodních ekosystémů s možností predikce či průkazu konkrétních dopadů na biologické komponenty dotčeného vodního ekosystému. Řešitelem projektu byl VÚV T.G.M., v.v.i., pobočka Brno, poskytovatelem dotace MŽP. Vzhledem k širokému spektru řešených vědeckých zadání byl projekt dále členěn na 8 úkolů.

SP/1b7/124/08 „Negativní antropogenní vlivy v povodí Bíliny (Česká republika)“ byl zahájen v roce 2008. Základním cílem navrhovaného projektu bylo přispět k poznání, ochraně a zlepšení životního prostředí povodí řeky Bíliny. Projekt byl zaměřen na hodnocení kontaminace složek ekosystému povodí řeky Bíliny cizorodými látkami a jejich vzájemnou interakci. Přínos projektu spočíval především v konkrétním vymezení hlavních zdrojů rizik v zájmové oblasti, definování jejich vlivu na životní prostředí a posouzení současných nástrojů ochrany ekosystému Bíliny s návrhy na jejich úpravy.

SP/1a6/125/08 „Časová a plošná variabilita hydrologického sucha v podmínkách klimatické změny na území ČR“ byl projekt s dobou trvání do roku 2010. Cílem projektu bylo posouzení současné a možné budoucí extremity hydrologického sucha na území ČR prostorovou analýzou pozorovaných hydrologických řad a řad simulovaných pro podmínky klimatických změn.

SP/2e7/58/08 „Zjištění parametrů ovlivňujících profily vod ke koupání z hlediska životního prostředí“. Projekt byl cílen na zavedení toku dat a informací o vodách ke koupání a na jejich vyhodnocení, jako základní článek pro poskytování informací veřejnosti, EU a jako základny pro návrhy opatření k zlepšení stavu těchto vod.

Vysvětlivky zkratk v textu

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
BSK ₅	pětidenní biochemická spotřeba kyslíku
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CEVT	centrální evidence vodních toků
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSN	Česká státní norma
ČSÚ	Český statistický úřad
DDD	1,1-dichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DDE	2,2-bis(p-chlorophenyl) 1,1-dichloroethylen
DDT	1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DEHP	di-(2-ethylhexyl)phthalatu
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DMKP	dlouhodobá měsíční křivka překročení
DN	denitrifikace
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EHK OSN	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů
EIB	European Investment Bank (Evropská investiční banka)
EK	Evropská komise
EO	ekvivalentní obyvatel
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond pro regionální rozvoj)
ES	Evropské společenství
EU	European Union (Evropská unie)
FS	Fond soudržnosti
HCb	hexachlorbenzen
HCH	hexachlorocyklohexan
HOZ	hlavní odvodňovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHP	chemické odstraňování fosforu
CHSK _{cr}	chemická spotřeba kyslíku, oxidace dichromanem draselným
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (Nástroj strukturálních politik v předvstupním období)
ISVS	Informační systém veřejné správy
LBP	levobřežní přítok
LČR	státní podnik Lesy České republiky
MKOD	Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje
MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu Labe
MKOO _{pZ}	Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním

MVE	malá vodní elektrárna
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
N	nitrifikace
N _{anorg}	anorganický dusík
NACE	klasifikace ekonomických činností (dle Eurostatu)
NEK	normy environmentální kvality
NL	nerozpuštěné látky
NP	národní programy
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností ČSÚ
OPI	Operační program Infrastruktura
OPPS	Operační program přeshraniční spolupráce
OPŠ	odstraňování povodňových škod
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky
PBP	pravobřežní přítok
PF	pozemkový fond
PPO	protipovodňové opatření
PBDE	polybromované difenylethery
PCB	polychlorované bifenily
PRŘS	Program revitalizace říčních systémů
PRV	Program rozvoje venkova
PRVKÚ ČR	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací území České republiky
PRVKÚK	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací krajů území České republiky
PŠ	povodňová škoda
Q _a	dlouhodobý roční průměr
Q _m	dlouhodobý průměrný měsíční průtok
RAS	rozpuštěné anorganické soli
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
s. p.	státní podnik
SPA	stupeň povodňové aktivity
VaV	výzkum a vývoj
VD	vodní dílo
VTG	vitellogenin
VÚV T.G.M., v.v.i.	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, veřejná výzkumná instituce
WHO	World Health Organisation
WISE	The Water Information System for Europe
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa

Důležité kontakty ve vodním hospodářství

Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17, Praha 1, 117 05, www.eagri.cz

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, Praha 10, 100 10, www.mzp.cz

Povodí Labe, státní podnik

Víta Nejedlého 951/8, Hradec Králové, 500 03, www.pla.cz

Povodí Vltavy, státní podnik

Holečkova 106/8, Praha 5, 150 24, www.pvl.cz

Povodí Ohře, státní podnik

Bezručova 4219, Chomutov, 430 03, www.poh.cz

Povodí Odry, státní podnik

Varenská 3101/49, Ostrava, 701 26, www.pod.cz

Povodí Moravy, s. p.

Dřevařská 932/11, Brno, 602 00, www.pmo.cz

Lesy České republiky, s. p.

Přemyslova 1106/19, Hradec Králové, 501 68, www.lesy.cz

Zemědělská vodohospodářská správa

Hlinky 60, Brno, 603 00, www.zvhs.cz

Český hydrometeorologický ústav

Na Šabatce 2050/17, Praha 412-Komořany, 143 06, www.chmi.cz

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.

Podbabská 2582/30, Praha 6, 160 00, www.vuv.cz

Studená Vltava

VD Vranov

Poznámky:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

